

సాహిత్య
ప్రసాన
అగస్టు 2010

వెలరూ. 10

సాహితీ ప్రపంచం

సాహిత్య ప్రస్థానం...

విజయవాడలో జయప్రదంగా జరిగిన సాహితీ స్రవంతి రాష్ట్ర స్థాయి విస్తృత సమావేశం సాహిత్య రంగంలో కీలక కర్తవ్య నిర్వహణకు పథ నిర్దేశం చేసింది. గత ఏడెనిమిదేళ్లలోనూ అనేక నూతన ప్రయోగాలు ప్రయత్నాలు ద్వారా ప్రగతిశీల సాహిత్యానికి విశాల వేదికగా సహృదయ సాహితీ మిత్రులందరి సహాయ సహకారాలు అందుకున్న సాహితీ స్రవంతి మారిన పరిస్థితుల్లో మరింత సమర్థంగా బాధ్యతగా తన పాత్ర నిర్వహించడానికి సమాయత్తమవుతున్నది. సాహిత్య రంగంలో రకరకాల విభజనలూ వివాదాలే ప్రధానమై ప్రజాస్వామ్య లౌకిక విలువల పరిరక్షణ, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటం వెనకపట్టు పట్టిన నేపథ్యంలో సాహితీ స్రవంతి ఆవిర్భవించింది. సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణకు ప్రతిఘటన కేంద్ర బిందువుగా గుర్తించాల్సిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పింది. ప్రపంచీకరణను మతోన్మాదాన్ని వ్యతిరేకించడం, అర్థరహితమైన బీభత్సవాదం వంటి వాటిని వ్యతిరేకించే ప్రగతిశీలులందరికీ ఆహ్వానాలు పలికింది. దర్పణం, గమనం, ప్రస్థానం ప్రత్యేక సంచికలు ఆ దిశలో విలువైన పాత్ర నిర్వహించాయి. జన కవనాలు వెల్లివిరిశాయి. కొత్త గొంతులకు స్వాగతం పలికాయి. సాహిత్య శాలలు వేయి ఆలోచనల సంఘర్షణకు అవకాశమిచ్చాయి. ఆనాటికి అస్తిత్వ వాదనలే ప్రధానమై వివాదస్పద విమర్శలతో సంచలనమే పైచేయిగా వున్న ఆరోగ్యకరమైన పరిస్థితిలో ఈ సానుకూల కృషిని అందరూ హర్షించారు. వివిధ ప్రాంతాలలో దాదాపు పదికి పైగా జన కవనాలు, అయిదు సాహిత్య శాలలు ఈ కృషికి వూపిరులూదాయి. నిర్విఘ్నంగా కొనసాగుతున్న ఈ సాహిత్య ప్రస్థానం పత్రిక కూడా విస్తృతాదరణ పొందింది. రాష్ట్రంలో వచ్చిన ప్రాంతీయ విభజన వాదాల నేపథ్యంలో ఉద్రిక్తతలు పెంచే కొన్ని ధోరణులకు భిన్నంగా తెలుగు ప్రజలందరి శ్రేయస్సును కాపాడేందుకు సంయమనంతో వ్యవహరించింది. ఇప్పుడు విజయవాడలో జరిగిన విస్తృత సమావేశం ఈ కర్తవ్యాల నిర్వహణకు అవసరమైన యంత్రాంగాన్ని నాయకత్వాన్ని కూడా సమకూర్చుకోవడం మరింత సంతోషకరమైన పరిణామం. సాహితీ మిత్రులు పెద్దలు అధికార అనధికార ప్రముఖుల తోడ్పాటు అండదండలతో రానున్న కాలంలో సాహితీ స్రవంతి మరింత విస్తృతం కావడానికి విన్నూత్న కార్యక్రమాలు నిర్వహించడానికి ఇది దోహదం చేస్తుందని ఆశించాలి.

బొమ్మలు : శివాజి, వెంకటేష్, కె. శ్రీనివాస్

ఈ సంచికలో...

మెత్తని గాజు (కథ)	2
కవిత	8
తెలుగు కథానిక - ప్రపంచీకరణ అనుభవాలు	9
కవిత	15
మహానగరంలో మాయగాళ్ళు (కథ)	16
కవిత	20
ధ్యేయానికి సంకేతం మధుశాల	21
తందా (కథ)	23
రాజ్యమూ-ప్రయివేటు అవినీతి	26
నాలోసారి వెలుగుచూస్తున్న	
శ్రీశ్రీ సాహిత్య ప్రస్థానం	28
కవిత్వపు క్రాస్ రోడ్లో ఎర్రసిగ్నల్ బాబ్లీ కవిత్వం	30
కొత్తపుస్తకాలు	32
కవిత	34
సామాజిక సమస్యలే కవితా వస్తువు	35
ప్రత్యామ్నాయ ప్రజాసంస్కృతి అవసరం	38
మానవత్వమే ఆయన మతం	39
డైరీ	40

సంపాదకవర్గం

తెలకపల్లి రవి (సంపాదకుడు)

కె.ఆనందాచారి

వొరప్రసాద్

కె. లక్ష్మయ్య, మేనేజర్

చిరునామా

సాహిత్య ప్రస్థానం

ఎం. హెచ్. భవన్, ప్లాట్ నెం. 21/1, అజామాబాద్, ఆర్.టి.సి కళ్యాణమండపం దగ్గర, హైదరాబాద్-500 020,
ఫోన్ : 27660013, 9490099059
ఫ్యాక్స్, 040-27635136,
ఇ.మెయిల్ : Prasthanam_ss@yahoo.co.in

కథ

మెత్తని గాజు

వి. వెంకట్రావు

ఇతిహాసపు చీకటి కోణం
అట్టడుగున పడి కన్పించని
కథలన్నీ కావాలిప్పుడు
దాచేస్తే దాగని సత్యం

క్రీస్తు పూర్వం-1400 సం॥ - శ్రీశ్రీ

గ్రీష్మ రుతువు. సూర్యుడు నడినెత్తిన కోపంతో నిప్పులు విరజిమ్ముతున్నాడు. ఎండకి జడిసి, మనుషులు ఎవరూ రావడం లేదు. బయట వీధి అంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది. కొంతమంది పిల్లలు మాత్రం అక్కడక్కడ ఆడుకుంటున్నారు.

నగిషీలు చెక్కిన ఎనిమిది అడుగుల ముఖద్వారానికి ఎదురుగా మంచంపై కూర్చుని ఉన్నాడు సత్యానందుడు. బుగ్గన చెయ్యిపెట్టుకుని అదే పనిగా ఆలోచన. రెండు రోజులుగా నలతగా ఉంది. ఆచార్యుడు ఇచ్చిన కషాయం త్రాగబట్టి, కాస్త ఫరవాలేదు. అయినా ఒంట్లో నిస్సత్తువ తగ్గలేదు. కనీసం మరొక రోజైనా గడిస్తేగానీ పనిలోనికి వెళ్లడానికి కావలసినంత శక్తి రాదు.

భార్య కోమలి గాజు గ్లాసుతో పాలు తెచ్చింది. అందుకుని త్రాగి, ఖాళీగ్లాసు ప్రక్కన పెట్టలేదు. ఒక్కసారిగా పైకెత్తి, ఒక కన్నుమూసి, ఒక కన్ను తెరచి వీధిలోని దృశ్యాన్ని చూసాడు. బయట దృశ్యం కాస్త సాగినట్లుగా అనిపించింది.

ఎద్దుల బండి చిన్నగా శబ్దం చేసుకుంటూ వెళ్లిపోతుంది. క్రింద ఎర్రటి మట్టి రహదారి. బండి నెమ్మదిగా వెళ్లడం వలన దుమ్మురేగడం లేదు. బండి తోలుతున్నది ఎవరూ? నారాయణా? అవును నారాయణే. ఆ బండిలోని ఇసుక తను పనిచేసే కర్మాగారానికే వెళుతుంది. ఆ ప్రత్యేకమైన ఇసుక దూరదేశం నుండి తెప్పిస్తుంటాడు అతని యజమాని.

సత్యానందుడు బయట వీధిలోని దృశ్యాన్ని చూసిన గాజుగ్లాసు అతను పనిచేసే కర్మాగారంలో తయారయినదే.

గాజుతో రకరకాలయిన అనేక వస్తువులు తయారవుతుంటాయి ఆ కర్మాగారంలో.

గత రెండు, మూడు రోజులుగా పనికి వెళ్లేలేదు. ఎందుకు రాలేదని అతని యజమాని అడుగడు. ఎందుకంటే ఎంతో ఒంట్లో బాగోలేకపోతేగానీ సెలవుపెట్టడు. ఆ విషయం అతనికి తెలుసు.

అయినా ఏ మాత్రం కాస్త తగ్గినా వెళ్లాలనే ఉంది. శరీరం సహకరించడం లేదు. కర్మాగారంలో కొలిమిదగ్గర పని. నిత్యం మంట దగ్గరే ఉంటాడు. బయట ఎండలు అందరినీ ఇబ్బంది పెడతాయిగానీ, అంతకంటే ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రత దగ్గర ఉండటం చేత, బయట ఎండలు సత్యానందుడికి అంత ఇబ్బంది అనిపించవు. చాలా చిన్నతనం నుండే కొలిమిదగ్గర ఉండటం చేత, శరీరం ఆ వేడిమికి అలవాటయిపోయింది.

కర్మాగారంలో అతనే ముఖ్యుడు. అతి పెద్ద కళాయిలో గాజుద్రవం మరుగుతుంటే సత్యానందుడే దగ్గర ఉండి చూస్తాడు. మిగతా అంతా ఇతర పనులు చేసేవాళ్లే.

సత్యానందుడే కాదు అతని తండ్రి, తాత ఆ కొలిమి దగ్గరే ఉండేవారు. తన తండ్రి కొలిమి దగ్గర ఉంటే, తండ్రి పక్కనే నిలబడి ఏ ఏ మిశ్రమాలు ఏ ఏ పాళ్లతో కలుపుతుండే వాడో జాగ్రత్తగా గమనించేవాడు.

పెద్ద కళాయిలో గాజు ద్రవం కరుగుతుంటే విచిత్రంగా చూసేవాడు. అతి ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రతతో ద్రవం మరుగుతుండడం, తరువాత ఆ గాజు ద్రవాన్ని వివిధ ఆకారాల్లో పోత పొయ్యడం, బాగా చల్లారిన తరువాత రకరకాల గాజు పరికరాలు తయారవ్వడం అన్నీ చాలా చిత్రంగా అనిపించేవి.

తరువాత కాలంలో తండ్రి, తాత గతించడంతో, ఆ కొలిమి దగ్గరే సత్యానందుడు ఉండడం, క్రమంగా ఆ పనిలోనే ఇమిడిపోవడం అంతా యాదృచ్ఛికంగా, అసంకల్పితంగా జరిగిపోయాయి. అదంతా గడచిపోయిన కాలం.

పనంటే ప్రాణం సత్యానందుడికి. అనేక రకాల గాజు పస్తువులు తయారవుతుంటాయి అక్కడ. ఈ గాజు పస్తువులకు కోసల రాజ్యం ప్రసిద్ధి. ఇక్కడ నుండి అనేక దేశాలకు ఎగుమతి అవుతుంటాయి. ఎక్కడెక్కడ నుండో వర్తకులు వస్తుంటారు. ఇంత ప్రసిద్ధి చెందడానికి కారణం సత్యానందుడే. ఆ గాజు ద్రవాన్ని ఎలా తయారు చేయాలో.. ఏ ఏ పదార్థాల్ని ఎంతెంత మోతాదుల్లో కలపాలో సత్యానందుడికి కరతలామలకం. గాజుకి ప్రధాన ముడి పదార్థం ఇసుక. ఆ ఇసుకని ప్రత్యేకంగా దూరదేశం నుండి తెప్పిస్తుంటాడు. ఆ ఇసుక అయితేనే నాణ్యమైన గాజు ద్రవం తయారవుతుందని అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకున్నాడు.

సత్యానందుడి ఆలోచనలు భగ్గం చేస్తూ, కొడుకు నందకిపోరుడు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు. నందకిపోరుడికి ఎనిమిదేళ్లు. ఎప్పుడూ ఆట ధ్యాసే. అందునా గోళీలు ఆడడం అంటే మహా సరదా. గోళీలన్నీ తెచ్చి బలమీద పెట్టి లోనికి వెళ్లాడు. భార్య కోమలి అన్నం తినమంటే మారాం చేస్తున్నాడు.

ఒక్కసారిగా సత్యానందుడి దృష్టి ప్రక్కనున్న గోళీలమీద పడింది. అన్నీ దొర్లుకుంటూ బల్ల చివర వరకూ వచ్చి ఆగిపోయాయి. ఒక్క గోళీ మాత్రం పెట్టిన దగ్గరే ఉండిపోయింది. యథాలాపంగా చూసాడు ఆ ఒక్క గోళీవైపు. 'బహుశా చిదికిపోయి ఉంటుంది' అనుకునే ఆ గోళీని అందుకున్నాడు.

ఆశ్చర్యం!
గోళీ చిదికిపోలేదు. ఒకవైపు నొక్కబడి ఉంది. అమితాశ్చర్యంతో అటు, ఇటు తిప్పిచూసాడు. బొటనవేలా, చూపుడు వేలుతో బలంగా నొక్కాడు. మెత్తగా నొక్కబడింది.

ఇదేమిటి? గాజు గోళీకి గట్టి దెబ్బ తగిలితే పగిలిపోతుంది. మరి ఇదేమిటి? గోళీలన్నీ అందుకున్నాడు. అన్నీ గట్టిగానే ఉన్నాయి. ఒక గోళీ గట్టిగా నేలకు కొట్టాడు పగిలిపోయింది. ఈ ఒక్క గోళీ ఇలా ఉండేమిటి?

ఒంట్లో ఉన్న నీరసం ఒక్కసారిగా వదిలేసినట్లయింది. ఆ గట్టిగా ఉన్నవి వేరే వేరే రంగులు. ఒక్కోరోజూ, ఒక్కో రంగూ కలుపుతారు. ఆ రోజు తయారయిన గాజు పస్తువులన్నీ ఆ ఒక్క రంగువే తయారవుతాయి. అన్ని రంగులు అయిన తరువాత అన్నిటిని కలిపేస్తారు.

మళ్ళీ ఆలోచనలు ముసురుకున్నాయి.

ఆ మెత్తగా నొక్కబడింది ముదురు ఆకుపచ్చ రంగు గోళీ. జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసాడు. అవును వారం క్రితం ఆ ముదురు ఆకుపచ్చ రంగు గాజుద్రవం కలిపాడు. నందకిపోరుడికి గోళీలంటే ప్రాణమని, ఆ మరుసటి రోజు కాసిన్ని అన్ని రంగులూ కలిపి తెచ్చాడు.

అతని ఆలోచన అదికాదు. ఆ రోజు గాజుద్రవంలో ఏ పదార్థం, అదనంగా కలిపాడోనని, అదే గుర్తుకు రావడం లేదు. సాధారణంగా ఒక రోజుకి సరిపడా గాజుద్రవాన్ని మొత్తం కలిపేసి, అన్ని పస్తువులూ పోతపోసేసిన తరువాత, చివరగా కళాయిలో మిగిలిపోయిన ద్రవంలో ఇలా ఏవేవో కలుపు తుంటాడు. అలాంటి సందర్భంలోనే రాగి లవణం కలిపినప్పుడు కొత్తగా పుట్టిన రంగే ముదురు ఆకుపచ్చరంగు. ఇంకా ఇతర రంగులన్నీ సత్యానందుడికి గతంలోనే తెలుసు. ఈ ముదురు ఆకుపచ్చ రంగు మాత్రం తన ప్రయోగాల వలననే వచ్చింది. అప్పుడప్పుడు ఇలాంటి మిశ్రమాలు ప్రయోగిస్తూనే ఉంటాడు. అవన్నీ రంగుల సంగతి. ఈ గాజుకు మెత్తదనం రావడానికి కారణం ఏమిటి ఎంత ప్రయత్నించినా గుర్తుకు రావడం లేదు. ఆ మరుసటి రోజు కర్మాగారానికి వెళ్లే వరకూ, గుర్తుకు తెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాడు.

* * *

సిరియానది మధ్యధరా సముద్రంలో పడేచోట క్రీ. పూ. 4000 ఏళ్ల క్రితం ఫోనిషియన్ ఓడ ఒకటి లంగరు దింపుకుంది. సరంగులు ఒడ్డున ఉన్న ఇసుకలో వంటచేసుకోవడానికి సామాను దింపుకున్నారు. పొయ్యి అమర్చుకోవడానికి ఆ చుట్టుపక్కల ఎక్కడా వారికి రాళ్లు దొరకలేదు. ఓడలో మోసుకుపోతున్న (నైటర్) దిమ్మలు మూడు తీసుకువచ్చి, ఇసుకలోనే పొయ్యిలాగ అమర్చి, వంట మొదలుపెట్టారు. (నైటర్ అంటే పొటాసియం నైట్రేట్-KNO₃ దీనినే సాల్ట్ పీటర్ అని కూడా అంటారు) పొయ్యిలో మండుతున్న సరుగుడు కర్రల వేడికి దిమ్మలు (నైటర్) కరిగి, కింద నున్న ఇసుకతో కలుస్తుందన్న

సంగతి ఎవరూ గమనించలేదు. కానీ వంట పూర్తయ్యేసరికి పొయ్యిలో నుంచి చిత్రమైన ద్రవం బయటికి వచ్చి, గట్టి పదడం మాత్రంచూసారు. చల్లబడ్డాక తీసి చూడగా అది సున్నగా, గట్టిగా, పలకలాగా ఉంది. ఆ పలకలో నుంచి చూస్తే అవతలి వస్తువులు స్పష్టంగా కనిపిస్తుండడం చూసి ఆశ్చర్యపడ్డారు.

అదేగాజు!

ఈ కథ సత్యానందుడికి వాళ్ల తాత చెప్పాడు. అతనికి అతని ముత్తాత చెప్పేవాడని అతను చెప్పేవాడు. ఈ కథ ఎంత వరకూ నిజమో, కాదో తెలియదుగానీ, చాలా కాలంగా ప్రచారంలో ఉంది. ఆ కథ నిజం అయినా కాకపోయినా వస్తువుల తయారీ వెనుక ఇలాంటి ఆసక్తికరమైన అనుభవాలూ, ఆలోచనలూ ఎన్నో ఉంటునే ఉంటాయి.

అవన్నీ ఒకదానితో ఒకటి ఘర్షణ పడుతూనే ఉంటాయి. అవి ఒక్కోసారి పరాజయమవుతుంటాయి. ఒక్కోసారి విజయవంతమవుతాయి. సత్యానందుడి తాత కాకపోతే, ఇంకొకరి తాత. ఎవరో ఎక్కడో ఆద్యులు ఉంటారు. వారి ఆలోచనలు, అనుభవాల ఫలితాలే ఈనాడు మనం అనుభవిస్తున్నాం.

సత్యానందుడి పేరులోనే కాదు మాటల్లోనూ, చేతల్లోనూ సత్యం ఉంది. తనకు తెలిసిన విద్య, అందరికీ తెలియాలనీ తాపత్రయపడతాడు. కొలిమి దగ్గర గాజుద్రవంలో ఏ ఏ పదార్థాలు ఎంతెంత మోతాదుల్లో కలపాలో, పనివాళ్లకు వివరించేవాడు. అడిగి తెలుసుకోమనేవాడు. మనకు తెలియని విషయాలు అడిగి తెలుసుకోవడంలో తప్పులేదని అటుండేవాడు. తన పూర్వీకుల నుండి తెలుసుకున్న విద్యను మరుగుపరచి, తనలోనే దాచేసుకోవాలన్న స్వార్థబుద్ధి అతనికి ఉండేది కాదు.

గాజు గురించి తనకు తెలిసిన, తను గతంలో విన్న చరిత్ర కూడా అందరికీ చెప్పేవాడు. “ఇసుకలో మొదట సోడా కలిపేవారు. కానీ, ఆ తయారయిన గాజు నీటిలో కరిగిపోయేది. తరువాత కాలంలో ఇసుకలో సున్నం రాయి కలిపేవారు. అది కూడా కొన్ని ద్రవాల్లో (యాసిడ్) కరిగిపోయేది. తరువాత సోడా, సున్నంరాయి కలిపి, ఇసుకతో కలపడంతో మనం ఇప్పుడు వాడుతున్న గాజు తయారయ్యింది.” ఈ విషయాలన్నీ అందరికీ వివరించేవాడు.

అంతేకాదు ఇసుక నూరువంతులు ఉండాలనీ, సోడా నలభై వంతులు ఉండాలనీ, సున్నపు రాయి పదిహేను వంతులు ఉండాలనీ అందరిముందూ చెప్పి, ఒక్కోసారి వాళ్లచేత కలిపించేవాడు.

గాజుద్రవానికీ ఏ ఏ లవణాలు కలిపితే వివిధ రంగులు వస్తాయో పాఠాల్లాగా చెప్పేవాడు.

అందుకే అతనంటే ఆ కర్మాగారంలో అందరికీ అత్యంత గౌరవం.

కొలిమిలో మంటలు మండుతున్నాయి. కళాయిలో గాజు ద్రవం మరుగుతోంది. కళాయి చుట్టూ ఎర్రని మంటలు నాలికలు చాపుకొని పైపైకి ఎగసి పడుతున్నాయి. ప్రక్కనే కూర్చుని అన్నీ చూస్తూనే ఉన్నాడు. కానీ ఆ పరిసరాల్లో అతని ఆలోచనలు లేవు. రెండు రోజుల క్రితం నందకిపోరుడు ఆడుకుని తెచ్చిన ఆ ముదురు ఆకుపచ్చ రంగు గోళీ చూసిన దగ్గర నుండి ఆ గోళీకి మెత్త దనం ఎలా వచ్చిందో తెలియడం లేదు.

ఆ రోజు అందులో ఏ మిశ్రమం అదనంగా కలిపాడో గుర్తుకు వచ్చిందిగానీ, ఖచ్చితంగా అదేనని తెలియాలంటే ఈ రోజు మళ్లా చేయాలి. అదే నిర్ణయించుకున్నాడు.

గత నాలుగైదు రోజులుగా పనికి రాలేదేమో, పని చాలా

వరకూ స్టంబించిపోయింది. చుట్టూ రకరకాల పోత పోసేదిమ్మలు, కళాయిలో దింపిన ద్రవాన్ని పోత పోసీ, బాగా చల్లారిన తరువాత చాలా జాగ్రత్తగా ఆకుల్లో చుట్టి, గడ్డిలో భద్రపరిచి, బళ్లకు ఎక్కించి దూరదేశాలకు పంపిస్తారు.

ఆ రోజుకి ద్రవం తయారవడానికి మధ్యాహ్నం దాటి చాలాసేపు అయింది. చివరగా మిగిలిన కొద్దిపాటి ద్రవంలోనూ తను అనుకున్న మిశ్రమాన్ని కలిపాడు. చాలాసేపు మరిగిన తర్వాత రెండు అడుగుల

పొడవుగా కర్రలాగా పోత పోసాడు. ప్రక్కనే వేరుగా ఉంచాడు. బాగా చల్లారాలి. పూర్తిగా చల్లబడితే గానీ తెలియదు. ఇక ఈ రోజుకి తెలియదు.

పని వాళ్లంతా ఇతర పనుల్లో ఉన్నారు. కూతవేటు దూరంలో ఉన్న ఇంటికి బయలుదేరాడు. ఇంటికి వచ్చాడుగానీ మనసంతా అక్కడే ఉంది. ‘ఆ కొత్త గాజును చూడాలి. ఆ కొద్దిసేపటికే చల్లారదు. ఇక ఈ రోజుకి కుదరదు. మరుచటి రోజు’ మనసులోనే అనుకున్నాడు.

ఆ రాత్రి సరిగ్గా నిద్రపట్టలేదు. ఎంత వేగిరం తెల్లవారుతుండా అన్నదే సత్యానందుడి ఆసక్తి. వేకువ జామునే నిద్రలేచాడు. రోజూకంటే ముందే లేచిపోయాడు. చాలా త్వరగా కాలకృత్యాలు ముగించుకొని కర్మాగారానికి బయలుదేరాడు. అప్పటికి ఒకరిద్దరు తప్ప పని వాళ్లెవరూ రాలేదు.

ఆసక్తిగా నిన్న తయారు చేసిన గాజు కర్ర దగ్గరకి వెళ్లాడు. అప్పటికే బాగా చల్లారింది. రెండు చేతులతో నొక్కాడు. మెత్తబడింది.

సత్యానందుడి కళ్ల వెరిసాయి. ఆనందంతో గంతులేయాలనిపించింది. దగ్గర్లో ఉన్న రామయ్యను పిలిచాడు. రెండు చివరలూ కలిపి చూపించాడు. ఆశ్చర్యంతో నోరు వెళ్లబెట్టాడు- రామయ్య, అతని అనుభవంలో గాజు అలా గట్టిగా వచ్చితే

పగిలిపోవడమే చూసాడు.

“రామయ్య చూసావా? మెత్తని గాజు. ప్రపంచంలో ఎక్కడాలేని గాజు. ఇది క్రింద పడితే పగలదు. ఇది గుచ్చుకున్నా శరీరం గాయం కాదు. ఆ ఘనత మనకే దక్కింది. ఆ కీర్తి మన రాజ్యానికే.”

“అవునయ్య” అంటూ రామయ్య కూడా అందుకుని నొక్కి చూసాడు. మళ్ళీ మెత్తబడింది.

పనివాళ్లంతా అప్పుడప్పుడే పనిలోనికి వస్తున్నారు. వస్తూనే అందరూ ఒక చోట చేరుతున్నారు. అంతా ఒక గుంపులాగా అయ్యింది. ఒకరి దగ్గర నుండి ఒకరు అందుకుని వింతగా చూస్తున్నారు.

దూరంగా దప్పుల శబ్దం. రాజావారి దండోరా లాగా ఉంది.

“రామయ్యా! ఏమిటా దండోరా”

“ఏమో బాబూ, కనుక్కొని వస్తాను” అంటూ వెళ్లాడు.

ఎన్నడూ చూడని ఆ వింత మెత్తని గాజును చూస్తూ పనివాళ్లంతా వాళ్లలో వాళ్లే మాట్లాడుకోసాగారు.

కాసేపటికి రామయ్య వచ్చాడు.

“రాజుగారి పుట్టిన రోజట. వచ్చే కార్తీకపున్నమి రోజట. ప్రతి యేడాది అవుతున్నదేగా. మూడు రోజుల ముందు నుండే కోటలో సందడి. ఊరందరికీ అక్కడే విందులూ, వినోదాలూ అందరూ ఎళ్లాపుట. ఎవరికి తోచింది వాళ్లు రాజుగారికి కాసుకలు ఇచ్చుకోవడం అంతా ఎప్పుడూ ఉన్నదేగా బాబూ! అదే ఆ దండోరా”

“పనివాళ్లంతా వచ్చిన తరువాత ఆ మెత్తని గాజులో ఏ రసాయనం అదనంగా కలిపాడో అందరి ముందు చెబుదామనే అనుకున్నాడు కానీ. రాజు విక్రమసింహుడి పుట్టిన రోజు కొద్ది రోజులలోనే వస్తుంది. ఆ రోజునాడు ఎక్కడెక్కడ నుండో అనేక రకాల చిత్ర విచిత్ర ప్రదర్శనలు ఇస్తారు. గారడీ వాళ్లు, ఇంద్రజాలికులూ ఇలా అంతా ఎంతో కోలాహలంగా ఉంటుంది. సరిగ్గా ఆరోజే రాజావారికి పుట్టిన రోజు కాసుకగా ఇస్తే... అవును నిజమే అదే బాగుంటుంది. ఆ రోజు సభలో సభికుల సమక్షంలో, రాజావారి సమక్షంలో అందరి ముందు చూపించి అందరినీ ఆశ్చర్యంలో ముంచెత్తాలని” భావించాడు. అలాగయితేనే దేశదేశాల సామంతరాజులకీ తెలుస్తుంది. ప్రజలకీ తెలుస్తుంది. అప్పుడే మన రాజ్యానికి కీర్తి, అదే సరైన వేదిక మనసులోనే అనుకున్నాడు.

* * *

రాజు విక్రమ సింహుడి పుట్టిన రోజు వేడుకలు కోసల రాజ్యంలో అత్యంత వైభవంగా జరుగుతున్నాయి. రాజ్యమంతా వినోద కార్యక్రమాలూ, వీధులన్నీ తోరణాలతో అలంకరణలూ, ప్రతి

దేవాలయాల్లోనూ రాజావారి పేర అర్చనలు జరుగుతున్నాయి.

ప్రజలందరికీ గత రెండు రోజులుగా దివాణాలో విందులు. ప్రజలందరూ యథావిధిగా ఎవరికి తోచిన కాసుకలు వారు సమర్పించుకుంటున్నారు.

ఆరోజు చివరి రోజు.

విక్రమసింహుడు సభలో కొలువుతీరి ఉన్నాడు. వేదపండితులంతా రాజుగారిని కీర్తిస్తూ, వేదమంత్రాలు చదువుతున్నారు.

దూరదేశాలనుండి వచ్చిన అనేకమంది కళాకారులూ, ఇంద్రజాలికులూ, ఇంకా అనేక రకాలైన ప్రదర్శనలు ఇస్తూ, ఒకరి తర్వాత ఒకరు తమ తమ విద్యల్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. రాజు విక్రమ సింహుడు అందరికీ తగిన విధంగా సత్కరిస్తూ, వారికి తగినట్లుగా కాసుకలు ఇస్తున్నాడు.

చివరిగా సత్యానందుడు ప్రవేశించాడు.

“మహారాజా ఇప్పుడు మీరు చూడబోయే వస్తువు బహుచిత్రమైనది. ప్రపంచంలో ఇంతవరకూ ఎవరూ చూడనిది” అంటూ తను తెచ్చిన సంచినుండి బయటకు తీసాడు. అంగుళం మందాన, రెండు అడుగుల పొడవుతో మెరుస్తూ ఉంది.

దానిని మహారాజుకు అతి వినయంగా సమర్పించాడు.

విక్రమసింహుడు దాన్ని అందుకుని, అటూ ఇటూ తీప్పి “ఇందులో వింతేముంది? మాములుగాజు”

“అది మామూలు గాజు కాదు మహారాజా! ఒక్కసారి ఇటివ్వుండి” చూడడానికి మామూలు గాజులాగే కనిపిస్తుంది గానీ చాలాతేడా ఉంది” అంటూ రాజుగారి దగ్గర నుండి తీసుకున్నాడు.

విక్రమసింహుడి దగ్గర నుండి తీసుకుని, సభ మధ్యలోనికి వచ్చి “మహారాజా! సభాసదులారా అందరూ ఒక్కసారి ఇటు చూడండి?” అంటూ ఆ గాజు రెండు చివరలూ వంచాడు. ఆ రెండు చివరలూ కలిశాయి.

సత్యానందుడు దాన్ని బలంగా వంచుతున్నప్పుడు, ముక్కలైపోతుందేమోనని అందరూ చూసారు. కానీ అందరి అంచనాలకు భిన్నంగా వంగి రెండు చివరలూ కలిసేసరికి, మహారాజుతోపాటు, అక్కడ ఉన్న సామంత రాజులూ, ప్రజలూ అందరూ అమితాశ్చర్యానికి గురయ్యారు.

“మహారాజా! ఇది మామూలు గాజులాగా క్రింద పడితే విరగదు. గట్టిగా నొక్కితే మెత్తబడుతుంది. ఇది పగలదు గాబట్టి, ఇకపై ఇలాంటివి గుచ్చుకుని శరీరం గాయంకాదు. ఇలాంటిది ఇంతవరకూ మరే రాజ్యంలోను కనుగొనలేదు. ఇలాంటి అపురూపమైన వస్తువును పరిచయం చేసే కీర్తి మన రాజ్యానికే దక్కుతుందని రాజావారికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను”

మహారాజుతోపాటు, ప్రజలంతా ఆశ్చర్యపోయారు. సత్యానందుడి కర్మాగారంలో పనిచేసే పనివాళ్లంతా ఆసక్తిగా చూస్తున్నారు. ఆ ఘనత సత్యానందుడికే వస్తున్నందుకు, ఇలాంటి కొత్త వస్తువును పరిచయం చేసిన కీర్తి, తమ కర్మాగారానికే దక్కుతున్నందుకు పనివాళ్లంతా తెగ సంబరపడిపోతున్నారు. అంతేకాదు.. ఇంతటి అపురూపమైన వస్తువును ప్రపంచానికి పరిచయం చేసిన సత్యానందుడికి ఏం కానుకలు ఇస్తారో, అగ్రహారాలే ఇస్తారో, అర్ధరాజ్యమే ఇస్తారోనని అమితాసక్తితో ఎదురు చూస్తున్నారు. కానీ రాజు పరిస్థితి అందుకు భిన్నంగా ఉంది. ఒక కొత్త వస్తువును ప్రపంచానికి పరిచయం చేసే అవకాశమూ తమదేశానికే వస్తాయని సంతోషించడం పోయి, ఆ స్థానంలో అసూయా, ద్వేషాలు చోటుచేసుకున్నాయి. అతని ముఖకవళికలు క్షణక్షణం మారిపోతున్నాయి. క్రోధంతో నిండిపోయి, నరాలు ఉబ్బి ఎర్రగా మారిపోతోంది. పేద, మధ్యతరగతి వర్గాల మేధావితనాన్ని గుర్తించలేని గుడ్డితనం అతన్ని ఆవహించేసింది. దానికి కారణం అతని పెంపకమే. అతని తాతలూ, తండ్రులూ ప్రజల్ని కన్నబిడ్డలాగా కాదుగదా కనీసం మనుషులుగానైనా చూసి ఎరగరు. సమాజం అతనికి కట్టబెట్టిన రాచరికాన్ని యథేచ్ఛగా ఉపయోగించుకుంటూ నిరంకుశత్వంగా

ప్రజల్ని దోచుకుంటున్నాడు. మానవత్వం అనేది కలలోనైనా ఎరుగని కర్మశత్రవంతోనే అతని చిన్నతనం అంతా గడిచింది. అలాంటి వాతావరణంలో పెరిగిన విక్రమసింహుడిలో అలాంటి మార్పులు సహజమే. అందుకే అతను సత్యానందుడికి 'విలువైన బహుమతే' ఇచ్చాడు.

“ఈ గాజుద్రవంలో ఏ ఏ రసాయనాలు కలిపావో నీకుగాక ఇంకెవరికైనా తెలుసా” అన్నాడు విక్రమసింహుడు మీసాలు మెలిచేస్తూ. “తెలియదు మహారాజా! అందరి ముందు చెప్పాలనే నా ఆశ” ఒక సామాన్యుడి ఇంత గొప్పకీర్తిని పొందడం రాజుగారికి అస్సలు మింగుడు పడలేదు. తనకున్న నిరంకుశమైన అధికారాన్ని మరోసారి ప్రయోగిస్తూ “ఈ సత్యానందుణ్ణి తక్షణమే ఉరితీయండి” అని కర్మశంగా ఆజ్ఞాపించాడు.

(ఈ కథ క్రీస్తు పూర్వం 1300 ప్రాంతంలో నిజంగానే జరిగిందని చరిత్రకారుల కథనం. మెత్తని గాజు ఎలా తయారుచేసారో, అందులో ఏ ఏ రసాయనాలు కలిపారో ఈనాటికీ తెలియలేదు. నీరో చక్రవర్తి హయాంలో జరిగిన ఈ కథని తెలుగు వాతావరణానికి అనుకూలంగా పేర్లు మార్చాను)

పదాలను కాపాడుకుందాం

రాచపాళెం

వాళ్లకు పదం వినిపిస్తే చాలు ఎందుపుల్లను తుంచేసినట్లు రెండుముక్కలైనా చెయ్యందే నిద్రరాదు వాళ్ల చెవిన పడిన పదం నేలమీద పడిన అద్దంలా చిట్టిపోవాల్సిందే వాళ్లనోట్లో పడిన పదాలు అపదాలై యుద్ధంలో దొంగదెబ్బలు తిన్న వీరులొతాయి వాళ్ల స్వర్ణ తగిలితే చాలు గాలికి ఆకుల్లా పదాలు విలవిల్లాడిపోతాయి పదం విరూపమైందంటే చాలు వాళ్లకు సుఖ విరేచనమైనంత ఆనందం విరిగిన పదాలు స్వస్వరూపం కోసం వెతుక్కుంటుంటే తూనీగరెక్కలు విరిచేసి అది తటతట కొట్టుకుంటుంటే ఆనందించే పిల్లల్లాగా వాళ్ల సంబరపడిపోతారు పండితుల యూసిడ్ దాడులనుంచి అందమైన పదాలను కాపాడుకుందాం రండి

పిడికిలి

డా॥ఎన్.గోపి

బిగించటానికి ముందు ఈ పిడికిలి ఎన్ని రక్త సముద్రాలను ఈదిందో! ఐదువేళ్లను వలలావేసి ఏ దుర్మార్గపు గాడ్డుల్ని ఒడుపుగా బంధించిందో!! పసితనంలో ఇదో అందాల మొగ్గ పాల నవ్వులను పుక్కిట బట్టిన చిన్నారి బుగ్గ, ఇవాళ బలంగాపైకి లేస్తుంది. జై అన్నా జై జై అన్నా లెమ్మన్నా ఏకం కమ్మన్నా లేచిన శత్రువును పడగొట్టాలన్నా ఆవేశాన్ని రాజేస్తుంది ముందుకు పొమ్మన్నా దారి చూపాలన్నా అన్నింటికీ పిడికిలే. ఇప్పుడిది శరీరానికి మొలిచిన జెండాలావుంది.

పిడికిలి ఇవాళటి రెపరెపల అలజడి. నరాల అరణ్యంలో లేచిన ఈ గాలి దుమారం పిరికితనాన్ని ఊదేస్తుంది అవిటితనాన్ని అధిగమిస్తుంది ఆరాటాలకు విరాట్ రూపమౌతుంది. అందరికోసం స్వప్నించేదే అసలైన పిడికిలి లేదంటే అది పిడికిలి కాదు నిరర్థకమైన ఎముకల అలికిడి.

సాహితీస్రవంతి నూతన కార్యవర్గం

విశాల ప్రగతిశీల సాహితీవేదిక సాహితీస్రవంతి నూతన కార్యవర్గాన్ని ఎన్నుకొన్నది. విజయవాడలో జూలై 18న జరిగిన సమావేశంలో నూతన కార్యవర్గం ఏర్పాటయ్యింది.

అధ్యక్షులు: తెలకపల్లి రవి, ఉపాధ్యక్షులు: కె. కేశవరెడ్డి, వల్లభాపురం జనార్దన, ప్రధాన కార్యదర్శి: కె. ఆనందాచారి, కార్యదర్శులు : వొరప్రసాద్, ఎస్. వెంకట్రావు, జంధ్యాల రఘుబాబు, కోశాధికారి: కె. లక్ష్మయ్య, కార్యవర్గం: హిమజ్వాల్, జి. యాదగిరి రావు, తంగిరాల చక్రవర్తి, నవీన్, సి. హెచ్. దివాకర్, రౌతురవి, కుమారస్వామి, రఘునాథ్ రెడ్డి, కెంగార మోహన్, ఆనంద్ కుమార్, స్ఫూర్తి, సత్యరంజన్

రాష్ట్ర కార్యవర్గం కొన్ని ఖాళీలు తర్వాత భర్తీచేయాలని సమావేశం నిర్ణయించింది. సాహితీస్రవంతి గత కార్యక్రమాలపై సమావేశం సమీక్ష జరిపి సంతృప్తిని వ్యక్తం చేసింది. మతోన్మాదం, సామ్రాజ్యవాద ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేక సాహిత్యం తెలుగునాట విస్తృతంగా వెలువడటం పట్ల సమావేశం హర్షం వెలిబుచ్చింది. సోంపేట కాల్పుల నుంచి ప్రపంచీకరణ పదఘట్టనల వరకు సాగుతున్న అణచివేతలను వ్యతిరేకిస్తూ చైతన్యస్ఫోరకమైన సాహితీ సృజనను పెంపొందించడానికి వునరంకితం కావాలని ప్రతిన బూనింది. హైదరాబాద్ లో విస్తృత స్థాయిలో మరో సాహిత్యశాల, శిక్షణా తరగతులు ఏర్పాటుచేయాలని కూడా నిర్ణయించింది. ప్రాచీన భాషా హోదాతో సంతృప్తిపడి ఊరుకోవడం గాక తెలుగు భాషాసాహిత్యం సర్వతోముఖ ఆధునిక వికాసానికి చర్యలు చేపట్టాలని భావించింది.

నిర్దిష్టమైన మార్గాన్వేషణలో...

నీ వాక్యాన్ని నీవు
అలంకరించి ఎగరేసే ముందు
నీ దారిని నీవు
నిర్దిష్టంగా నిర్ణయించుకో!
వసంతం రాబోతుందని
ఊబలాటం పడితేనే సరిపోదు!
వసంలోకి వచ్చిన పక్షులేవో
వాలిన కోయిల పాటెత్తుకుందో లేదో గమనించు!
శిశిరావేదన నొందే వృక్షాల హృదయాల్లో
చివురులెత్తే గుసగుసలు
వినిపిస్తున్నాయో లేదో చెవియెగ్గు
పశ్చిమాన్నుంచి దేశానికి
ప్రచండ వెలుగులు వస్తున్నాయని
మురిసిపోకు!
ఆ వెలుగుల్లో దాగి విస్తరిస్తూన్న
నీలిలోహిత కిరణాల దురాక్రమణ
గూర్చి ఆలోచించు!

కొండ్రెడ్డి వెంకటేశ్వరరెడ్డి

జాబిల్లి కురిపించే
వెన్నెల చల్లదనంలో అంతా తడిసి ముద్దై
ఆనందిస్తారని అనుకోకు !
విధి వక్రీకరణలో
వెన్నెల దహిస్తూన్న
ప్రేమికుల గూర్చి వినిపించుకో!
ఆమె నీ పంజరంలో చిక్కిందని
సంకుచిత వాంఛలకు
ముడిపెట్టాలనుకోకు !
ఆమె పంజరంలోకి నిన్నే లాక్కొని
మర బొమ్మలా ఆడించే
ఆత్మాగతమైన స్వేచ్ఛా భావాలామెకూ
ఉంటాయని మరచిపోకు !

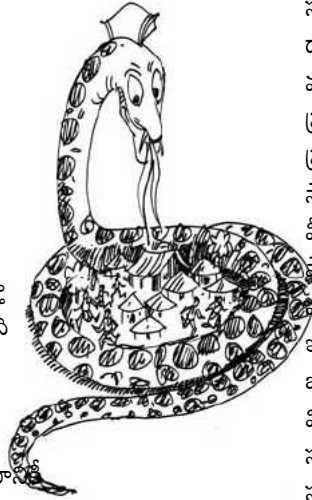

పాలకులు కల్పించే
కంటి తుడుపు ప్రలోభాలతో
తరిస్తానని తెగ మురిసిపోకు !
ఎరవేసి వాళ్లు మింగించే
గాలాన్ని గూర్చి
దేశాన్ని కన్ను గప్పి దించే
ఆర్థిక ఊబిని గూర్చి అవగాహన చేసుకో!

ప్రజలు అగ్ని ప్రవాహాలవుతారు

వల్లభాపురం జనార్ధన

ఇప్పుడు సుతంత్రం
 సంక్షేమ కుతంత్రంగా చలామణి కావాలని
 ప్రజలముసుగు వేసుకొన్నది
 పాము-ముంగిస-పులి నోట
 సర్వేజనా సుఖినోభవంతు
 ఆనంద ఖైరవి రాగంలో వినిపిస్తున్నది
 వాటి మధ్య సమైక్యత
 మూడుపూలారు కాయలుగా పండుతున్నది
 శాంతి కళ్లను పొడిచి బలహీనతను భోంచేస్తూ
 సకల కళావిశ్వవిద్యాలయాలను నడుపుతున్నది
 ఇప్పుడు ఎవడికి ఫలహారం కావాలన్నా
 ఎవడికి విందు భోజనం కావాలన్నా
 ప్రజలకోసమని ప్రకటిస్తుండటమే పదోవంత
 ఎవడి ముద్దికింది పీటను వాడుకాపాడుకోవటానికీ
 నుషుప్తిలో, కలలో, జాగ్రదావస్థలో జపిస్తున్న
 తారకమంత్రం
 ప్రజలు-ప్రజలు- ప్రజలు-ప్రజలు
 అవసరం తీర్చుకోవటం కోసం
 అమాయకులను ఆవేశపు చువ్వలుగా
 దూసుకుపోయే మానవ బాంబులుగా ఫలదీకరించటం
 అధికార భద్రతా పవిత్రయుద్ధం నడిపించటం కోసం
 నాదస్వరంగా వినిపిస్తున్నపాట
 ప్రజలు-ప్రజలు-ప్రజలు-ప్రజలు
 ఉన్నాదాహంకార అస్తిత్వం కోసం వినిపించే
 హిందోళరాగం
 ప్రజలు-ప్రజలు -ప్రజలు- ప్రజలు
 కొండ చిలువల సెజ్ జనాభాతో
 గ్రామాలు అస్థికల గుట్టలుగా

నగరాలు వలస పిట్టల కీకారణ్యాలుగా మారటం
 సంస్కృతులకు గ్రహణం పట్టించటం
 దాహార్తి నివారణకు
 మార్కెట్ల దిగుమతి ప్రణాళికలు వేయటం
 ప్రజల కోసమేనని ప్రకటిస్తుండటమే
 ప్రపంచ వింతలను మించిన వింత
 సామ్రాజ్యవాద ఫ్యాక్టరీకి సాంకేతిక ప్రగతివేగాన్ని
 వీలునామగా రాసుకోవటం
 స్వాక్షరీ చక్రాల పరుగుల కోసం
 మానవ వనరులను మట్టిలో కలపటం
 ఇదంతా పుట్టిన గడ్డ
 ఋణం తీర్చుకొనే తపన కోసమేననటం
 వింతలను మించిన వింత
 సమస్యలను నాన్నటం
 సమస్యల వారీగా ప్రజలను
 చీలికలు పేలికలుగా ప్రవహింపజేయటం
 కుర్చీకోసం వాడుకోవటం
 ప్రజాసంక్షేమం కోసమేననటం
 ఇప్పుడు ఎవడి నోటవిన్నా
 ప్రజలు - ప్రజలు -ప్రజలు- ప్రజలు
 పరమావధి విరోధితాత్పర్యమై
 చెవుల్లో పువ్వులు పెడుతున్నది
 ఇవాళ మా వ్రాణాలు భద్రంగా ఉన్నాయని
 చంకలు గుడ్డుకొనే
 మట్టి ముద్దలు కారు ప్రజలు
 మంచు ముద్దలు కారు
 రేపేం జరుగబోతుందనేది పట్టించుకొనే
 అగ్ని గర్భ గోళాలు
 మార్పు కోసం అగ్ని ప్రవాహాలవుతారు

మాయాజాలం

బాధల అగ్ని పత్రాల మీద
 దుఃఖపు కన్నీటి సంతకాలతో
 బతుకును కుదువ పెడితేగాని
 గుక్కెడు గంజినీళ్లు
 వాళ్లదోసిట చిప్పులో పడవు!
 కష్టాల తూకపు రాళ్లతో
 నిట్టూర్పుల బరువును తూచి
 సహనం ఉదాసీనతైతేగాని

పి.లక్ష్మణ్ రావ్

వాళ్ల బతుకుబండి
 గతుకుల రోడ్డుపై పడదు!
 పేదరికం కారుమట్టై
 జీవితమంతా ఆవరించినప్పుడు
 కల్లోల కెరటాలు పెనుతుఫానులై

నిత్యం వెంటాడుతూనే ఉంటాయి
 భిద్రమైన సంసార నావలు
 కన్నీటి ఉప్పు సంద్రంలో
 లంగరు కోసం ఆరాటపడుతూనే ఉంటాయి
 పేదరికం శాపం కాదు
 ఊడలై విస్తరిస్తున్న మర్రి నీడలో
 మొక్క పెరగని చందంలా
 ధనస్వాములు ఆడుతున్న
 మాయాజాలం!

తెలుగు కథానిక - ప్రపంచీకరణ అనుభవాలు

- డా॥పి.సి.వెంకటేశ్వర్లు

1990 నుండి ప్రపంచీకరణ భారతదేశ అస్థిత్యానికి పెద్ద సవాలుగా మారింది. దేశీయమైన జీవనంలో ప్రతి అంశాన్నీ విదేశీయం చేయడానికి ప్రపంచీకరణవాదులు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రతి వస్తువును అమ్ముకం సరుకుగా చేస్తూ మనుషుల మధ్య ఎత్తైన డబ్బు గోడలు కడుతూ మానవత్వపు విలువల్ని ప్రపంచీకరణ ధ్వంసం చేస్తుంది. తెలుగు కథానిక ఆవిర్భవించిన నాటినుండి సమకాలీన పరిస్థితుల్ని, సంఘటనల్ని, నూతన పోకడల్ని విమర్శిస్తూ ముందుకు సాగింది. అదే క్రమంలో ప్రపంచీకరణ దుశ్చర్యల్ని ఎండగట్టడానికి గురజాడ వారసత్వాన్ని తెలుగు కథ కొనసాగించింది.

ఒక దశాబ్దం కాలం నాటి మన చుట్టూ వున్న ప్రజా జీవనసరళికి, నేటి జీవన విధానానికి ఉన్న తేడాను పరిశీలించి చూసినప్పుడు రెంటికీ మధ్య వ్యత్యాసం ఎంత ఉందో స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. వేషభాషలు, ఆహారపు అలవాట్లు, విద్యావిధానం మొదలైనవి తమ తమ స్వాభావిక రూపాల్ని మార్చుకుంటూ వింత నాగరికత వైపు దృష్టి పెట్టి సంపదలవైపు, సౌఖ్యాల వైపు మనిషిని ప్రేరేపిస్తున్న కొత్త ఆలోచనా విధానమే ప్రపంచీకరణ ప్రభావం. మానవతా విలువల్ని మంటగలుపుతూ, మనిషి వ్యక్తిత్వాన్ని వేటకొడవళ్లతో నరుకుతూ తెలుగు సమాజాన్ని ఆక్రమిస్తున్న ఈ ప్రపంచీకరణ దుశ్చర్యల్ని ఎదుర్కొనే శక్తిలేక మనకెందుకులే అంటూ మౌనంగా చూస్తున్నవారు కొందరైతే ఈ పాశ్చాత్య ప్రపంచీకరణ ఘాటుకు ఊపిరాడక నలుగుతున్న వారు కొందరు. ఈ విపరీత ధోరణులకు ఎదురుతిరిగి తుపాకీ తూటాలకు ప్రాణాలు విడుస్తున్నవారు మరికొందరు.

1990 నుండి ప్రపంచీకరణ భారతదేశ అస్థిత్యానికి పెద్ద సవాలుగా మారింది. దేశీయమైన జీవనంలో ప్రతి అంశాన్నీ విదేశీయం చేయడానికి ప్రపంచీకరణవాదులు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రతి వస్తువును అమ్ముకం సరుకుగా చేస్తూ మనుషుల మధ్య ఎత్తైన డబ్బు గోడలు కడుతూ మానవత్వపు విలువల్ని ప్రపంచీకరణ ధ్వంసం చేస్తుంది. తెలుగు కథానిక ఆవిర్భవించిన నాటినుండి సమకాలీన పరిస్థితుల్ని, సంఘటనల్ని, నూతన పోకడల్ని విమర్శిస్తూ ముందుకు సాగింది. అదే క్రమంలో ప్రపంచీకరణ దుశ్చర్యల్ని ఎండగట్టడానికి గురజాడ వారసత్వాన్ని తెలుగు కథ కొనసాగించింది. ఈ ప్రపంచీకరణ సృష్టిస్తున్న విధ్వంసాన్ని ప్రజలకు తెల్పడానికి తెలుగు కథానికా రచయితలు కొందరు స్వచ్ఛందంగా ముందుకొచ్చారు. అయితే అలాంటి కథలు రాస్తున్న

రచయితలందరికీ ప్రపంచీకరణ గురించి, దానిలో ఇమిడివున్న అంశాల గురించి, దాని ఫలితం గురించి స్పష్టంగా తెలియకపోయినా నేడు మార్కెట్లోకి వస్తున్న సరికొత్త వస్తువులు, రంగుల్ని ఒలకబోసే టి.వి.లు, వాటి ద్వారా ప్రజల్ని ఆకర్షిస్తున్న కొత్త జీవనశైలి, సరికొత్త మానవ సంబంధాలు మనిషిని మార్కెట్ శక్తిగా మలుస్తున్న తీరు కథా రచయితలకు ప్రపంచీకరణ అంటే ఏమిటో ఒక అవగాహన కల్గించాయి. తత్ఫలితంగా ఎన్నో కొత్త కథలు తెలుగు కథా ప్రపంచంలో అడుగుపెట్టాయి. చేతివృత్తులు నాశనమైపోయి వాటిని నమ్ముకొన్న వాళ్లు వీధినపడడం, చేనేత కార్మికుల ఆత్మహత్యలు, వ్యవసాయదారుని నడ్డి విరిచే ప్రయత్నాలు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో యంత్రాల్ని ఉపయోగించడం, చదువంటే కంప్యూటర్ విద్యనకోవడం, కంప్యూటర్ ఉద్యోగాలు చేసేవారి జీవనశైలి తక్కిన ప్రపంచం నుండి వారు విడిపోయినట్లుండడం, ఇటీవల కాలంలో వచ్చిన సెజ్, కోస్టల్ కారిడార్లు, ప్రాజెక్టుల వల్ల రోడ్డున పడ్డ ప్రజలు, విద్యారంగంలో ధనస్వామ్య లక్షణాల ప్రవేశం మొదలైన అంశాలపై తెలుగులో ఎన్నో కథలు వచ్చాయి.

గ్రామీణ జీవనంలో ప్రపంచీకరణ ప్రభావాన్ని తెల్పే కథలు :

స్వేచ్ఛా వాణిజ్యాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్న ప్రపంచీకరణ విధానంలో తొలిదెబ్బ దేశీయమైన చేతివృత్తులపైన, చిన్న చిన్న వ్యాపారులపై పడింది. చిన్న చిన్న వృత్తులతో బ్రతుకుబండిని నడిపిస్తున్న ప్రజల నడ్డి విరగొట్టిన ప్రపంచీకరణ ప్రయత్నాలను తెలుగు కథా రచయితలు దుయ్యబట్టారు. ఆంధ్రదేశంలోని ప్రతి ప్రాంతం నుండి కథలొచ్చాయి. ఒకనాడు పల్లె ప్రజలకు ముఖ్యమైన వ్యక్తి పాత్ర పోషించిన 'టైలర్' వృత్తి రెడీమేడ్ దుస్తుల రాకతో ఎలా అయోమయంలో పడిందో మహమ్మద్ ఖదీర్ 'బాబు న్యూ బాంబే టైలర్స్' కథ వివరించింది.

ఆయనే రాసిన 'పెండెం సోదా సెంటర్' కథ ప్రాంతీయంగా తయారు చేసుకునే చల్లటి పానీయాలను దెబ్బతీసే విధంగా బహుళజాతి కంపెనీల కూల్‌డిరింక్స్ పుట్టగొడుగుల్లా వచ్చిన తీరు వివరించింది. ప్రపంచీకరణ తెచ్చిన ప్రమాదాన్ని ముందుగా పసిగట్టలేక గ్రామీణ కులవృత్తులు ఎలా అన్యాయమైపోయాయో పెద్దింటి అశోక్‌కుమార్ రాసిన 'కాగు బొత్త' కథ వివరిస్తుంది. రాబోయే సీజన్ కోసం పెద్ద సంఖ్యలో 'కాగుబొత్త'ల్ని తయారు చేసిన కుమ్మరి పెద్ద ఫ్రీజ్‌లు వచ్చేసినందున తన కుండల్ని ఎవరూ కొనరని తెలిసి నీరసించిన కథ ఇది. అందమైన వస్త్రాలు తయారు చేసే సమర్థత గల చేనేత పరిశ్రమ వారు పవర్‌లూమ్స్ వచ్చాక తాము నేస్తున్న బట్టలకు ప్రతిఫలం దొరక్క ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్న నిజాన్ని 'వై వని' కథలో జూకంటి జగన్నాథం వివరించాడు. అలాగే స్వదేశీ, విదేశీ బదా పెట్టుబడిదారులు తయారు చేస్తున్న చీప్ లిక్కర్ పల్ల తాటి కల్లు గీసే కార్మికులు ఎలా పతనమైపోతున్నారో జాతశ్రీ 'అంతర్ముఖం' కథ తెల్పుతుంది. జాతశ్రీ రాసిన 'అగ్ని తుఫాను' కథ సముద్రతీరంలో గంగమ్మను నమ్ముకొని బ్రతుకుతున్న జాలర్ల జీవితాల్లో ప్రపంచీకరణ వేళ్లు ఎలా ప్రవేశించాయో కళ్లముందుంచుతుంది. సునామీ దెబ్బకు సముద్రతీరంలో బ్రతుకుల్ని, బ్రతుకుదెరువుల్ని కోల్పోయినవారిని ఆదుకొనే సాకుతో వారి జీవితాన్ని తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకొనే వర్గం తయారైంది. పెద్ద పడవలు, వలలు తామే కొనిచ్చి జాలర్లను వేటకు పంపి, వారు వేటాడి తెచ్చిన చేపల్ని (సరుకు) తాము తీసుకొని వారికి కూలి లెక్కబెట్టి ఇచ్చే సరికొత్త వ్యవస్థను 'నల్లమ-ఊరగల్లు' జీవితాల ద్వారా చూపించాడు రచయిత. తమ ప్రాణాల్ని ఫణంగా పెట్టి పదిరోజులు సముద్రంలో వేటాడి తెచ్చిన చేపల్లో నుండి ఊరగల్లు ఒక చందవ చేపను బిడ్డల కోసం తీసుకొన్నందుకు చెంప పగలగొట్టి 'ఎవడబ్బు సొమ్మునుకున్నావురా' అని హెచ్చరించిన హన్మంతు వంటి దళారీల రూపంలో ప్రపంచీకరణ వారి జీవితాల్ని పిండుతుందనేది ఈ కథ వివరించింది.

పట్టణాల్లో చిన్న చిన్న పనులు చేసుకుంటూ బ్రతికే బడుగుల జీవితంలో కూడా ఈ ప్రపంచీకరణ అలజడిని రేపింది. ఒక్కో సంవత్సరం వస్తున్న మార్పులు ఒక్కొక్క కొత్త పని కోసం పరుగులు తీయిస్తున్న తీరును శిరశ్చేటి కాంతారావు రాసిన 'జీవితం-మళ్ళీ మొదలైంది' కథ ద్వారా చూపించారు. అత్తగారిచ్చిన బండిఎద్దులతో ఎ.పి. స్టీల్, నవభారత్ కంపెనీలకు వరిపొట్టు తోలుతూ జీవితం ప్రారంభించిన 'యాకూబలీ' కొత్త పరిశ్రమలు వచ్చి అవి మూతబడగా, ఇటుకబట్టీలకు పొట్టు తోలడం మొదలుపెట్టాడు. కాల్చే ఇటుకల స్థానంలో అల్లో బ్రిక్స్ రావడంతో బండిలో అడవిలోని ఎండుపుల్లలు తెచ్చి అమ్మడం ప్రారంభించాడు. అటవీ అధికారుల బాధలు తట్టుకోలేక సబ్‌స్టేషన్ దగ్గర సిమెంటు స్థంభాలు తోలే పనిలోను, అక్కడకు ట్రాక్టర్లు రావడంతో సెంట్రాల్ సామాను తోలే పనిలోను, అక్కడకు ట్రాలీ ఆటోలు

రావడంతో కొత్త నీరు తాకిడికి పాతనీరు పక్కకు దారివ్వక తప్పదన్నట్లు బిడ్డల్లా చూసుకొనే ఎద్దులతో రుణం తీరిపోయిందని బాధపడి, తిండిలేక చస్తున్న తాను ఎద్దుల్ని చంపడం న్యాయం కాదని వాటిని అమ్మేసి ఐ.టి. పార్కులో వాచ్‌మెన్‌గా తన భార్య మరో హాస్పిటల్‌లో ఆయాగా కొత్త జీవితం మళ్ళీ మొదలైంది. అలాగే చిన్న చిన్న వ్యాపారాల్ని రిలయన్స్ వంటి పెద్ద పెద్ద పారిశ్రామిక కంపెనీలు ఎలా వీధిన పడేస్తున్నాయో వివరించే కథలు ఇంకా రావాల్సి ఉంది.

ప్రపంచీకరణలో భాగంగా వచ్చిన యాంత్రికరణ వ్యవసాయరంగాన్ని నమ్ముకున్న వారి జీవితాల్ని ఎలా అశాంతికి గురి చేసిందో వివరించే కథలు ఎన్నో వచ్చాయి. అరకొరగా విద్యుత్, ఎరువులపై సబ్సిడీల ఎత్తివేత, సకిలీ విత్తనాల చోద్యం వంటివి నాలుగు మెతుకులు పెట్టే రైతు నడ్డి విరగడిశాయి. దీని పల్ల వారసత్వ సంపదైన వ్యవసాయం, పశువులు, బళ్లు మొదలైనవి కళ్లముందే కనబడకుండా పోయే స్థితి దాపురించింది. గ్రామీణ వ్యవసాయానికి వెన్నెముకైన రైతు జీవితం పతనమవుతున్న తీరును గోపిని కరుణాకర్ 'ఉత్తీత పాట' కథలో వివరించాడు. సుంకోజీ దేవేంద్రాచారి 'అన్నదాత' కథలో రైతు, శ్రామికుడు తనను నమ్ముకొన్న వ్యక్తులను బతికించడానికే వ్యవసాయం చేస్తున్నాడని, తనకు ఇతర వస్తువులు అవసరం లేదు, తాను ఇతరుల కోసం పండించనని

జాతశ్రీ రాసిన 'అగ్ని తుఫాను' కథ సముద్రతీరంలో గంగమ్మను నమ్ముకొని బ్రతుకుతున్న జాలర్ల జీవితాల్లో ప్రపంచీకరణ వేళ్లు ఎలా ప్రవేశించాయో కళ్లముందుంచుతుంది. సునామీ దెబ్బకు సముద్రతీరంలో బ్రతుకుల్ని, బ్రతుకుదెరువుల్ని కోల్పోయినవారిని ఆదుకొనే సాకుతో వారి జీవితాన్ని తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకొనే వర్గం తయారైంది.

పట్టుపడితే అంతా అస్తవ్యస్తమవుతుందని తేల్చాడు. 20 ఏళ్ల క్రితం సింగమనేని నారాయణ రాసిన 'అడుసు' కథలో రైతు ఎంతో కష్టపడి బిడ్డల్లా పెంచిన చీనీచెట్ల పంటను నాగపూర్ పంపగా అక్కడ రేటుపడిపోయిందని తెల్పి కడుపుమండి తాను పండించిన పంటకు తాను రేటు నిర్ణయించే అధికారం లేనందుకు కసితో పెంచిన తోటను సరికేసిన తీరు మనల్ని ఆలోచింపజేస్తుంది. సుంకోజీ దేవేంద్రాచారి గిట్టుబాటు ధర గురించి 'గొంగళిపురుగు' కథలోను, రైతుకు వ్యవసాయం పెద్ద వ్యసనమైందని ఎస్.వి. ప్రసాద్ 'వ్యసనం' కథలోను, వ్యవసాయం ఇలా నాశనమైపోవడానిక్కారణం తెల్లదెయ్యమనే విదేశీ ప్రభావమని స్వామి 'తెల్లదెయ్యం' కథలోను తెల్పారు. మంచికంటి రాసిన 'మిత్రవ' కథల సంపుటిలోని చాలా కథలు వ్యవసాయరంగ సంక్షోభాన్ని, కూలీల బ్రతుకుల్ని అద్దంపట్టి చూపిస్తున్నాయి. వ్యవసాయం రైతు, కూలీల పరస్పర సహకారంతో సాగాలి. కానీ కూలీల కొమ్ములు వంచాలని ప్రపంచీకరణ తెచ్చిన కొత్త ఆలోచనలతో దెబ్బతిన్న భూస్వాముల తత్వాన్ని మేరెడ్డి యాదగిరిరెడ్డి 'హార్వెస్టర్' కథ ద్వారా తెలిపాడు. కొడుకు అమెరికా నుండి పంపిన డబ్బుతో ఇంకో ఇద్దరి భూస్వాముల్ని కలుపుకొని కూలోళ్లు సరిగా పనులు చేయడం లేదని హార్వెస్టర్ కొన్నాడు రఘుపతిరెడ్డి. పరికోత పనులైతే వాళ్ల కడుపులు మండిస్తూ పూర్తి చేశాడు కాని మళ్ళీ పొలంలో విత్తనాలు చల్లడానికి కూలీలతోనే అవసరమొచ్చేసరికి వారి ఐక్యత ముందు తలదించి వ్యవసాయం సహకారంతో సాగాలని గ్రహించి దెయ్యంలాంటి యంత్రాన్ని అమ్మేశాడు.

ఇటీవల కాలంలో గ్రామాల్లో కరువు నివారణ కోసం ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 'ఉపాధి హామీ పథకం' కూడా గ్రామ పెత్తందార్లు, రాజకీయ నాయకుల చేతుల్లో పడి పేద ప్రజల శ్రమను ఎలా దోచుకొంటుందో దానిని రాజేంద్రకుమార్ రాసిన 'కోత' కథ తెలుపుతుంది. భూతల పల్లెలోకి వచ్చిన వరికోత మిషను కూలీల కడుపు కొట్టి తాను వెళ్లిపోగా ప్రభుత్వ ఉపాధి పథకంతో కూలి దొరుకుతుందని గంతేసిన సుభద్రమ్మ వంటి వాళ్లకు కడుపు కోతే మిగిలింది. 100 రోజుల పనుల్ని తెలివిగా 50 రోజుల్లో పూర్తి చేయించుకొని చివరికి రోజుకు 80 రూపాయల చొప్పున కాకుండా కొలతల ప్రకారం 40 రూపాయలే వస్తుందని లెక్కకట్టి ఆ డబ్బుతో 5 ఎకరాలు పొలం కొన్న డీలరు, వరికోత మిషను కొన్న గోపినాయుడు వంటి ప్రపంచీకరణ చుట్టాల్ని ఈ కథ బట్టబయలు చేసింది.

రైతులు అప్పుల ఊబిలో కూరుకొనిపోతూ ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్న నిజాన్ని వి.ప్రతిమ 'హాలాహాలం' కథలోను, పట్టణాలు ఆకర్షిస్తున్న నేపథ్యంలో సరోజనమ్మ పల్లె విడిచిపెట్టలేక, పల్లెలో చూసేవాళ్లు లేక పడే తవనను డా॥ పి.విజయలక్ష్మి "ఊరు కొల్లబోతుంది" కథలోను, పిల్లలు బాగా చదువుకొంటే మంచి ఉద్యోగం వస్తుంది, హాయిగా పట్టణాల్లో వుండవచ్చు అనే ధోరణిలో తయారు చేయడం వల్ల వాళ్లు 'పల్లెలు విడిచి పట్టణాలకెళ్లడం, పల్లెల్లో విత్తనాల్లో, ఎరువుల్లో, బ్యాంకుల్లో రైతులకు జరిగే మోసాల్ని ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదని సిటీ ఒక పెద్ద బ్లాక్ హోల్ అని, పల్లెలు అమాయకంగా అందులో దూకుతున్నాయని వివరించేదే బి.ఉమామహేశ్వర్ రాసిన 'బ్లాక్ హోల్' కథ. అదే విధంగా గిరిజన ప్రాంతాల్లోని ప్రజల జీవన విధానాన్ని వారిని దోచుకుంటున్న తీరును వాడ్రేవు వరలక్ష్మిదేవి రాసిన 'కొండఫలం' కథ తెలుపుతుంది.

ప్రపంచీకరణ పరిస్థితులకు ఎదురొడ్డి జీవిస్తున్న రైతుల్ని ఏదో ఒక రూపంలో అది కంటిమీద కుసుకు లేకుండా చేస్తోంది. ఇటీవల కాలంలో ప్రభుత్వం చేపడుతున్న సెజ్లు, కోస్టల్ కారిడార్లు, ప్రాజెక్టుల వల్ల నిర్వాసితులవుతున్న ప్రజల జీవనాన్ని మన కళ్లముందుంచేందుకు తెలుగు కథ ప్రయత్నించింది. ఈ సెజ్ల వల్ల వ్యవసాయం కోల్పోయి బానిసలుగా మారిన రైతుల జీవితాన్ని రామచంద్రమౌళి 'భూమి దుఃఖం', డా॥వి.ఆర్.రాసాని 'బరియల్ పార్క్' కథలు వివరించాయి. మధ్యతరగతి ప్రజలు సెజ్ల వల్ల ఎలా బికార్లు అవుతున్నారో కాట్రగడ్డ దయానంద్ 'పెద్దపండగ' కథ తెలుపుతుంది. అందరి కడుపునింపే కామధేనువు లాంటి వ్యవసాయ భూముల్ని సెజ్ పేరుతో ప్రభుత్వం సొంతం చేసుకుంటుంటే బక్క రైతు వెంకటేశ్వర్లు పడిన వేదన ఈ కథ వివరిస్తుంది. తండ్రి హయాం నుండి వచ్చిన వ్యవసాయం ఒక సంవత్సరం వర్షాల్లేక, ఒకమారు తుఫాను వల్ల పోతే పెట్టుబడులకు చేసిన అప్పులు పెరిగి ఒక్కో ఎకరం అమ్ముకోగా మిగిలిన మూడెకరాలు

సెజ్ కింద పోతుంటే వెంకటేశ్వర్లు కడుపు మండిపోయింది. తన వూరి వాడైన మంత్రి కాస్తరేటు ఎక్కువ ఇప్పిస్తానని చెప్పాడే కానీ భూమి ఇప్పిస్తాడని చెప్పలేదు. అందుకే భూమి పోతుందని పిచ్చివాడైన సాటి రైతు వెంకటరత్నం లాగా తానూ కాకూడదని మూలపడివున్న బండిని బాగుచేయించుకుని పట్నంలో బాడుగ తోలుకొనేందుకు సిద్ధమైన తీరు రచయిత హృద్యంగా వివరించాడు. అలాగే తన పంట పొలంలో కార్పొరేట్ భవనాల నిర్మాణం పెరిగిపోవడంతో ఆగ్రహించిన భూమి తనను తాను కంపించేసుకొన్నట్లు అట్లాడ అప్పల్యాయుడు 'ఓ తోలుకథ' వివరిస్తుంది.

పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో అభివృద్ధి ఉత్పత్తి శక్తుల్ని ఉన్నతీకరిస్తూ లక్షల మంది ప్రజల్ని వారి భూముల నుండి, వృత్తుల నుండి వేరుచేసి, వారికి ఇంకొక జీవనాధారాన్ని చూపించలేక నిరుద్యోగులుగా చేస్తుంది. ఇలాంటి భావజాలాన్ని ఆధారం చేసుకొని చాలా కథలు వచ్చాయి. నల్లొండ, గుంటూరు జిల్లా సరిహద్దుల్లో నిర్మిస్తున్న పులిచింతల ప్రాజెక్టు వల్ల అక్కడున్న నిర్వాసితుల్లో కలుగుతున్న ఆందోళన, అంతరంగ వేదలను చిత్రించిన నల్లూరి రుక్మిణి రాసిన 'ముంపు' కథ. అలాగే గిరిజన తండాల్లో తమ తమ వృత్తుల్ని నమ్ముకొని నివసించే ప్రజలు పోలవరం ప్రాజెక్టు రావడంతో ఎలాంటి ఇబ్బందులు పడుతున్నారో సకల-వెన్నెల పెళ్లి నిశ్చయం చేశాక కూడా సకల

ఇల్లు, పొలం పోలవరం నీటి నిలవ కింద మునిగిపోతుందని పెళ్లిని అమ్మాయి వాళ్లు రద్దు చేసుకున్న సంఘటన ద్వారా గిరిజన గూడేలో ప్రపంచీకరణ ప్రభావం ఎలా వుందో నిరూపించాడు రచయిత. అదేవిధంగా కోస్టల్ కారిడార్ పేరుతో ప్రభుత్వం చేపట్టిన కార్యక్రమం ప్రజల జీవితాల్లో ఎలాంటి సమస్యల్ని సృష్టిస్తుందో రుక్మిణి రాసిన 'క్వీన్ ఎలిజబెత్ మళ్లీ నవ్వింది' కథలో చెప్పింది. కోస్టల్ కారిడార్ పేరుతో సరుకు రవాణా కోసం పోర్టుల నిర్మాణం జరుగుతోంది. ఆ క్రమంలో కృష్ణపట్నంలో జరుగుతున్న పోర్టు నిర్మాణానికి ఓబులాపురం నుండి ఇనుప ఖనిజం రవాణా సాగుతుంది. ఈ రవాణా వల్ల దారిలోని గ్రామాలన్నీ ఇనుప ఖనిజంతో కూడిన దుమ్ము వల్ల ప్రజల కళ్లను రోగాలకు గురిచేస్తున్న తీరును ఎదుర్కోవాలనే లక్ష్యంతో సాగిందీ కథ. అలాగే ఈ అంశంపై ధనిశెట్టి లెనిన్ వంటి కథకులు కూడా స్పందించారు.

పల్లె ప్రజల నిష్కలమైన మనసును ఈ ప్రపంచీకరణ భావజాలం ఎలా కల్పం చేసిందో, డబ్బు కోసం వారిని ఎలా పరుగులు తీయిస్తుందో వివరించే కథలు వచ్చాయి. గడియారంలోని గంటల ముల్లూలా నింపాదిగా జీవనం సాగించే పల్లెవాసులు, డబ్బు సంపాదన లక్ష్యంతో నేడు సెకస్ట్రముల్లూ గిర్రున తిరుగుతున్న తీరు మంచికంటే రాసిన 'డావాద్రి' కథ తెలుపుతుంది. పల్లెల్లో ముసలివాళ్లను ఒక కుక్కమంచంలో పడేసి ఒక ముద్ద తిండి గిన్నెలో వేసి కాలంతో పరుగులు తీసే 'ఈశ్వరమ్మ' చుట్టూ కథ అల్లాడు రచయిత. ఇంట్లో పని, గొడ్లపని,

కృష్ణపట్నంలో జరుగుతున్న పోర్టు నిర్మాణానికి ఓబులాపురం నుండి ఇనుప ఖనిజం రవాణా సాగుతుంది. ఈ రవాణా వల్ల దారిలోని గ్రామాలన్నీ ఇనుప ఖనిజంతో కూడిన దుమ్ము వల్ల ప్రజల కళ్లను రోగాలకు గురిచేస్తున్న తీరును ఎదుర్కోవాలనే లక్ష్యంతో సాగిందీ కథ. అలాగే ఈ అంశంపై ధనిశెట్టి లెనిన్ వంటి కథకులు కూడా స్పందించారు.

గడ్డిపని, పొలం పని పూర్తి చేసి తన ఊర్లో కూలి పనులు అయిపోగా, ఎక్కువ డబ్బు వస్తుందని వేరే ఊర్లకు ఆటోలో వేలాడుతూ వెళ్తూ, తిండి కూడా కూర్చుని తినే తీరిక లేని ఈశ్వరమ్మ లాంటి వాళ్లు 'ఏం జేస్తామయ్యా లోకంతో పాటే నడవాల. అందరూ అంతలావున ఆరాటపడతారు. నలుగుర్లో బతికే వాళ్లం గదా వాళ్లతో పాటే మనం గదా' అంటూ తమను సమర్థించుకోగా "ఏం జేస్తాం డబ్బు మనిషిని కుక్కని జేస్తుంటే ఇయ్యాల సగానికి సగం మంది ఆటోలోనే చస్తూంటారు" అనే సుబ్బారాయుడు, 'మడిసికే ఇలువ లేకుండా పోతందిలే' అని బాధపడే ముసలి నరసయ్య వంటి వాళ్లు ప్రపంచీకరణ కాళ్లకింద నలిగేవాళ్లని రచయిత సూచించాడు. ఇంకా రోడ్ల వెడల్పులో భాగంగా ఇళ్లు, చిన్న వ్యాపారాలు పోగొట్టుకున్న వాళ్ల జీవితాల్ని తెలిపే బుద్ధి యజ్ఞమూర్తి రాసిన 'వివర్యు అటుకుల మిషను' వంటి కథలు కూడా వచ్చాయి.

పట్టణ జీవనంలో ప్రపంచీకరణ ప్రభావాన్ని తెల్పే కథలు :

ప్రపంచీకరణ దోపిడీకి పల్లెటూళ్లు పల్లీలు కొడుతుంటే పట్టణ వాసుల చేత ఈ ప్రపంచీకరణ సర్వస్వ ఫీట్లు చేయిస్తోంది. రకరకాల మార్కెట్ వ్యవస్థలతో రక్తాన్ని పీల్చి పిప్పి చేసి ప్రజల్ని జీవచ్ఛవాలూగా తయారు చేస్తుంది. వైద్యం, విద్య, మేధస్సు, మానవత్వాన్ని దోపిడీ చేస్తూ మనిషినే నిలుపుదోపిడీ చేస్తూ ప్రపంచీకరణ మూలాలు పట్టణాల్లో బలంగా పాతుకుపోతున్నాయి. ఈ స్థితిని గమనించే మన రచయితలు ముందుగానే సమాజాన్ని హెచ్చరించినా దాన్ని పట్టించుకోలేదు. మన సంస్కృతి మొత్తాన్ని ప్రపంచీకరణ గుప్పెట్లో తాకట్టు పెట్టిన తీరును వివినమూర్తి 'కృష్ణ స్వప్నం', పెద్దింటి అశోక్ కుమార్ 'కీలుబొమ్మలు', కేతు విశ్వనాథరెడ్డి 'విరూపం', ఓల్గా 'కోకోకోలా', వి.చంద్రశేఖర్ 'విజన్ 2020', ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి 'వ్యాపార మృగం', పంజాల జగన్నాథం 'మట్టివాసనలు' వంటి కథల ద్వారా ఒక దశాబ్దం నుండి తెలుగు ప్రజల్ని చైతన్యపరిచారు. ప్రపంచీకరణ ద్వారా మనదేశంలో వామనమూర్తి అడుగు పెట్టిన ఫ్రైవేట్ బ్యాంకులు విరాట్రూపాన్ని ప్రదర్శించి సామాన్య ప్రజల జీవితాల్ని ఎలా వణికిస్తున్నాయో బమ్మిడి జగదీశ్వరావు 'దొమ్మికాసు' కథ వివరించింది. ఆర్థిక, సంస్కరణల ఫలితంగా మనం పొందిన ఫలితం మానవతా విలువల్ని డబ్బు చుట్టూ ప్రదక్షణం చేయించడం, నీతి నిజాయితీలు నేర్పించడం వల్లనే తాను అభివృద్ధి చెందలేకపోయానని ఆక్రోశంతో కన్నతండ్రిని చావగొట్టిన కొడుకు కథను జి.విజయలక్ష్మి 'స్వర్ణాంధ్ర' కథలోను, పల్లె వాతావరణం మాకు పడదు అంటూ పల్లెవాసుల్ని పట్టించుకోకుండా ప్రధాన రహదారుల వెంట వేగంగా వెళ్తున్న బైపాస్ బస్సుల గురించి జి.భాషా 'బైపాస్ రైడర్స్' కథలోను వివరించారు.

ఈ రోజు ప్రపంచీకరణ వేగంతో ప్రతిపట్టణంలో వెలసే 'వృద్ధాశ్రమాలు' వాటి తీరు భారతీయుల సంస్కృతి, జీవన సరళిని

వెక్కిరిస్తున్నాయి. ప్రతి మగాడు, ప్రతి కొడుకు చేసే తప్పు ఏమంటే భీష్ముడు శిఖండిని అడ్డుపెట్టుకున్నట్లు ఉద్యోగాన్నో, పిల్లల చదువుల్నో, భార్యనో అడ్డుపెట్టుకొని తల్లిదండ్రుల్ని వదిలించుకుంటున్నారు. నేటి వ్యవస్థలో కుల, మత, విభేదాలు లేని సమస్య, భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని చూపగలిగిన సమస్య ఒకటి అదే 'వృద్ధాశ్రమాలలో చేరుతున్న పెద్దల సమస్య'. ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ భిన్నాభిన్నమై ప్రపంచీకరణ వేటుకు చిన్న కుటుంబాలు కూడా తెగి పడుతున్నాయి. భార్యాభర్తలు వేర్వేరు చోట్ల, పిల్లలు కార్పొరేట్ హాస్టల్లో, ముసలి తల్లిదండ్రులు విశ్రాంతి ఆశ్రమాల్లో బ్రతికే పరిస్థితిని వివరించే కథలు ఎన్నో వచ్చాయి. మీనాక్షి శ్రీనివాస్ రాసిన 'ఇంటింటి కథ'లో జగన్నాథం ఉన్న పొలం అమ్మి కొడుకును చదివించి అమెరికా పంపగా అతడు భార్య ఇష్టపడిందని అమెరికాలో సెటిల్ అవ్వాలనుకుంటున్నానని చెప్పినప్పుడు ఆశ్చర్యపోలేదు. ఒకనాడు తన భార్య పల్లెలో వద్దని పట్టణంలో కాపురం పెట్టించినట్టే కోడలు చేసిందని భూమి గుండ్రంగా ఉందని అర్థం చేసుకున్నాడు. కానీ ప్రతివాళ్లు పాతికేళ్ల తర్వాత మన పరిస్థితేమిటి? అని ఆలోచించగలిగితే 'చరమకాల విశ్రాంతి ఆశ్రమాలు' రావని మర్రి ఊడల్లా వేళ్లూసుతున్న స్వార్థం తగ్గించుకోవాలనే తపన ఈ కథ వ్యక్తం చేసింది. అలాగే పి.వరలక్ష్మి రాసిన 'చివరి మజిలీ' కథలో వృద్ధాశ్రమాల్లో ముసలివాళ్లు పడే మానసిక వేదనను చిత్రించింది.

మీనాక్షి శ్రీనివాస్ రాసిన 'ఇంటింటి కథ'లో జగన్నాథం ఉన్న పొలం అమ్మి కొడుకును చదివించి అమెరికా పంపగా అతడు భార్య ఇష్టపడిందని అమెరికాలో సెటిల్ అవ్వాలనుకుంటున్నానని చెప్పినప్పుడు ఆశ్చర్యపోలేదు. ఒకనాడు తన భార్య పల్లెలో వద్దని పట్టణంలో కాపురం పెట్టించినట్టే కోడలు చేసిందని భూమి గుండ్రంగా ఉందని అర్థం చేసుకున్నాడు.

కాలేజి స్నేహితురాళ్లతో కలిసి వృద్ధుల ఆశ్రమానికి వెళ్లి వాళ్ల కష్టనిష్ఠారాల్ని తెలుసుకుంటున్న 'దివ్య'కు తన 'అవ్వ' ఒక పడకపై కళ్లు కన్నించని స్థితిలో ఉండడాన్ని చూసి నివ్వెరపోవడం, తన తల్లిదండ్రులు ఎంత అన్యాయం చేశారో అర్థం చేసుకోవడం కథలోని కొత్త కోణం.

పట్టణాల్లో ప్రపంచీకరణ ఒత్తిడితో నలుగుతున్న ప్రజల జీవన స్థితిగతుల్ని రావు కృష్ణారావు రాసిన 'అధునిక భేతాళకథలు' విశ్లేషించి చూపుతాయి. ఏ సంక్షోభానికైనా, సమస్యకైనా పెట్టుబడిదారీ సమాజం ఎలా కారణమవుతుందో ఈ కథలు నర్మగర్భంగా చెప్పాయి. ఈ కథల్లో చివరకు విక్రమార్కుడు తన వర్గ స్వభావాన్ని పోగొట్టుకోవడం విశేషం. నేడు పట్టణాల్లో కార్పొరేట్ ఆస్తులు మనిషికి ప్రాణంపై ఉన్న ఆశను డబ్బురూపంలోకి మార్చుకునేందుకు చేస్తున్న కుటీల యత్నాలను 'ఆఖరి అయిదు నక్షత్రాలు' కథలో అబ్బూరి ఛాయాదేవి వివరించగా, విద్యారంగం ధనస్వామ్యం చేతుల్లోకి వెళ్లిపోయి ఏదీ వీధికి టెక్స్ సూట్లు, కాన్సెట్ విద్య పేరుతో పిల్లల్ని యంత్రాలుగా మారుస్తున్న విధానాన్ని బి.ఎస్.రాములు 'వేపచెట్టు' కథలో చిత్రించాడు. ఇటీవల శిరంశెట్టి కాంతారావు రాసిన 'ఒక్కడే చాలు' కథలో కార్పొరేట్ విద్యా సంస్థల్లో చదివే విద్యార్థుల వింతపోకడలు, సెల్ ఫోన్ లో సెక్స్ చిత్రాల వీక్షణం వంటి వికృత చేష్టలు, పిల్లల్ని వెనకేసుకుని వచ్చే తల్లిదండ్రులు ఎంతో మేధస్సు గల టీచర్లను గడ్డి పరకల్లా భావించి ఒక్క రోజులో ఉద్యోగం నుండి పీకిపారేయడం వంటి సమస్యల్ని కళ్లముందుంచారు. మేరెడ్డి

యాదగిరిరెడ్డి 'పలసలు' కథలో సుందరరావు అనే హెడ్మాస్టర్ తన రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం కోసం, కొడుకు ఐ.ఐ.టి. తరహా విద్య కోసం పల్లె నుండి హైదరాబాద్ రావడానికి గవర్నమెంట్ జి.వో.ను ఆధారం చేసుకొని 112 మంది ఉన్న విద్యార్థుల హాజరుపట్టీ నుండి పనుల కోసం వేరే ఊరు వెళ్లిన కూలీల 13 మంది పిల్లల పేర్లను తొలగించి 99 మంది పిల్లలే వున్నారని లెక్కలు చూపి తాను ట్రాన్స్ఫర్ చేసుకున్న తీరు నేటి విద్యావ్యవస్థను కళ్ల ముందుంచించింది. తన కొడుకు ఐ.ఐ.టి. తరహా చదువు కోసం 13 మంది నవోదయలో సీటు పొందిన విద్యార్థుల జీవితాల్ని ఎలా నాశనం చేస్తున్నారో నేటి ప్రభుత్వ విద్యాసంస్థలు ప్రపంచీకరణ వేగానికి ఎలా హాతి అయిపోతున్నాయో వివరించిన కథ ఇది.

సాఫ్ట్వేర్ రంగంపై వచ్చిన కథలు :

ఆచార్య రావపాళెం చంద్రశేఖర్ రెడ్డి మాటల్లో చెప్పాలంటే 'నేడు చదువంటే కంప్యూటర్ విద్యే'. మిగిలిన చదువులు పనికిరావు అనే ధృక్పథాన్ని పాలకులే మన మెదడుల్లోకి ఎక్కిస్తున్నారు. చరిత్ర లాంటి పనికిమాలిన చదువులు వ్యర్థమని పాలకులు బహిరంగంగా చెప్పడం వల్ల గాని, విదేశాల్లో ఉద్యోగం చేసేవాడు గొప్పవాడిగా భావించడం వల్లగాని కంప్యూటర్ చదువు అందలమెక్కి మనిషిని తైతక్కలాడిస్తుంది. మంచి మనిషిని మనసులేని యంత్రంగా మారుస్తుంది. ప్రతి మనిషిలో అంతర్లీనంగా దాగివున్న డబ్బు కాంక్షను ప్రపంచీకరణ తట్టిలేపింది. కంప్యూటర్ ఉద్యోగాలు చేస్తున్న చాలామందికి దాలర్లు తప్ప మరేమీ కన్పించడం లేదు. ఈ సాఫ్ట్వేర్ రంగ ఉద్యోగాలను గురించి ఎన్నో కథలు వచ్చాయి. అమెరికా లాంటి దేశాలకు వెళ్లి రకరకాల సమస్యలెదుర్కొంటున్న వ్యక్తులను 'మిడిసిపాటు' కథలో నల్లారి రుక్మిణి, కంప్యూటర్ ఔటోసోర్సింగ్ మొదలుపెట్టిన బహుళజాతి కంపెనీలు క్రమంగా ఉద్యోగులకు బానిసల స్వర్గాలవుతున్నాయని 'బానిసల స్వర్గం' కథలో అజయప్రసాద్, అమెరికా అల్లడిపై వ్యామోహంతో ముందు వెనుకలు ఆలోచించకుండా కూతురికి అమెరికా అబ్బాయితో పెళ్లి చేస్తే వాడి పాశవిక చేష్టలు తట్టుకోలేక ఆ అమ్మాయి ఆత్మహత్య చేసుకున్న దారుణాన్ని 'గట్టుతెగిన చెరువు' కథలో ఆరి సీతారామయ్య, మానవ సంబంధాల్ని గాలికి పదిలేసి కంప్యూటర్తోనే సహజీవనం సాగిస్తున్న ఎంతోమంది ఇంజనీర్లు క్రమంగా ఇంజన్లుగా ఎలా తయారవుతున్నారో 'వాల్ పేపరు' కథలో వివిన మూర్తి, తెలుగు సమాజంలోనే ఉంటూ చుట్టూ ఉన్న సమాజం కంటే భిన్నంగా ఒక సమాహం తమ నివాసాల చుట్టూ పెద్ద అడ్డుగోడలు కట్టుకొని, సమాజం నుండి వేరయిపోయినట్లు హైదరాబాద్ వంటి పట్టణాల్లో జీవిస్తూ, అంతర్జాతీయంగా సంపన్నులమై పోయినట్లు భావిస్తున్న కొందరి జీవితాల్ని 'గ్రేటెడ్ కమ్యూనిటీ' కథలో అక్కిరాజు, భట్టిప్రోలు మొదలైన వారు వివరించారు.

ఇటీవల కూతురు రాంరెడ్డి 'జారుడు బండలు' కథలో హాయిగా స్వేచ్ఛా వాయువులు పీల్చే భారతీయ జీవనం అమెరికా ఆధునిక

వాతావరణంతో ఎలా సలిగిపోతుందో చెప్తుంది. తల్లీ బిడ్డల ఆప్యాయతల్ని ఆర్థికాంశాలు ఎలా విడదీస్తున్నాయో వివరిస్తుంది. కొడుకు కోరికపై అమెరికా వెళ్లేందుకు సిద్ధపడిన సరోజ ఇష్టం లేకున్నా క్రాపు చేయించుకోవడం, నైటీలు వేసుకోవడం, అమెరికాలో కోడలు చెప్పినట్లు ఘోరింగుపై కాఫీ చుక్క పడకుండా జాగ్రత్తపడడం వంటి వాటిల్లో సర్దుకున్నా కొడుకు కోడలు మనసారా మాట్లాడుకోలేకపోవడం, టైం లేదంటూ తిండి కూడా సరిగ్గా తినకపోవడం, చివరకు కొడుకు ఉద్యోగం పోయిందని తెలుసుకోవడంతో ఆమెకు అమెరికా అంటే ఎంత గొప్పదో అర్థమైంది. అమెరికా వచ్చే జనంలో దూరపుకొండలు నునుపనుకొని మోసపోయిన వారెందరో వున్నారు.

'అయస్కాంతం లాగా ఆకర్షించబడి తీరా దేశం దాటి వచ్చాక అవి నునుపు కొండలు కాదని జారుడు బండలని' అర్థమై అమెరికా నుండి తిరిగి వచ్చి పొలం అమ్మి కొడుకు కోసం చేసిన అప్పును తీర్చిన తల్లిదండ్రుల దైన్యాన్ని వర్ణించిన కథ ఇది. అలాగే నేడు కెరీర్ డెవలప్మెంట్ ముఖ్యమని పరుగులు తీస్తూ మానవ సంబంధాలకు దూరమైన వ్యక్తులు ఎలా పతనమవుతారో కె.కేశవరెడ్డి 'ధృక్పథం' కథ వివరిస్తుంది. కెరీర్ ముఖ్యమని వాదించే తేజ, మానవ సంబంధాలతో కూడిన కెరీర్ అవసరమని భాస్కర్ ఇంజనీరింగ్ చదివే రోజుల్లో వాదించుకొని చివరికి వారి చదువు పూర్తయ్యాక జీవితాలెలా మారాయో వివరించాడు రచయిత.

కెరీర్ డెవలప్మెంట్ ముఖ్యమని పరుగులు తీస్తూ మానవ సంబంధాలకు దూరమైన వ్యక్తులు ఎలా పతనమవుతారో కె.కేశవరెడ్డి 'ధృక్పథం' కథ వివరిస్తుంది. కెరీర్ ముఖ్యమని వాదించే తేజ, మానవ సంబంధాలతో కూడిన కెరీర్ అవసరమని భాస్కర్ ఇంజనీరింగ్ చదివే రోజుల్లో వాదించుకొని చివరికి వారి చదువు పూర్తయ్యాక జీవితాలెలా మారాయో వివరించాడు రచయిత.

వివరించాడు రచయిత. కెరీర్ లక్ష్యంగా ముందుకెళ్లిన తేజ తన ఆస్థులమ్మి చదివించిన మేనమామ కూతురితో పెళ్లి ఒడ్డని, తల్లిదండ్రుల్ని పదిలేసి విదేశీ కంపెనీలో పెద్ద ఉద్యోగాలు చేస్తూ మంచి హోదా పొందాడు. కాని తనను నమ్ముకొన్న కుటుంబాన్ని గురించి పట్టించుకొనే తీరిక లేకపోవడంతో దిగులుతో తల్లిదండ్రులు మరణించగా, పిచ్చిపట్టిన మేనమామ- ఈ స్థితి చూచి తేజను ఊరంతా అసహించుకుంది. కెరీర్ డెవలప్మెంట్ పేరుతో 40 దాటిన తేజకు పెళ్లి కాలేదు. నడుం నొప్పి, వేళ్లలో వణుకు రావడంతో ప్రైవేట్ కంపెనీ అతని ఉద్యోగాన్ని ఊడగొట్టడంతో నిరాశతో, తాగుడుతో అతని కెరీర్ నేలపడింది. మానవ సంబంధాలపై నమ్మకంతో జీవితాన్ని సాగించిన భాస్కర్ జీవితం సాఫీగా సాగింది. భాస్కర్ భూమి పై వున్నాడు కాబట్టి నాలుగడుగులు ముందుకేశాడు. ఆకాశానికెగిరాడు కాబట్టి తేజ రెక్కలు తెగి నేలపై పడ్డాడని కథ ముగించాడు రచయిత.

అదేవిధంగా సుభాషిణి రాసిన '1x2=4' కథలో సాఫ్ట్వేర్ కంపెనీ ఉద్యోగం చేస్తూ వృత్తిలో ఎదిగే క్రమంలో ఎదురయ్యే సంఘర్షణ ఒత్తిడి వల్ల కుటుంబ సంబంధాల్లో దూరం పెరిగి ఎలాంటి అసర్దాలు పన్నాయో ఆ కోల్పోయిన దాన్ని ఎలా పొందాలో వెతుక్కోవడంతో కథ ముగుస్తుంది. కంప్యూటర్ సంపాదించే మోయలేనంత సంపద కన్నా పిడికెడు మానవత్వపు జీవితం ఎంతో ఉత్సాహాన్నిస్తుందని దగ్గుమాటి పద్మాకర్ 'యూటర్న్', 'హెచ్చార్కె' 'చేతికి రాని కొడుకు' కథల్లోను వివరించారు. పచ్చటి పొలాల్ని వందలాది కొబ్బరి చెట్లతో కళకళలాడే

ఆస్థుల్ని వదలి కంప్యూటర్ ఉద్యోగం కోసం అమెరికా వెళ్లి స్థిరపడిన సత్తిరాజు చివరకు తల్లి మరణించిందని తెలిసి కూడా రాకపోవడంతో కలత చెందిన తండ్రి సుబ్బరాజు తన పొలాన్ని 'ప్రభుత్వ కొబ్బరి పరిశోధన కేంద్రానికి' రాసిచ్చిన తీరు డా॥కె.ఎల్.వి. ప్రసాద్ రాసిన 'వాళ్లిద్దరూ ఓడిపోయారు' కథలో వర్ణించాడు. ఇలా కంప్యూటర్ రంగంలో స్త్రీలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపైన, ఆ ఉద్యోగాలు చేసే భార్యభర్తలు ఎదుర్కొంటున్న సాధక బాధకాలపైన ఎన్నో కథలు వస్తున్నాయి.

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో రైలు కన్నా వేగంగా ఆర్థికంగా ముందుకు దూసుకెళ్లాలని భావిస్తున్న సగటు మనిషి నరైన మనాదులు లేక చతికిలబడుతున్నాడు. పులిని చూచి నక్క వాతపెట్టుకున్నట్లు పెద్ద వాళ్లలాగా ఎదగాలని ప్రయత్నించి నడుం విరగ్గొట్టుకుంటున్నారు. పొన్నా బలబయ్య రాసిన 'స్మోక్ లెస్ కోల్' కథలో సుధాకర్ చదువు మధ్యలో ఆపేసి గుమస్తాగా, కిరాయి లారీ నడిపే వ్యక్తిగా, లారీ ఓనరుగా, బొగ్గుబట్టి లైసెన్స్ హోల్డరుగా ఎదిగి నాలుగు బొగ్గురవ్వలు - ఎనిమిది రూపాయలుగా ముందుకెళ్లి, అంతటితో తృప్తిపడక పెద్దవాళ్లతో కలసి దొంగనోట్ల చెలామణి వ్యాపారంలో అనుకోకుండా ఇరుక్కొని ఆస్తి మొత్తం కాజేసుకొని బికారిగా మారిన తీరు రచయిత కళ్లముందుంచాడు. ఇలాంటి జీవితాలు నేడు మన కళ్లముందే ఎన్నో కనిపిస్తాయి. అదేవిధంగా ఇటీవలి కాలంలో పెరుగుతున్న రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారంలో జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలు, హత్యలు, దోపిడీలను గురించి తెలుగు కథకులు స్పందించారు. ఎలికట్టి శంకరావు 'సెటిల్మెంట్' కథలో భూమిదారుడు ఎలా నష్టపోతున్నాడో మధ్యవర్తులు, కండబలం, రాజకీయ అండదండలున్న వాళ్లు ఎలా కోటీశ్వరులవుతున్నారో వివరంగా చెప్పాడు. రిక్తా తోక్కే రామచంద్రం కూతురు పెళ్లికోసం గోవిందరెడ్డికి స్థలం అమ్మి 20 వేలు బయానా తీసుకున్నాడు. కానీ భూమిరేట్లు తగ్గడంతో గోవిందరెడ్డి రామచంద్రానికి మిగిలిన డబ్బులివ్వకుండా తప్పించుకొని తిరగడం, నానా తంటాలు పడి రామచంద్రం కూతురు పెళ్లి చేయడం, ఆర్మెళ్లకు ఆ స్థలం పక్కన పత్రికా కార్యాలయం కట్టడంతో గోవిందరెడ్డి స్థలం రిజిస్టర్ చేయమని రామచంద్రాన్ని ఒత్తిడి చేయగా అతడు నిరాకరించడంతో సైదులనే రాజకీయ నాయకుణ్ణి ఆశ్రయించడం, సైదులు అసలు విషయాన్ని తెలుసుకొని గోవిందరెడ్డి 20 వేలకు వడ్డీ ఇప్పించి తాను మాట్లాడిన పార్టీ దగ్గర రామచంద్రానికి నాలుగు లక్షలిప్పించి, తాను రెండు లక్షలు తీసుకొని సెటిల్ చేసిన సంఘటనలు కథలోనే కాదు నేటి సమాజంలో నిత్యం మన కళ్లముందు జరిగేవే.

అలాగే కార్పొరేట్ రంగంలో మార్కెట్ శక్తిగా చిక్కుకొని పోయిన స్త్రీ పడుతున్న బాధల్ని పి.సుజాత 'స్మైల్ ఫర్ సేల్' కథలో

సాహిత్య ప్రస్థానం ఆగస్టు, 2010

వివరించగా, స్త్రీ, పురుషుల సంబంధాలపై పడిన ప్రపంచీకరణ ప్రభావాన్ని కుప్పిలి పద్మ 'ఇన్ స్టంట్ లైఫ్', 'కుటుంబం' వంటి కథల ద్వారా దేశీయ క్రీడల్ని తెరమరుగు చేస్తూ 'క్రికెట్' ఎలా వ్యామోహాన్ని కల్గిస్తుందో బమ్మిడి జగదీశ్వరరావు కథ ద్వారా వివరించారు. ఇంకా తోలేటి జగన్మోహన్ రావు, జి.కల్యాణరావు, పి.చిన్నయ్య, శ్రీధర్ రావు దేశపాండే, కేతు విశ్వనాథరెడ్డి, గంటేడి గౌరునాయుడు, వాడ్రేవు చినవీరభద్రుడు, నామిని సుబ్రమణ్యం నాయుడు మధురాంతకం నరేంద్ర, పాపినేని శివశంకర్, చోరగుడి జాస్మన్, యెన్న ఉపేందర్, మొదలైన రచయితలు తాము రాసిన కథల్లో ప్రపంచీకరణ వల్ల కలిగే

చెడు పరిణామాల్ని విమర్శించారు. ఇక వామపక్ష సిద్ధాంతాన్ని నమ్మిన రచయితలు ప్రపంచీకరణ తెలుగు నేలపై అడుగుపెట్టకముందు నుండే ఈ ప్రమాదాన్ని గుర్తించి కథా రచనలు చేశారు.

అయితే ప్రపంచీకరణ దుష్ప్రభావాల్ని తెలుగు కథకులు ఎన్నో రకాలుగా తమ కథల్లో తెలియజేసినా ప్రజల్లో ఆశించినంత చైతన్యాన్ని కల్గించలేకపోయాయి అని ఖచ్చితంగా చెప్పొచ్చు. దీనికి కారణం ఎన్నో చిన్న విషయాల్ని పెద్దవిగా భూతద్దంలో చూపించే మీడియా ఇంత పెద్ద విషయాన్ని చిన్నదిగా చూపించడం ఒక కారణమైతే, కొందరు రాజకీయవాదులు తమ స్వార్థం కోసం దీన్ని బాహుటంగా సమర్థించడం మరోటి. మహాత్మాగాంధీ చెప్పినట్లు విదేశీ గాలి రావాల్సిందే కాని అది మన కిటికీలో నుండి రావాలే గానీ మన ఇంటి వైకప్పును ఎగరగొట్టేంత

కాదు. ఇప్పుడు ఇదే జరుగుతోంది. వాస్తవానికి అభివృద్ధి చెందిన సమాజంతో పోలిస్తే అభివృద్ధి చెందని సమాజమే ఎక్కువగా ఉంది. కానీ ఈ ప్రచారం యుగంలో తక్కువది ఎక్కువగాను, ఎక్కువది తక్కువగాను చూపించడం జరుగుతోంది. మన సమాజంలో జరిగే సంక్షోభాల్ని సాహిత్యం, మీడియా మాత్రమే అందరికీ తెల్పాలి. అయితే ఈ రెండింటిలో ప్రముఖ పాత్ర పోషించే కొందరు అవకాశవాదులుగా మారిపోవడం వల్లే కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి. కొందరు రచయితలు తమ సృజనాత్మక శక్తిని సమాజానికి పూర్తి స్థాయిలో ఉపయోగించడం లేదు. కాబట్టి అటువంటి వాళ్లందరూ మన నేలను మనమే చదును చేసుకుందాం అనే సంకల్పంతో ముందుకు రావాలి. ప్రపంచీకరణ నైజంలో మనిషి అనేవాడు లేడు అమ్మకందారుడు, కొనుగోలుదారుడు మాత్రమే ఉన్నారనే విషయాన్ని చెప్పే కథలు ఇంకా తెలుగులో రావాలి. అయితే నేడు వస్తున్న కథల్లో కొన్ని వార్తా పత్రికల్లో ప్రచురించే వార్తల కంటే భిన్నంగా ఉండడం లేదు. నాటి తరం కథారచయితలైన చలం, గోపీచంద్, నవీన్, కొ.కు., చానో, పాలగుమ్మి, శ్రీశ్రీల వంటి వారి కథాశిల్పం లాగా నూతన వస్తువుతో వచ్చే కథలను మలచి హృదయతంత్రుల్ని మీటగలగాలి. అప్పడే తెలుగు కథకు సూరేళ్ల పండుగ చేసినవాళ్లమవుతాం.

■

నాకొక హృదయం కావాలి

నాకొక హృదయం కావాలి
ఓ మనిషీ...

ప్రియుడా, స్నేహితుడా, చెలికాడా
అచ్చంగా స్వచ్ఛమైన నీ హృదయమే కావాలి
ధనిక, ఆధునిక, యాంత్రిక జీవన సమరంలో
నేల విడిచి నిజం మరచి
అపార్ట్‌మెంట్ ఆకాశాల్లో
బతుకుని కుదువపెట్టి
పాతాలపు సెల్లార్‌లలో
ఆత్మలను పాతిపెట్టి
ఆదమరిచి నిదురిస్తున్న మనిషీ
యంత్రమా! నాగరికపు కుతంత్రమా
నీ ఇస్సరెస్సులూ, ఇంక్రిమెంటులూ
ఫ్లాట్లూ, విదేశీ పైట్ టిక్కెట్లూ
సాలరీలూ, ఎగిరి పడుతున్న షేర్లూ కాదు
అచ్చంగా మట్టివాసన పరిమళించే
మెత్తటి హృదయమే కావాలి
శిలువపై నుండి రాలిపడే
రక్తపు బొట్ల సాక్షిగా
నీవలెనే నీ పొరుగు వారిని ప్రేమించమని
మరణ బాధకి కూడా
అమరత్వపు పుప్పొడినద్దిన
క్రీస్తు హృదయం
సంపన్నుల స్వప్నాల్లాంటి
పాలరాతి తళతళలు కాదు
ఆ తాజ్‌మహల్ గుండె కింద
ముంతాజ్ జ్ఞాపకంలో మూలిగిన
షాజహాన్ హృదయం
వ్యధార్తుల గాయాల్ని ముద్దాడేందుకు
సరిహద్దుల్ని చెరిపేసిన
థెరిస్సా అమ్మచేతి స్పర్శ
కళింగ యుద్ధంలో...
తెగిపడిన శిరస్సులు
తేలిన రక్త ప్రవాహాల మీద
మూల్గిన మానవ సమాజ ఘోషలో
పరివర్తించిన అశోకుడి మనస్సు
దేశాల మధ్య సరిహద్దులు
మనుషుల మధ్య విభజన రేఖలైనపుడు
సహనం లౌకిక తత్వం

డాక్టర్ చల్లా రవికుమార్

సింధూనది ప్రవాహమై పారిన
సరిహద్దు గాంధీ స్నేహం
జాతులకీ, మతాలకీ అతీతమైన
ఒకే మానవ స్పర్శ
మనసుల్లో గోడలు బద్దలవుతున్నప్పుడు
ఒక్కటిగా మనుషులు ఏకమవుతున్న
మహా సందర్భం కావాలి నాకిప్పుడు
అహింసతో ఆగ్రహించగలిగిన
గాంధీజీ వ్యక్తిత్వం
సత్యం, ప్రేమ సాహసధర్మంగా కీర్తించిన
టాల్‌స్టాయ్ మూర్తిత్వం
శాంతికపోతాల జల్లులతో
జాత్యంహంకార జ్వాలల్ని ఆర్పేసిన
మండేలా మంచుగుండె
దేశీయత, జాతీయత తన చిరునామా కాదని
ప్రపంచ దాస్య విముక్తే
మానవుడి ముక్తి అని నమ్మి
మరణం వరకూ మహా సైన్యమై నడచిన
చేగువేరా విశ్వ సౌభ్రాతత్వం
చరిత్ర ప్రస్థానంలో
సమాజపు గతిని రచించి
శ్రమ సంబంధాలను నిర్వచించి
మనిషికై మనిషి బతికి
దోపిడి, పీడనలను చీకటి చరిత్రలోనే
వదలాలి
మానవ సంబంధాల సుమపరిమళం
ఒకే హృదయమే విరియాలని
సమతా, మమతలే
సామ్యవాద బ్రతుకు శ్వాసలుగా కలగన్న
కారల్ మార్స్ కరుణార్థ హృదయం
కావాలి నాకిప్పుడు
ముక్కలు చెక్కలైన సంస్కృతుల ప్రవాహంలో
యుద్ధంలో, విధ్వంసంలో వ్యర్థంలో
చెత్తై కొట్టుకుపోయి
నిన్ను నువ్వే పోగొట్టుకున్న
మానవుడా నా మానవుడా
సువ్య సువ్యగానే నాక్కావలప్పుడు
సంస్కృతుల ప్రవంతుల్లో జార విడుచుకున్న
నీ నిజ హృదయమే
నిజంగా కావాలి నాకిప్పుడు.

కథ

మహానగరంలో మాయగాళ్ళు

సగ్గు రాజయ్య

గిరి అంటే కొండ! యాదగిరిని అమ్మ అయ్య గిరి అని పిలుచుకుంటారు ముద్దుగా. గిరి, గిరిలా కాకుండా సన్నగా అందంగా నూనూగు మీసాలతో, ఇరవై ఏళ్లంటాడు. పాలమూరులో వ్యవసాయం చేసుకుంటూ పిల్లలతో ఉంటున్న అన్న వదినల దగ్గర ఉంటున్నాడు. పదిఫేలయి ఊరుమీద బలాదూరుగా తిరుగుతుంటాడు. తల్లిదండ్రుల హైదరాబాద్ లో అడ్డమీద కూలీలు!

“గిరి, నీ వెన్నాళ్లు పనిలేకుంట తిరుగుతావు రా! సిటికిపోయి అమ్మనాయన దగ్గర కూలిపనిచేసికోరా,”

“నేను కూలిపని చేయనన్నా”

“మరింకేం జేస్తావురా?”

“అటో నడుపుతా! ఆ శివయ్య కొడుకు సిటికిపోయి అటో నేర్చుకుని బాగా సంపాదిస్తున్నాడు.” ఉదాహరణ చెప్పాడు గిరి.

“అమ్మా నాయన చేసేది కూలిపని, నీకెక్కడ అటో ఇప్పిస్తారురా?”

“ఎక్కడనన్నా ఇప్పియ్యమను. అటోలో లాభం బాగా ఉంది. కూలి చేస్తే ఏం మర్యాద ఉండదు. అది తప్ప నేనేం పనిచెయ్యను.”

“నేను టికెటుకు డబ్బులిస్తే. నాయన దగ్గరకుపో.”

“మంచిదన్ను.”

సిటిలో సింగరయ్య రిటైరయ్యంతరువాత, వచ్చిన డబ్బుల్లో వంద గజాల స్థలం కొనుక్కుని, ఓ మూలకు రేకుల ఇల్లు వేసుకుని మిగతా స్థలాన్ని పాలమూరులేబరుకు గుడిసెలు వేసి కొమ్మని కిరాయికి ఇచ్చాడు. గుడిసె, వాళ్లే వేసుకుని, స్థలానికి నాలుగువందలిస్తారు. నాలుగు గుడిసెలు వేయించాడు. ఆ నాలుగు గుడిసెల్లో ఒక గుడిసె గిరి తండ్రి తిమ్మయ్య తల్లిరుక్కమ్మది.

“అయ్యో, మా పిల్లగాడు ఊరినించి వచ్చి రెండు రోజులైంది. ఎవరన్న అటో నేర్పించేటోళ్లను చూపెట్టావా? వాడు కూలినాలి చెయ్యడట, అటోనే నడిపిస్తడట.”

“అదేం బొమ్మండమయిన విద్దెనా ఏంది? ఎవడన్న నేర్పిస్తడు.”

“ఏ ఆటో డ్రైవరుకన్నా, మా పిల్లగాణ్ణి అప్పచెప్పయ్యా.”
 “ఇప్పుడే చెపుతానుండు” అంటూ అటుగా వెళ్తున్న ఓ యువకుణ్ణి పిలిచాడు.

“ఏంటిసేటూ, ఏం సంగతి?” అంటూ వచ్చాడతను.

“అరె, బాల్ రాజ్ ఇటు రాబిడ్డా! ఈయన కొడుక్కు ఆటో నేర్పియ్యారా.”

“ఓహో, అదంతానాతో కాదు. ఆ పనినాకు పెట్టకు, డ్రైవింగ్ సీట్లో ఇద్దరు కూసుంటే ట్రాఫిక్ వోళ్లు కిరి కిరి చేస్తారు!”

“ఉట్టిగనే ఒడ్డురా! రూపాయలు తీసికొని నేర్పు బిడ్డా, నువ్వు ఒకనికి జిందగీ ఇచ్చినోడివి అవుతావు.”

“రోజుకో వందియ్యాలె.”

“చాన అన్యాలంగా మాట్లాడుతున్నవారా, బతుకొచ్చి, కూలినాలి చేసికునేటోళ్లూ. జెరసూడు బిడ్డా!”

“గీ పాలిష్ మాటలే ఒడ్డుసేటూ, కూలినాలి చేసికుంటోంది నీగుడిసెకు వంద ఇస్తే తీసుంటావా? ఎవరి వ్యాపారం వాళ్లది.”

ఆ మాటనగానే సింగరయ్యకు కోవ వెచ్చి, “తిమ్మయ్యా, నువ్వే మాట్లాడుకో” అంటూ వెనక్కి తగ్గాడు.

“మా బతుకంతా నీకెరుకయ్యా, ఎట్లగన్న మావోని జిందగీని ఒడ్డునపడెయ్యాలె. వాని ఇష్టం ఆటో అంటున్నాడు, అట్లనెకానీ...”

“అదేం కాదుగాని బాలరాజ్, రోజుకు అరవై ఇస్తాడు తీస్కో”

“అరవై కాదుగాని, ఎనభై ఇయ్యమను.”

“ఎనభై ఇయ్య తిమ్మయ్యా”

“సరే అయ్యా”

“అట్లనేనే, రేపట్నుంచి నావెంట రమ్మను.”

కల నెరవేరబోతున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నాడు గిరి. మొదటి రోజు ఆటో నేర్పుకోవడానికి వెళ్లి రెండో రోజు వెళ్లనని అంటాడు తల్లిదండ్రులతో.

“ఎందుకు ఆటోకు పోవారా, నేర్పుకుంటానని ఊరు నుంచి వచ్చి, ఇప్పుడు పోనంటే ఎట్లారా” బాధతో అన్నాడు తిమ్మయ్య.

“ఆటో ఆయనకు రోజూ నేనే టిఫిన్లు, భోజనాలు పెట్టియ్యాలనట. నాతోటి కాదన్నా. వాటికే వందరూపాయలు అవుతాయి.”

“మేము కూలిచేస్తున్నముకదరా, ఇగ రోట్లో తలబెట్టినంక రోకలిపోటుకు భయపడితే ఎట్ల యితదిరా?”

“అట్లా డబ్బు ఇయ్యడం ఇష్టం లేకపోతే మా ఎంట అడ్డమీదికి రా కూలికి” కోపంతో అన్నది రుక్మమ్మ.

“నేను అడ్డ మీదికి రాను. లేబర్ల గుంపులనిలబడితే సిగ్గయితది!”

“మీరు రూపాయలు ఇయ్యండి నేను ఆటో నేర్పుకుంటా”

“సరే, మేము రోజుకూలి చేసి, నీవు ఆటో నేర్పుకోనికె ఇస్తాము. తొందరగ నేర్పుకోమరి” అన్నాడు తిమ్మయ్య.

నెలరోజుల తర్వాత, డ్రైవింగ్ లైసెన్సు, ఖాకి డ్రెస్సు సమకూర్చుకున్నాడు గిరి. గిరి ఆటో రోడ్లెక్కింది! జీవితంలో తనకుతాను, డబ్బులు సంపాదించుతున్నందుకు సంతోషంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బువుతున్నాడు. మొదటిరోజు గడిచిపోయింది హాయిగా. రెండో రోజు ఆటో నడుపుకుంటూ రోడ్డు ఎక్కి బస్టాండు దగ్గరకు వచ్చాడు గిరి.

“ఏ ఆటో, పంజగుట్టకు వస్తావా?” టిప్ టాప్ గా ఉన్న ఇద్దరు యువకుల్లో ఒకడు అడిగాడు.

“పంజగుట్టలో ఎక్కడసారూ”

“నువు పంజగుట్టకు వస్తావా రావా?”

“సరే కూర్చోండి,” అంటూ మీటరు తిప్పాడు. ఆ ఇద్దరు ఆటోలో కూర్చున్నారు. ఆటో కదిలింది. ఆటో పంజగుట్టలోని నిమ్మి హాస్పిటల్ కు చేరుకుంది. జనంతో బాగా రద్దీగా ఉంది.

“ఆటో, నీ దగ్గర వెయ్యి రూపాయల చిల్లర ఉందా?”

“డబ్బులేవు సార్, ఇప్పుడే వస్తున్నాను ఇంటి దగ్గరనుండి.”

“మీటర్ రీడింగ్ చూడు ఎంతయ్యిందో?”

“నూటనలభై అయిదుసార్” అన్నాడు మీటరు చూసి గిరి.

“సరే ఇప్పుడే వస్తానుండు చిల్లర తీసికుని,” అంటూ గబ గబ ఆటో దిగి వెళ్లిపోయాడు ఒకడు. పదినిమిషాలైంది ఇంకా రాలేదతను.

“చిల్లర తేవడానికి ఎంతదూరం పోయిండుసార్. నాకు లేటయిపోతూంది” అన్నాడు చిరాకుగా గిరి.

“అరె, పదిహేను నిమిషాలైంది వెళ్లి, చిల్లర దొరికిందాలేదా?”

అంటూ అతను కూడా ఆటో దిగాడు.

“మీరు పోకుండి సార్, ఎంతసేపయినా ఆసారే వస్తాడు”

“ఉండబ్బాయ్ అతను ఊరికికొత్త, నీ డబ్బులు ఎక్కడికిపోవు” అనుకుంటూ అతను కూడా గిరి సమాధానానికి ఎదురు చూడకుండా గబ గబా దిగి మందిలో కల్పిపోయాడు.

“సార్, సార్... అనుకుంటూ నాలుగడుగులు అతని వెనకేసి, ఇటు ఆటో రోడ్డు మీద నుండి ప్రక్కకు జరుపలేదు. తాళం వెయ్యలేదు. ససుగుతూ వెనక్కి వచ్చాడు.

వెళ్లిన రెండో అతను కూడ ఎంతకు రాకపోయే సరికి, ఓ

అరగంట ఎదురు చూసి, ఏడు మొఖంతో ఒక ఆటో అతనికి జరిగిన విషయం చెప్పాడు.

“ఎన్ని రోజుల నుండి ఆటో నడుపుతున్నావు?” అతను అడిగాడు.

“రెండు రోజులు”

“రెండే రోజులైంది!” “దోకా బాజ్ గాళ్లుంటారా తమ్ముడా! ఆటో అంటే, ఆటనుకున్నావా? చాలా హుషారుగుండాలే...” అంటూ వెళ్లిపోయాడతను.

వందగజాల దూరం రాగానే ట్రాఫిక్ జాం అయ్యింది. “ఏ ఆటో ఆగు” అరిచాడు ఒకతను.

ఆటో ఆగింది ఆగింతర్వాత స్పృహ లేకుండా ఉన్న ఓ మనిషిని ఆటోలో బ్రీఫ్ కేస్ తో ఎక్కించారు.

“ఎక్కడికి పోవాలి?” అడుర్గా అడిగాడు గిరి.

“కనబడటం లేదా?, హాస్పిటల్ కు తొందరగానను,” అంటూ స్పృహలేని అతనివైపు చూస్తూ అన్నారెద్దరు.

“నేను హాస్పిటల్ కు రాను, బండి రిపేర్లో ఉంది. దిగండి దిగండి” అన్నాడు గిరి.

“ఏమిరా తమాష చేస్తున్నవా, మనిషి ఆక్సిడెంటు చావుబతుకుల్లో ఉంటే హాస్పిటల్ కు తీసికెళ్లనంటావా? నీ ఆటో సంబరు లైసెన్సు సంబరు, పేరు చెప్పు” అన్నాడు కోపంగా ఒకడు.

“ఆరేయ్! నీ తోటి మాట్లాడుతున్నది ఎవరనుకున్నావ్! ఈ ఏరియా సి.ఐ.గారు మష్టిలో ఉన్నాడు. ఆయనకు కోపం వచ్చిందంటే ఆటోను నిన్ను పోలీస్ స్టేషన్లో వేసి చితక బాదు తాడు. నోరూస్కోనినను” అన్నాడు ఇంకో వ్యక్తి.

గిరికి భయం పట్టుకుంది. భయంతో కాళ్లు చేతులు ఆడటం లేదు. “సార్ ఏ హాస్పిటల్ కు తీసుకపోయారు?”

“నువ్వు ఆటో నడుపవోయ్ అనక చెప్తాను గాని,” తొందర పెడతూ అన్నాడతను.

ప్రాద్దున్నే డబ్బులు ఎగ్గొట్టి పోయిన వాళ్లను తల్చుకుని, తొందరగా తీసికపోతే, పది ఇరవై రూపాయలు ఎక్కువ అడగొచ్చునుకున్నాడు.

“అది ఎక్కడ ఉంది సార్” అన్నాడు వెనక్కి చూడకుండా

“ఎన్నాళ్లనించి ఆటో నడుపుతున్నావు రా!”

“రెండు మూడు రోజులైంది సార్”

“లైసెన్సునా తీసికన్నావా లేదా?”

ఉందిసార్..

“వెనక్కి చూడకుండా తొందరగా పోని, మలుపు వచ్చినచోట

చెవుతాము.”

ఓ పది నిమిషాలు, ఉమేష్ చంద్ర కూడలి వచ్చింది.

“ముందు నాకా (జంక్షన్) వచ్చింది ఎటుపోవాలసార్” అడిగాడు గిరి.

వెనకనుండి మాటలు లేవు! ఒక నిమిషం ఆటో ఆపి, వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. ఆశ్చర్యం! దెబ్బలు తగిలిన అతన్ని భద్రంగా సీటు మీద పడుకోపెట్టి ఆ ఇద్దరు ఎక్కడో దిగిపోయారు!

గిరికి భయం పట్టుకుంది. ఆటోలో ఉండే బ్రీఫ్ కేస్ కూడా లేదు. నోట్లో తడారిపోయింది! ఆ వచ్చిన మనుష్యులు ఎవరు? ఈయన ఎవరు? వాళ్లకు ఇతనికి సంబంధం లేదా? ఉంటే ఎందుకు వదిలిపెట్టి దిగిపోయారు? ఇప్పుడితన్ని తనేం చెయ్యాలె? చేతులు కాళ్లు పడుకుతున్నాయి.

ఆటో ప్రక్కకు తీసికన్నాడు.

ఆటోలో పడుకున్న తన్ని తట్టిలేపాడు ఉలుకులేదు, పలుకులేదు. శ్వాస మాత్రం ఆడుతూంది.

“ఏమైంది? ఏమైంది?” అంటూ జనం మూగారు అక్కడే ఉన్న ట్రాఫిక్ పోలీసు కూడా వచ్చాడు.

“ఆరేయ్ ఏమైందిరా ఈయనకు?” అంటూ అడిగాడు.

“ఏమోసార్”

“ఎక్కడ ఎక్కాదురా?”

“అతను ఎక్కలేదు సార్, టక్టర్ అయ్యిందని ఎవరో ఎక్కించి హాస్పిటల్ కు పొమ్మన్నారు సార్”

“మరి వాళ్లేరిరా?”

“ఏమో సార్ దారిలో దిగిపారిపోయింద్రు సార్!”

“నీవు వెనకకు చూసుకోలేదా?”

“లేదుసార్ 108 అంబులెన్సులో తీసికపోమ్మన్నాను. అది వచ్చేవరకు లేటవుతుంది అని బెదిరించి ఎక్కించారు. ఆటో సులో అయినప్పుడు తెలియకుండా దిగిపోయారు.”

“సరే నువ్వుండు అంటూ ఓ అయిదు నిమిషాల్లో 108ని తెప్పించాడు. ఈలోపల ఇద్దరు పోలీసులు వచ్చారు. వాళ్లు అంబులెన్సులో అతన్ని ఎక్కించుకుని హాస్పిటల్ కు వెళ్లారు.

ఆటో 108ని ఫాలో అయ్యింది.

క్షతగాతుణ్ణి హాస్పిటల్ లో అడ్మిట్ చేసికని బ్రీట్ మెంట్ స్టార్ట్ చేశారు.

బయట ఒక ట్రాఫిక్ కానిస్టేబుల్ ఇద్దరు పోలీసులు గిరిని విషయ సేకరణ ఆపరేషన్ మొదలు పెట్టారు. రెండు గంటలు ప్రశ్నించారు గిరిని. గిరి చెప్పిందే చెవుతున్నాడు. ఇటు చూస్తే క్షతగాతుడు ఎక్కడివాడో, ఎలా దెబ్బలు తగిలాయో, తెలియడం లేదు. ఎక్కించినవారు

పారిపోయారు. అంతా అయోమయం.

“నీతో ఇక్కడకాదు రా నిజం చెప్పించడం, పోలీస్ స్టేషనుకునడు. అక్కడయితే తొందరగా నిజాలు బయటికి వస్తాయి” అంటూ మెడ మీద చెయ్యి వేసి, ఆటో వైపు నెట్టాడు ఒక పోలీసు.

“ఇంతలో హాస్పిటల్ నర్సు బయటికి వచ్చి, అతనికి స్పృహ వచ్చిందండీ! మీరు అతని వివరాలు తెలుసుకోవచ్చు!” అంది.

గిరిని తీసుకుని పోలీసులు మంచం వద్దకు పరిగెత్తారు.

“నీ పేరేమిటయ్యో?”

నా పేరు రామయ్య, అయ్యో! మాది వరంగల్ జిల్లా.

“మరిసిటికి ఎందుకు వచ్చావ్?”

“మా బిడ్డ పెండ్లి ఉందిసార్, బంగారం కొందామని వచ్చిన.”

“నీ పూర్తి అడ్రసు చెప్పు”.

“నేను బచ్చన్నపేట నివాసినయ్యా, గమయ్య రామయ్యంటారు.”

“మరీ నీవు బంగారం కొందామని ఎన్ని డబ్బులు తెచ్చావు? అవి ఎక్కడున్నాయి?”

“రెండు లక్షలు సార్! నా సూట్కేస్ తెమ్మనండి, అవి అందులోనే ఉన్నాయి!”

“ఏదిరా ఆయన సూట్కేస్?” గిరిని కోపంగా అడిగాడు పోలీసు.

“వాళ్లు ఆయనను ఆటోలో ఎక్కించినప్పుడు ఉండేదిసార్ దాన్ని తీసికొని ఎక్కడనో దిగిపోయారు.”

“సరే, నీకు ఈ దెబ్బలన్ని ఎలా తగిలాయి?”

“సైకిల్ మోటారు టక్కరయ్యిందిసార్ నేను సూట్కేసు వేసికొని క్రింద పడిపోయిన. ఆ తర్వాత ఇక్కడనే కళ్లు తెరిచినాను. పడింతర్వాత నాకు సోయలేదు.

“నిన్ను సైకిల్ మోటారుతో గుద్ది క్రింద పడిపోగానే, ఆటోలో ఎక్కించుకుని డ్రైవరును వెనక్కి చూడొద్దని ముందుకే చూడమని బెదిరించి, బ్రీఫ్కేస్ తీసికొని దిగిపోయారు దొంగలు అన్నాడు కానిస్టేబుల్.

“అయ్యో, ఇప్పుడేం చేసేది? నా బిడ్డ పెండ్లి ఎట్ల చేతును...?”

ఆ సైకిల్ మోటారు టక్కరయినప్పుడే చచ్చిపోయినా బాగుండేది” అంటూ నెత్తినోరు కొట్టుకుంటూ ఏడ్వసాగాడతను. ఆయన ఏడ్చు జూసి గిరికి భయమైంది.

“సార్ నేనింక పోతాను” అన్నాడు పోలీసులను చూస్తూ భయంగా.

“ఇంకా ఎక్కడికి పోతావుబే, నడు, వంజగుట్ట పోలీసుస్టేషనుకు. లోపలేసి, తోమితే బ్రీఫ్కేస్ కొట్టేసినవాడెవడో, సైకిల్మోటారు గుద్దినవాడెవడో, అందరు బయటికివస్తారు.. నడు పోలీసుస్టేషనుకు” అంటూ ఆటోలో ఎక్కి కూర్చున్నారు. ఏడుస్తూ గిరి పోలీసుస్టేషన్ వైపు నడిపాడు.

గిరి ఏడుస్తూ మెల్లిగా పోలీసుస్టేషన్ మెట్లెక్కుతున్నాడు. “పెండ్లికి నడుస్తున్నావుబే, తొందరగా నడు,” అంటూ మెడ మీద గట్టిగా కొట్టి లోపలికి తోశాడు పోలీసు. సరాసరి వెళ్లి లాకప్లో పడ్డాడు. పోలీసు లాకప్ దోరుకు తాళం వేశాడు!

‘ప్రస్థానం’కు చందా కట్టండి!

నెల నెలా మీ ఇంటికే ప్రస్థానం తెప్పించుకోండి!!

ఆయిదేళ్లకు :
రూ. 500/-

పదేళ్లకు :
రూ. 1000/-

సంవత్సర చందా (వ్యక్తులకు) : రూ.120/-

సంవత్సర చందా (సంస్థలకు) : రూ. 150/-

ఐడి ప్రతి : రూ. 10/-

చందా దారులకు విజ్ఞప్తి చిరునామా పైన చందా ప్రారంభ మరియు ముగింపు నెలలు సూచించబడినవి. దయచేసి చందా ముగిసిన వారు తమ ముగింపు నెలను గుర్తించి వెంటనే చందాను పునరుద్ధరించుకోగలరు.

ప్రస్థానం

ఎం. హెచ్. భవన్, ప్లాట్ నెం. 21/1, అజామాబాద్, ఆర్టిసి కళ్యాణమండపం దగ్గర, హైదరాబాద్-20

వివరాలకు : 040-27660013, సెల్: 9490099059 ; ఇ.మెయిల్: Prasthanam_ss@yahoo.co.in

కవిత

పూల రెక్కలు

గోపాలుని వెంకటేశ్వర్లు

స్పందించి నవుడే	ఎవరెటుపోతే	పసికందు పుట్టిన
కళ్ల వెంబడి	మనకేం	మరుక్షణం నుంచే
అనుభూతుల	మనం	చదువుల గురించి
ఊటలు -	చల్లగుంటే చాలు -	పెళ్లి గురించి ముచ్చట్లు -
కన్నీటికీ	సమాజం	ఊహలన్నీ
మనసుంది	నడిచే శవాల కార్థానా	వ్యూహాలు కావు

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు	అగాధాల	అలముకొనే	కోపంలో	నిరంతరంగా
దేహం	వర్తమానానికి	చీకటిని	మొహం ఎరుపు	అలోచిస్తూ
బూడిద కాక	వైతాళిక గీతం	తిడుతూ	తప్పిదంలో నలుపు	పదేపదే
తప్పుడు -	పాడాల్సిందే -	కూర్చొంటే ఎలా -	సంతోషంలో తెలుపు -	మధనపడుతూ -
శృశానం	విప్లవాన్ని	వెలిగించిన చిరుదీపమే	జీవితం	కవితవ్వం
చివరి స్నేహితుడు.	ప్రసవిస్తూ అసంతృప్తి	అఖండ జ్యోతి	రంగులవల	వ్యసనమే.

ఇలా అనుకోలేదు నేను

బెంగాలీ మూలం - శతరూపా పాల్

తెలుగు: వేదుల రామకృష్ణ

ఏ రోజు మొట్టమొదట
 నాకళ్లలో కళ్లు పెట్టానో నేను
 అప్పుడు చూడలేదు
 నీ కళ్లు మసిబారినట్టు
 తెలుసుకోలేదు
 నీ హృదయం లోపల హాహాకారం
 అనుభూతికి రాలేదు
 నీ నిస్పృహ కనపడలేదు నాకు
 నీ కాళ్ల సంకెళ్లు ముట్టలేదు
 నిన్ను చుట్టముట్టిన అసంఖ్యాక గోడల్ని
 ఆ గోడల్ని ఛేదించలేదు నీ కన్నీరు కలకలం
 రాదు నీ హృదయం కేక (చీత్యారం?)
 అప్పుడు నేను నవజాత శిశువుని
 నీ ఒడిలోనే నా పచ్చటి పుడమి
 నీ కొంగే నా నీలాకాశం
 నీ హృదయ స్పందన
 నాజోల పాట
 అమ్మా, అప్పుడు తెలియలేదు నాకు
 ఎందుకు నన్ను చూసి నువ్వు ఉలిక్కిపడ్డావో

ఎందుకు నీ కళ్లు కన్నీరు మున్నీరయ్యేయో
 ఎందుకు నీ హృదయంలో
 ఇంత కోలాహలం
 అమ్మా, అప్పుడు నాకు తెలియలేదు
 ఆడ బ్రతుకు వ్యర్థత, దాని క్షోభ.

నినాదం

డా॥ ఈడూరు సుధాకర్

తిమిరానికి బయపడి
 నీలోకి నీవే
 కూర్చానివైతే
 ప్రభాతమెప్పుడొత్తావు?

నలుగురిలోనే
 నువ్వు పిరికి పిల్లివైతే
 పదుగురి కోసం
 పులివెప్పుడొత్తావు?

కాలకృత్యాలకి కూడా కదలని
 మట్టి పామువైతే
 కాలాన్నెదిరించే
 నల్లత్రాచు వెప్పుడొత్తావు?

ఆనందంలో కూడా
 చప్పట్లు చరచలేని సోమరివైతే
 హక్కుల కోసం ప్రశ్నించే
 పిడికిలెప్పుడొత్తావు?
 నిజం కోసం నిలబడే
 నినాదమెప్పుడొత్తావు?

డాక్టర్ హరివంశ్ రాయ్ బచ్చన్

“మట్టే ఈ కాయం

మనసే ఉల్లాసం

క్షణ భంగురం జీవితం

అదే నా పరిచయం”- అని తనను తాను పరిచయం చేసుకునేవాడు ప్రసిద్ధ హిందీ కవి పద్మభూషణ్ డాక్టర్ హరివంశ్ రాయ్ బచ్చన్. సమకాలీన తెలుగు సాహితీ రంగంలో కవిత్వ స్వరూపం పూర్తిగా మారిపోయింది. వర్ణ దృక్పథంతో, లింగ దృక్పథంతో సమన్వయి పెనవేసుకుంటూ ఆక్రోషాల్ని, ఆవేశాల్ని వెళ్లగక్కుతోంది నేటి కవిత్వం! ఇది ఇంకా ఎన్ని రకాలుగా విభజింప బడుతుందో తెలియదు. కొంతమంది తమ ఆంతరంగిక పద చిత్రాల్ని కూడా ఆవిష్కరిస్తున్నారు. ఇకపోతే చదివి అర్థం చేసుకుని, నిశ్శబ్దంగా ఆనందించే కవిత్వం తప్ప, హాయిగా వింటూ ఆహ్లాదపడే కవిత్వం పూర్తిగా మరుగున పడుతోంది. తెలుగు సంస్కృతిలో ప్రధాన భాగమైన పద్యమే బలహీనపడుతోంది. సంగీతం లేని గీతాలు ముక్కలు ముక్కలుగా, రెక్కలు తెగినట్లుగా శబ్దకాలుష్యంతో వెలువడుతున్నాయి.

ఇలాంటి స్థితిలో హరివంశ్ రాయ్ ‘మధుశాల’ చదివాను. పొంగిపోయాను. ఎందుకంటే పైన చెప్పుకున్న వాటికంటే భిన్నంగా, ఒక లోతైన తాత్విక చింతనతో, నిగూఢమైన భావావేశంతో, జలపాతంలా సాగిపోయిన ‘మధుశాల’ నన్నాకుట్టుకుంది. దాన్ని తెలుగు సాహితీ మిత్రులతో పంచుకోవాలనిపించింది.

“భావుకత ఒక ద్రాక్షలత, లాగు కల్పనల తీగ జత
కవియే సాకీ యై వచ్చాడు నింపుకుని కవితా మధుపాత్ర
ఇసుమంతైనా ఖాళీ అవదు లక్షతాగినా లక్ష ఆగినా
పారక జనమే తాగేవారు, పుస్తకమే నా మధుశాల”

మధువు ఇతివృత్తంగా, గొప్ప కవిత్వం పండించిన హరివంశ్ రాయ్ తాగుడుకు అలవాటు పడలేదు. ‘మధుశాల’ రాస్తున్న కాలంలో ఆయనకు మధువు రుచి కూడా తెలియదన్న విషయం తెలుసుకున్నాక ఆయనపై ఒక గౌరవభావం కలిగింది. ఆయన శతజయంతి ఉత్సవాలు ఉత్తర భారతదేశమంతా 2007లో ఘనంగా జరిగాయి.

“నీ హృదయపు లోతెంతుందో మధుపాత్ర లోతంతుంటుంది
నీ మనసున మత్తెందుందో మధువున మత్తంతుంటుంది
నీ భావుకత అందం ఎంతో సాకీ అంతటి సుందరము
ఎప్పుడెంతటి రసికుడు అయితే, అంతటి రసమయము మధుశాల”

ధ్యేయానికి సంకేతం ‘మధుశాల’

డాక్టర్ దేవరాజు మహారాజు

డాక్టర్ హరివంశ్ రాయ్ బచ్చన్ 1907-2003 మధ్య కాలంలో తొంబయ్యారేళ్ల పాటు జీవించాడు. ముప్పులు కవితా సంపుటాలు ప్రచురించాడు. మరో యాభై ఇతర గ్రంథాలు రాశాడు. ఆయన ఆత్మకథ నాలుగు సంపుటాలుగా వెలువడింది. ‘మధుబాల’ ‘మధుకలష్’ కంటే ముందు రాసిన ‘మధుశాల’ (1935) ఆయనకు జగద్విఖ్యాతిని తెచ్చింది. కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఆంగ్ల సాహిత్యంలో డాక్టరేట్ సాధించిన మొదటి భారతీయుడు. నాటి భారత ప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూకు ప్రేమపాత్రుడయ్యాడు. అంతే- లెక్కరర్గా, ఆకాశవాణిలో ప్రోగ్రాం ప్రొడ్యూసర్గా ఉన్నవాడల్లా నేరుగా భారత విదేశాంగ శాఖలో ఉన్నత పదవికి ఎంపికయ్యాడు. అక్కడి నుంచి ఆయన ఉద్యోగిగా, కవిగా మళ్ళీ వెనక్కి తిరిగి చూడలేదు. హిందీ మన రాష్ట్ర భాష కావడానికి ముఖ్యమైన భూమికను పోషించాడు. హిందీ సాహిత్య రంగంలో ‘హాలా వాదాన్ని’ (మధువాదం) ప్రతిపాదించి, పోషించిన వాడిగా పేరు గడించాడు.

“వర్ణిల్లాలి మధువు నిచ్చే ద్రాక్షాలతలు
వర్ణిల్లాలి మధు పాత్రలు చేసే మట్టి పెళ్లలు
మదిరా పిపాస వర్ణిల్లాలి మదిరాసురులు వర్ణిల్లాలి
వర్ణిల్లాలి వర్ణిల్లాలి - వర్ణిల్లాలి మధుశాల”

హాలా- అంటే మధువు. మనిషి తనకు కావల్సిన దాన్ని వెతుక్కోవడంలోనే ఆనందం పొందుతూ ఉంటాడు. ‘మధువు’ అంటే మధువే కానక్కరలేదన్నది ఆయన చెప్పే అంతరార్థం. ఉమర్ ఖయ్యామ్, గాలిబ్ జఫర్, మీర్, దాగ్, కులీ, వలీ వంటి ఉర్దూ మహాకవుల అడుగు జాడల్లో, వారి బాణీలో మధువు- మధు పాత్ర - సాకీ(మధువు పోసే అమ్మాయి)- మధుశాల వంటి పదాలనే వాడుతూ... వారికి భిన్నంగా సమకాలీన జీవితం, తాత్వికత, దేశభక్తి, మతసామరస్యం, పర్యావరణ పరిరక్షణ వంటి అనేక విషయాలపై ఆయన కవితలెల్లారు.

“హిమ శ్రేణులే దాక్షాలతలు హిమజలమే ప్రవహించే మధువు
నదులన్నీ సాకీ హోయలపగా కెరటాలే మధుపాత్రలు కాగా
తాగిన మత్తులో పచ్చగా ఊగెను పంట పొలాల కాలం గతిలో
ప్రపంచానికిది ఆదర్శం వ్యవసాయ భారతం మధుశాల”

ఇక్కడ ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పాలి. ‘బచ్చన్’ వారి ఇంటిపేరు కాదు. వారి ఇంటి పేరు శ్రీవాత్సవ. హరివంశ్ రాయ్ని బాల్యంలో అందరూ ముద్దుగా ‘బచ్చన్’ అని పిలిచేవారు. బచ్చన్ అంటే

చంటాడు. కుర్రాడు, పసివాడు అని అర్థం. కేంబ్రిడ్జి నుండి తిరిగొచ్చాక ఉద్యతంగా కవిత్వం రాస్తున్నప్పుడు ఆయన సరదాగా తన చిన్నప్పటి ముద్దుపేరు తగిలించుకుని హరివంశ్ రాయ్ 'బచ్చన్' గా ప్రసిద్ధుడయ్యాడు. ప్రసిద్ధి పొందిన ఆ పేరును పదులుకోవడం ఇష్టం లేక కొడుకు, మనవడు అందరూ బచ్చన్లుగా ప్రకటించుకున్నారు. కుటుంబమే 'బచ్చన్' కుటుంబమై పోయింది. అసలైన ఇంటి పేరు శ్రీవాత్సవ మరుగున పడింది.

హరివంశ్ రాయ్ నవంబర్ 27, 1907న అలహాబాద్ దగ్గర్లోని ఒక చిన్న గ్రామంలో పుట్టాడు. వారిది ఒక సాధారణ మధ్య తరగతి కుటుంబం. వారి వంశంలో కొనసాగుతూ వస్తున్న ఆచారం ప్రకారం కాయస్థు పాఠశాలలో ఉర్దూ చదువుకుని, 1925లో మెట్రిక్యులేషన్, 1929లో ప్రథమ శ్రేణిలో బి.ఎ. తర్వాత బి.టి మరికొంత కాలానికి యం.ఎ పూర్తి చేశాడు. మధ్య కాలంలో కొన్ని పాఠశాలల్లో ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేశాడు. ఆ సమయంలోనే గాంధీజీ అనుచరుడిగా మారి, స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో దూకాడు. 1941-52ల మధ్య అలహాబాద్ యూనివర్సిటీలో ఇంగ్లీషు బోధించాడు. తర్వాత రెండేళ్లు కేంబ్రిడ్జిలోని సెంట్ కేథరిన్ కాలేజీలోని థామస్ రెస్ హెస్ దగ్గర చేరి, ఐరిష్ కవి వై.బి. ఈట్స్ పై పరిశోధన సాగించి డాక్టరేట్ సాధించి, స్వదేశం తిరిగి వచ్చాడు. ఆ తర్వాత వరుసగా మధుశాల, మధుబాల, మధుకలష్ సంపుటాలు, నిశా నిమంత్రణ, ఏకాంత సంగీత, అకుల్ అంతర్, సారంగిని, హలాహల్, బెంగాల్ కా కాలి, ఖాదీకే పూల్, సూత్ కీ మాలా, మిల్స్ యామిని, ప్రణయ పత్రిక, ధార్ కే ఇధర్ ఉధర్, ఆరతీ అవుర్ అంగారే, బుద్ధి అవుర్ నాచ్ ఫుర్, త్రిభంగిమ వంటి కవితా సంపుటాలు 1932-1961 మధ్య కాలంలో విరివిగా ప్రకటించాడు.

1930లో హరివంశ్ రాయ్ కథా రచనతో సాహిత్యరంగ ప్రవేశం చేశాడు. మూడు నాలుగు సంవత్సరాలు కథలు రాశాడు. మొదటి కథా సంపుటి రాత ప్రతిని 'హిందూస్తానీ అకాడమీ'కి పంపాడు. కాని వారు దాన్ని తిరుగుటపాలో తిప్పిపంపారు. ఉక్రోశంతో ఆయన ఆ రాత ప్రతిని చెత్తబుట్లకు సమర్పించి కథకు స్వస్తి చెప్పాడు. తర్వాత కవితా ప్రక్రియలో కృషి ప్రారంభించి జనవరి 1932లో 'తేరాహోర్' తొలి కవితా సంపుటి ప్రకటించాడు. 'క్యా భూలా క్యా యాద్ కరూ, నీడ్ కా నిర్మాణ్ ఫిర్, బనారేనే దూర్, దశద్వార్ సే సోపాన్ తక' అనే శీర్షికన ఆత్మకథ నాలుగు సంపుటాలలో వెలువరించాడు. *In The after noon of time* శీర్షికతో ఈ నాలుగు సంపుటాల సారాంశం క్లుప్తంగా ఇంగ్లీషులో వెలువడింది. దీనికే ఆయనకు సరస్వతీ సమ్మాన్ (1991) లభించింది.

“హిందూ ముస్లిం వేరైనా మధు పాత్ర ఒక్కటే తాగేది మధువూ ఒకటే సాకీ 'ఒకటే' మధుశాల ఒక్కటే వెళ్లేది మందిరమైనా మజ్లిదైనా వెళ్లేవరకు ఇద్దరూ ఒకటే విడగొట్టేవే మందిర్ మజ్లిద్, మనసులు కలిపెను మధుశాల” ఒకసారి హరివంశ్ రాయ్ గాంధీజీని కలవడానికి వెళ్ళాడు.

“సారాయి (మధువు) కవిత్వం రాసే కవిని తాను కలుసుకోదలచు కోశే”దని అన్నారాయన. మధ్యలో ఒకరు కల్పించుకుని “ఆయన ఏ సారాయి గురించైతే చెబుతున్నారో అది సారాయి కాదు. ప్రేమకు, ఆధ్యాత్మికతకు, జీవన గమ్యానికి సంబంధించిన సంతోషమని” - వివరణ ఇచ్చారు. అది తెలుసుకుని గాంధీజీ ఎంతగానో సంతోషించారు.

హరివంశ్ రాయ్ తన యాభైయేళ్ల సాహిత్య జీవితంలో కొన్ని ముఖ్యమైన అనువాదాలు కూడా చేశాడు. ఉమర్ ఖయ్యాం రుబాయిలను

హిందీ చేశాడు. ఒకవైపు భగవద్గీతను మరోవైపు షేక్స్పియర్, వై.బి. ఈట్స్ లను అలహాబాద్ హిందీలోకి అనువదించాడు. హిందీ కవి సుమిత్రానందన్ పంత్ పై రెండు పుస్తకాలు రాశాడు. నెహ్రూ-రాజనైటిక్ జీవన్ చిత్ర (1961) శీర్షికతో నెహ్రూపై ఒక ఉద్గ్రంథం ప్రకటించాడు. భాషా అప్పీ భావ్ పరాయి (1970) అనేది ఆయన రచనల్లో చెప్పుకోదగ్గ రచన. మన భారతీయ భాషా సంస్కృతులు ధ్వంసమౌతున్న తీరును నిర్ణయంగా ఖండించాడు. తన చివరి దశలో యువకవుల కవితల్ని సంపుటికరించాడు కూడా. “ఆర్వీ దశకీ ప్రతినిధి శ్రేష్ఠ కవితాయే” (1982) వంటివి కొన్ని ఉన్నాయి. అలాగే తన ప్రవాసజీవితాన్ని డైరీల రూపంలో ప్రకటించాడు. “ప్రవాసకీ డైరీ” (1971) అందుకు

ఉదాహరణ. తన కవితా సంపుటాల్లోంచి ఎన్నిక కవితలు కొన్ని 1984లో “మేరీ శ్రేష్ఠ కవితాయే” పేరుతో ప్రకటించాడు. హిందీ సాహిత్య రంగంలో ఆయన చేసిన కృషికి సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు, సోవియట్ ల్యాండ్ నెహ్రూ అవార్డు, ఆఫ్రో ఆసియన్ రచయితల సమాఖ్య వారి లోటస్ అవార్డు, సరస్వతీ సమ్మాన్ మొదలైన అత్యుత్తమ పురస్కారాలు స్వీకరించిన హరివంశ్ రాయ్ కి 1976లో భారత ప్రభుత్వం ‘పద్మభూషణ్’ ప్రకటించి గౌరవించింది. 2003లో భారత తపాలా శాఖ పోస్టల్ స్టాంపు విడుదల చేసింది. 1966లో రాజ్య సభకు నామినేట్ అయ్యాడు.

“ధీర పుత్రుల హృదయ రుధిరమే అయినది నేడు రక్తపు మధువు దేశ భక్తుల ఆశీస్సుల మధుపాత్ర తీసుకుని ముందుకు నడుపు అతి ఉదారము గుణము భారతిది త్యాగశీలి సాకి బలికోరే స్వాతంత్ర్యమే కాళిక-ఇక బలివేదిక మధుశాల”

హరివంశ్ రాయ్ బచ్చన్ తన పండొమ్మిదవ యేట, పద్మాలగేళ్ల ‘శ్యామ’ను (1927) పెండ్లి చేసుకున్నాడు. కాని ఆమె టి.బి. వ్యాధితో బాధపడి, తన ఇరవై నాలుగవ యేట మరణించింది. మరో అయిదేళ్ల తర్వాత 1941లో ఆయన ‘తేజి సూరి’ అనే సిక్కు యువతిని పెండ్లి చేసుకున్నాడు. ఆమెకు కలిగిన సంతానమే అమితాబ్, అజితాబ్ లు. ఈయన భార్య తేజి సూరి, కోడలు జయబాధురి, మనవడి భార్య ఐశ్వర్య రాయ్ నటీమణులు. కొడుకు, మనవడు అమితాబ్, అభిషేక్ లు హిందీ సినీ హీరోలు. మనుమరాలు శ్వేత టి.వి.యాంకర్.

“నా కవిత్వం మోహంతో మొదలై, మోహబంధంతో ముగిసింది” అని చెప్పుకున్నాడు హరివంశ్ రాయ్ - తన ఆత్మకథలో. బచ్చన్ జీవితం పండించిన విస్తరి కాదు. బాల్యంలో కష్టాలు పడ్డాడు. తొలి యువ్వన దశలో అడుకునే వారు లేక, ట్యూషన్లు చెప్పి పొట్టపోసుకుంటూ చదువుకున్నాడు. తను నిలబడి కుటుంబాన్ని నిలబెట్టాడు. జీవితంలో తన్నుకుని పైకొచ్చిన క్రమంలో గాని, మేధోపరంగా ఎదిగిన విషయంలో గాని ఏ అవకాశాలేని రోజుల్లో ప్రపంచ ఖ్యాతి నార్జించిన విషయంలో గాని, విదేశాల్లో ఉన్నత విద్యను సాధించడంలో గాని హరివంశ్ రాయ్ కి కొడుకు, మనమడు సరితూగరు. వారెన్నుకున్నది గ్లామర్ వృత్తి. అందులో ప్రఖ్యాతులయ్యారు తప్పితే, కవిగా, వ్యక్తిగా హరివంశ్ రాయ్ సాధించిన దాంట్లో వారు కొంతయినా సాధించలేకపోయారు. ఆ విషయం అమితాబ్ బచ్చన్ కు తెలుసు. తను రాయలేకపోయినా, తండ్రి కావ్యాలు పునరుద్ధిస్తూ, అందులోని కవిత్వం సభల్లో వినిపిస్తూ దేశవ్యాప్తంగా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్న ఆయన పితృభక్తి మెచ్చుకోదగింది. శ్వాసకోశ సంబంధిత వ్యాధితో బాధపడి జనవరి 18, 2003న హరివంశ్ రాయ్ చివరి శ్వాస వదిలాడు. కవిత్యానికి చిరునామాగా మారాడు. ■

కథ

తండా

పెరుకరాజు

నాలుగు కొండల నడుమ లంబాడి తండ. ఎంతో చక్కని, ఎన్నడూ చిక్కని వాతావరణం. మకరందం పంచుతున్న పూల మొక్కలు. ఆకలిని ఆమడ దూరం తరుముతున్న పండ్ల చెట్లు. తబలా వాయిస్తున్న సెలయేరు. పాట వినిపిస్తున్న కోయిలమ్మ. నృత్యం చేస్తున్న నెమలిపిల్ల. చెంగు చెంగున గంతులేస్తున్న దుప్పులు, కుందేళ్లు.

కాలుష్యం తెలియని కొండ మల్లెల్లాంటి తండావాసులు నిజంగా అదృష్టవంతులు. వీరితో ముచ్చటించాలని ముచ్చట పడ్తున్నాడు. అమెరికా నుండి కరీంనగర్ వచ్చిన టూరిస్ట్. లంబాడి తండ పొలిమేర దగ్గరి ఎత్తు బండపై కూర్చున్నాడు.

చెవులకు చెండీలు, ముక్కులకు పుల్లలు, నడుముకు ఒడ్డాణం, మెడకు కంటె, చేతినిండా గాజులు, కాళ్లకు కదాలు, బేడీలు, నొసట రూపాయి బిళ్లంత ఎర్రని బొట్టు. అద్దాల వస్త్రాల అందాల అలంకరణతో మురిసిపోతున్న రవికిరణాలకు మెరసి పోతున్న ఇద్దరమ్మాయిలు కనబడ్డారు ఆయనకు. నెత్తిమీద గంపలతో వెళుతున్నారు. వాళ్లు కొంచెం దూరంలో చెట్టు కింద దించారు గంపల్ని. తలపైనున్న చుట్టబట్ట నడుముకు చుట్టుకున్నారు. ప్రక్కనే ఉన్న రాళ్లను అటు ఇటు జరిపి పొయ్యిలా తయారు చేశారు. చెత్త, కట్టె పుల్లలు ఏరుకొచ్చారు. అగ్ని పుల్లలతో ఎంత గీకినా ఆ పుల్లలు అంటుకోవడం లేదు. చెత్త తేమగా ఉంది బొడ్డు సంచితోని చెకుముకి రాయి తీసి అగ్నికై ప్రయత్నిస్తున్నారు. మారేడు మరియు ఉసిరి, చెత్తా చేతిలో పట్టుకొని అటూ ఇటూ ఊపుతున్నారు. పొగ కనిపించింది, తర్వాత మంట మండింది. గంపలోనున్న వన్నీ బయటకు తీశారు. పొయ్యిమీద కుండ బెట్టారు. నానబెట్టిన ఇప్పవూలు పోశారు. కుండకు వైపు తగిలించి మూతబెట్టి కింద మట్టిపాత్ర పెట్టారు.

ముగ్గురు పిల్లగాండ్లు ముచ్చటపెడ్డా చెట్ల నుండి కాయలు తెంపుకొచ్చారు. కట్టెల్ని జమచేసి కనుకు పేర్చి కాయల్ని వేసి నిప్పంటించారు. పదినిమిషాలకే పచ్చటి కాయలు నల్లగా మారాయి. వాటిని వేరు చేసి రాలే ఆకుల కొమ్మలతో కొద్దున్నారు. బహుశా వాటిమీదున్న మసి పోవాలనీ, రాలే ఆకులతో కొడితే తీపిగా వుంటాయని పిల్లల నమ్మకం కావచ్చు. అవి సీతాఫలకాయలు. ఒక కాయను విప్పి తమ తలలపై త్రిప్పి అగ్నిలో వేశారు. మిగతా వాటిని తింటున్నారు. దాహం తీర్చుకోవడానికి ముందు జాగ్రత్తగా ఒక పిలగాడు ఒర్రెలో చెలిమె చేస్తున్నాడు.

కట్టెల మోపు మోసుకొని వెళ్తున్న కనుకవ్వ, సంతలో మూడు నెలల పాప ఏడుస్తున్నది పాపం. కనుకవ్వకు చెమటలు పట్టాయి. పక్కనే ఉన్న టేకు చెట్టుకు ఆనించింది కట్టెల మోపు. చెట్ల వైద్యం బాగా తెలుసు ఆమెకు. ఏవో ఆకులు తెంపి పసరు పిండి పైకి దండం పెట్టి పాప నోట్లో పోసింది. పదినిమిషాలకే పాప ఏడ్చు బందైంది. టేకు చెట్టు పక్కన మంగపండ్లు కనబడ్డాయి. కనుకవ్వ కదుపార బుక్కి కట్టెలమోపు నెత్తిన పెట్టుకొని తండావైపు వెళ్తున్నది.

ఈడువడ్డ ముసలయ్య వెంకన్న వేప పుల్లతో పండ్లు తోముకుంటూ బర్రెల్ని మేపడానికి తోలుకుపోతున్నాడు. దారిలో కనబడ్డ పిడుకల్ని జమచేస్తున్నాడు. రాళ్లను తీసి పారేస్తున్నాడు. పచ్చిక బయలులోకి బర్రెల్ని మలిపాడు. గడ్డి మేస్తున్నాయి. గొంగడిలో తెచ్చుకున్న జొన్న కంకులు తీసి వెంకన్న అగ్గిమీద వేడిచేస్తున్నాడు. రుమాలు పరచి కట్టెపట్టుకొని జొన్న పిస్కిల్లు కొడుతున్నాడు. మధ్య మధ్యలో చేతుల్లో దులుపుకొని బుక్కుతున్నాడు.

ఇండ్ల పక్కన పిల్లలు కోతి కొమ్మాడుతున్నారు. “తాత తాతతై ఏడికోతవోయ్, జీడిపండ్లకోయ్, జీతమెంతనోయ్” అంటూ దొమ్మరిగడ్డలు వేస్తున్నారు కొందరు. కుస్తీ పడుతున్నారు. తండ్రి కొమ్మ నార పగిలిపోకుండా వేరు చేసి, పీకెలు పలుకుతున్నారు. “కోలు కోలు కోలు కోలే నా స్వామి కొమ్మలిద్దరి ముందు జోడె నా స్వామి” అంటూ వయసుతో నిమిత్తం లేకుండా కోలలు వేస్తున్నారు.

పైపు ద్వారా పాత్రలో ఒక్కొక్క బొట్టు పడుంటే, మోతుకు ఆకుతో కొంచెం తీసుకొని ఎలా వుందో చూద్దామని త్రాగుతున్నారు. బైనాక్యూలర్ సహాయంతో తండా నలుదిక్కులు చూస్తున్నాడు. అమెరికా నుండి వచ్చిన టూరిస్ట్. హాయ్ అన్నాడు. దూరం నుండే. ఓకే అన్నట్లు తలలూపారు వాళ్లు. కండ్లకు దగ్గరగా వున్న కాళ్లకు చాలా దూరం వాళ్లున్న చోటు.

ఏవో ఆలోచనల్లో మునిగాడు. తండాలో కొండంత చైతన్యం ఉందనుకున్నాడు. క్రిందికి దిగాడు. మొద్ది పండ్లు తెంపుకుంటూ చెట్లల్లో నుండి లైనుగా వస్తున్నారు. ముందు మనిషిని చూసి, “ఫ్లీజ్ స్టాప్ జస్ట్ స్ట్రీక్ విత్ మీ” అంటున్నాడు. మందలా గుమిగూడారు అంతా. కొత్త మనిషి, ఎత్తు మనిషి, సూటు బూటు వేసుకున్నాడు. కండ్లు పిల్లి కండ్లలా వున్నాయి. వెంకన్న తగిలించుకున్నాడు. కుర్రోడికి మనమాట రాదా! అనుకుంటున్నారు. “ఐ కేం ఫ్రం అమెరికా ఫర్ టూరిస్ట్ పర్వజ్” అంటూ అందరికీ చేయి కలుపబోతున్నాడు. ఒకరికొకరు అలాగే చూసుకుంటున్నారు.

పెద్ద బాలశిక్ష వరకు చదువుకున్నాడు భూక్యా. సైగల సహాయంతో ఆకులో మొద్ది పండ్లు పెట్టి ఇచ్చాడు. నల్లగా వున్నవి ఇవేమిటో అనుకున్నాడు టూరిస్టు. భూక్యా నోట్లో వేసుకొని బుక్కుమని చూపిస్తున్నాడు. నోట్లో వేసుకున్నాకా తెలిసింది వాటి రుచి.

భూక్యాకు అప్పుడు గుర్తొచ్చింది. బడాయి రాములు కొడుక్కు ఇంగ్లీష్ వస్తుందని, ఎలాగైనా వెతుక్కొని తీసుకురావాలని అనుకున్నాడు. అందరి మనస్సుల్లో ఒక్కసారే బుచ్చులు మెదిలాడు. అమెరికా నుండి వచ్చిన టూరిస్ట్ వీళ్లను బంధించాడు డిజిటల్ కెమెరాలో. తన వద్దనున్న ల్యాప్ టాప్ లోకి డౌన్ లోడ్ చేసి ఫోటోలు చూపిస్తున్నాడు. అమ్మా! ఏమో అనుకున్నాం ఈ దొర పెద్దోడే. అంటూ ఎక్కడ లేని సంతోషంతో

అటు నలుగురు ఇటు నలుగురు ఉరికిండ్లు. తండంతా గాలించి, దొడ్లకాదదొరకగా అమాంతం ఎత్తుకొని వచ్చారు.

“నేను చక్కగా చదువుకోక సినిమాలు, షికార్లు కొట్టాను. సదివిస్తే విలువస్తదని ఇంగ్లీష్ పెద్దబడిలో వేసే మా బాపు. ఎగవెట్టి బడాయి కొద్దూ ఇంగ్లీష్ వస్తుందని నమ్మిస్తూ చదువవద్దీ లెక్కలేని పైసలు ఖర్చువెట్టి. ఎలాగు మాటిపోతనేమోననీ” బుచ్చులు అనుకుంటుండగానే టూరిస్టాయన ముందు నిలబెట్టారు.

“దు యు నో ఇంగ్లీష్? వాటిజ్ యువర్ గుడ్ నేం?” అనగానే బడాయిరాములు కొడుకు బుచ్చులు కంఠతా పట్టిన వాక్యమొకటి “పన్నెం అపాన్ ఎ టైం. దేర్ వాజ్ ఎ కింగ్” అంటూ చదువుతున్నాడు. ఇంకో లెస్సన్ వినిపిస్తున్నాడు. ఇక్కడి ప్రజల గూర్చి తెలుసుకుందామని ఆశతో వస్తే ఏదో పుస్తకాల స్టోర్ చదువుతున్నాడని కోపంతో, టూరిస్టు బుచ్చులు చెవులు పిండాడు. అందరు ఒకటే మునిముసినవ్వు ఏం ఉల్లా

చెబుతుండోనని బుచ్చులు మళ్లీ అదే చదువుతున్నాడు. ఈసారి చెంపమీద మరింత కోపంతో చరిచాడు. తర్వాత సారి అంటూ తలపట్టుకొని ‘మీట్ నెక్స్ట్’ అంటూ అమెరికా నుండి వచ్చిన టూరిస్ట్ వెళ్లిపోయాడు. తండావాళ్లు నిలబడి దండం పెట్టారు. భూక్యా కొంచెం దూరం నడిచాడు. కౌగిలించుకుని కళ్లకు నీళ్లు తెచ్చుకున్నాడు.

“నిన్ను ఏమి అడిగాడు. నీవేమి చెప్పావు. బుచ్చులు చెప్పయా! ఇప్పటి మనిషి చాలా మంచోడిలా ఉన్నాడు.

కోపగించుకునేవాడు కాదు” అని అడగ్గా! “ఇంత ఇంగ్లీష్ తెలిసినవాడవు. ఇక్కడెందుకున్నావయ్యా! నాతో అమెరికా రా! కారులో తిరగొచ్చు. ఏసి రూముల్లో పడుకోవచ్చు. బోలెడు డబ్బులు. రాజాలా బ్రతుకొచ్చు. ఇక్కడేం ఉన్నది నీకు. చెట్లు చేపలు తప్ప. అనగానే రానన్నాను. ఈ మాటకే చెవులు పిండాడు. ఈ మట్టిపై నాకు మమకారం ఉంది. ఇక్కడి ప్రజలను విడిచి ఎక్కడికి రానన్నాను. అందుకే కోపంతో చెంపపై చరిచాడనీ” మరింత ఏడ్చినట్లు నటిస్తున్నాడు. “నిజంగా విధిలేని పరిస్థితుల్లో బుర్ర వేడెక్కి టూరిస్ట్ మనిషి తలపట్టుకున్నాడంతే” అన్నాడు.

బుచ్చులు చుట్టు అందరు ముసురుకొని ఓదార్చుతున్నారు. ఏడ్వవద్దని “వయసులో మనకన్నా చిన్నోడే కాని అమ్మా! ఎంతైన తెలివిగల మనిషి. కొడుకంటే బడాయి రాములు కొడుకే మన పోరగాండ్లు పాడుగాను. ఇక్కడ చేతగాక లచ్చలు లచ్చలు పెట్టి బయటి దేశం పోవబట్టిరి. మల్ల ముసుగవట్టిరి. మనం జెప్పితే మన కొడుకులు వింటున్నారా! బడాయి రాములు బతుకల్చినోడు మనతండాకు. మనమేమో మనుకున్నం. ఈడ వ్యాపారం జేస్తూ ముంచుతున్నాడని మొన్న నీవే అంటివి బదు వేలు అప్పిచ్చి ఆరు వేలు రాసి పెట్టిందని

చీకటి పాట!

రాత్రీ !

నాప్రియురాలా!

చల్లని దానా

నల్లని దానా

పగలంతా

వాళ్లు విరుచుకున్న

పనీ పాటా

నీ వాడితో సేద దీరుతాయి

నడీ చప్పుడులేని

నీ పాటలతో

కనపడని

గాంధర్వ లోకాలకి

వెళ్లిపోతాయి.

రాత్రీ!

నా ప్రియురాలా!

తెల్లారంగానే

చెప్పాపెట్టకుండా

ఎగిరిపోయినా

పక్షికోసం

తలుపులు తెరిచి

వాకిట

ఎదురు చూస్తూనే వుంటావు.

రాంగానే

ప్రశ్నలతో చంపక

హిమజ్వాల

లాలపోసీ

బువ్వపెట్టి

పాటతో

నిద్రపుచ్చుతావు

నిద్రాభంగం కాకుండా

పక్కనే కాచుకు కూర్చుంటావు

మళ్ళీ తెలవారుతుంది

అదృశ్యంగానే నాకోసం

తల్లడిలిపోతావు.

నేనూ నా పనీపాటా

మురికి నెత్తిపోసే పనిలో

మునిగిపోతాం

సుగంధాలు తవ్వితీసే

పనిలో పడిపోతాం

శ్రమలో తడిసిపోతాం

అలిసిపోతూ

సొలిసిపోతూ

రెక్కలు విసురుతాం

సూర్యుడు

పరిగెత్తి పరిగెత్తి

పడమటి సముద్రంలో

పడిపోతాడు

రెక్కలు

బొమ్మరాత యల్లయ్య

చీకటి

లోకానికి

వెలుగుల

వెల్ల-

దినకరుడి

తొలి చర్య

మనిషి చేతిలో

యంత్రం

యంత్రంగుప్పిట

మనిషి-

యాంత్రికరణ

మహత్యం

కత్రినా

రీటా

బలా

లైలా-

ముంచడానికి

ఓ ముద్దుపేరు

రికార్డు

స్థాయిలో

మద్యం

టెండర్లు-

డబ్బొకరికి

జబ్బొకరికి

పథకాలకు

పదును

ఓట్లప్పుడు

అదును-

వలలు

సిద్ధం

నీవేమన్నావు గప్పట్ల, రాములు, బుచ్చులు ముంచుతుండ్రు. మన దగ్గర ఇరవై రూపాయలకు కొని యాభై రూపాయల కమ్ముకుంటుండ్రు.”

వీల్లండ్ల వీల్లకు లోల్లి మొదలయ్యింది. భూక్యా అందరినీ సముదాయించుతున్నాడు. బడాయి రాములు కొడుకు బాగా సంబరపడ్డా లోలోపల “బతికిపోయాను. ఇంకో సారినేమన్నైతే ముందుగానే వీళ్లను బుట్టలో వేసుకోవడానికి ఉపాయం పన్నాలని” మనసులో అనుకొని వెళ్లిపోయాడు.

రోజు రోజుకు తండాపై కొండంత అభిమానం. ప్రేమ పెరిగిపోతున్నది. ఇంజనీరింగ్ ఫైనలియర్లో వున్న అమెరికా టూరిస్ట్ క్యాంప్ బెల్కు. అట్లాంటాలో వున్న అక్కడి తెలుగువాళ్లతో పరిచయం చేసుకొని తెలుగు నేర్చుకుంటున్నాడు. తండావాళ్లకు అన్ని విధాల అండగా వుంటూ తండా చైతన్యాన్ని సరియైన త్రోవలోకి తెచ్చి అక్కడే స్థిరపడాలని ఆయన దృఢసంకల్పం.

“బాబూ ! మా వాళ్లు నీ మాట వింటారా! పిల్లలకు తెలుగు చెబితే ఊరుకోవడం లేదు మా కొడుకు కోడలు. తెలుగు నేర్చుకోవాలని చెబుతున్నా ఎవరు వింటారు! నేను మాట్లాడితే పిలగాండ్లు బిత్తర బిత్తర చూస్తుండ్రు” అబ్బాయి రమ్ము అంటే “లేదు”, ఎబాయ్ కం అనుమంటుంది, మా కోడలు పిల్ల. నేనేం చేయాలి? నాకు తెలిసిన వాళ్లంతా నా వూరులోనే వున్నారు. ఇక్కడ జైళ్లో బంధించినట్టున్నది నాకు. ఎప్పుడన్నా తెలుగువాళ్లు వచ్చినా తెలియడం లేదు. ఇంగ్లీష్లోనే దంచుతున్నారు. మా వాళ్లను గొప్ప చదువులు చదివిచ్చాను. ఏం లాభం ఇక్కడికి వచ్చి బ్రతుకుతున్నారు.

నాకు తెలియకద్దుతున్నాను అబ్బాయి! “ఇంత పట్టుదలతో తెలుగెందుకు నేర్చుకుంటున్నావు” అంటూ క్యాంప్ బెల్కును తెలుగు బామ్మ అడగ్గానే, కోడలు కోపంతో పిలవడంతో నాగతి ఇంతేనంటూ వంటరూంలోకి వెళ్లిపోయింది.

రాజ్యమూ-ప్రయివేటు అవినీతి

తన సంపదను అపారంగా పెంచుకోవటానికై రాజ్యవ్యవస్థనూ, రాజకీయ నాయకులనూ ఉపయోగించుకుంటున్న ప్రైవేటు రంగం దీనంతటికీ కారణం కాదా? తరచు వివాదాస్పదంగా మారుతున్న కాంట్రాక్టుల ద్వారా ప్రభుత్వ కోశాగారాన్నుంచి డబ్బు గుంజుతున్న ప్రసారమాధ్యమ ప్రభువులు రాజ్యవ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా వేదికలను ఏర్పాటు చేసి ప్రచారం చేయటం లేదా? టెలికం రంగంలో కొంతమందిని అదృష్ట దేవత వరించినదంటే అందుకు కారణం రకరకాల నిబంధనలకు ప్రభుత్వం నీళ్లొదలటం కాదా? టెలికం రంగాన్ని సరళీకృతం చేయటం ద్వారా ప్రైవేటు వ్యక్తులకు విపరీతమైన లాభాలను ప్రభుత్వం కట్టబెట్టలేదా?

సి.పి.చంద్రశేఖర్

దాదాపుగా రెండు దశాబ్దాల క్రితం భారతదేశంలో అధికారికంగా “ఆర్థిక సంస్కరణలకు” తెరలేచింది. ఉదారవాదము, నియంత్రణల ఎత్తివేత, ప్రైవేటీకరణలతో కూడిన సంస్కరణల లక్ష్యం ఏమంటే రాజ్యం యొక్క పాత్రను కుదించివేయటం, ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో దాని జోక్యాన్ని తగ్గించి వేయటం. ఈనాటికీ ఎక్కడైనా మోసం, దగా, అవినీతి జరిగినట్లు వెల్లడైతే అందుకు కారణం సంస్కరణల్లో భాగంగా నియంత్రణల వ్యవస్థను తొలగించడమే. కానీ, సంస్కరణల సమర్థకులు రాజ్యం ఉనికి లేదా రాజకీయ నాయకుల జోక్యమే దీనికి కారణమని చెప్తుంటారు.

ఇందుకు ఉదాహరణగా ఇండియన్ ప్రీమియర్ లీగ్ (ఐపిఎల్)ను తీసుకోవచ్చు. ప్రసారమాధ్యమం సృష్టించిన పండితమృత్యులు టీవీ తెరపై ప్రత్యక్షమై రాష్ట్ర క్రికెట్ బోర్డుల్లో ఉన్న రాజకీయ నాయకులను ఆడిపోసుకుంటూ ఉంటారు. ఈ బోర్డులను డబ్బు తయారు చేసే యంత్రాలుగా మార్చాలని చూసే ప్రయత్నాల కారణంగానే ఐపిఎల్ వక్రమార్గం పట్టించుకుంటూ మాట్లాడుతున్నారు. ఐపిఎల్ ద్వారా డబ్బు సంపాదించాలని చూసే కొంతమంది ప్రైవేటు వ్యక్తుల పాత్రను కావాలని మరుగుపరుస్తున్నారు. మొత్తం మీద రాజకీయాలు, రాజకీయ నాయకుల జోక్యం కారణంగా పవిత్రమైన ఒక సత్కార్యం వంచన, దగా, అవినీతికి ఆలవాలంగా మారిపోయిందన్న అభిప్రాయాన్ని ప్రజలలో కల్పించటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ చోదక శక్తులలో ఒకటిగా రూపొందించుకుంటూ భారతదేశాన్ని నిరోధించిన “లైసెన్స్ రాజ్”ను కుప్పకూల్చిన దేశంలో అసలు సమస్యకు మూలమేమిటో దాని

ఫలితమేమిటో తెలుసుకుంటే బాధగానే ఉంటుంది. తన సంపదను అపారంగా పెంచుకోవటానికై రాజ్యవ్యవస్థనూ, రాజకీయ నాయకులనూ ఉపయోగించుకుంటున్న ప్రైవేటు రంగం దీనంతటికీ కారణం కాదా? తరచు వివాదాస్పదంగా మారుతున్న కాంట్రాక్టుల ద్వారా ప్రభుత్వ కోశాగారాన్నుంచి డబ్బు గుంజుతున్న ప్రసారమాధ్యమ ప్రభువులు రాజ్యవ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా వేదికలను ఏర్పాటు చేసి ప్రచారం చేయటం లేదా? టెలికం రంగంలో కొంతమందిని అదృష్ట దేవత వరించినదంటే అందుకు కారణం రకరకాల నిబంధనలకు ప్రభుత్వం నీళ్లొదలటం కాదా? టెలికం రంగాన్ని సరళీకృతం చేయటం ద్వారా ప్రైవేటు వ్యక్తులకు విపరీతమైన లాభాలను ప్రభుత్వం కట్టబెట్టలేదా?

పైన పేర్కొన్న ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వకుండా ఉండటం చాలా కష్టం. ఫలితాలను ప్రభుత్వం ప్రభావితం చేసే రంగాలలో లాభార్జన కోసం ప్రైవేటు వ్యక్తులు ప్రభుత్వ అధికారాన్ని ఉపయోగించుకుంటారు. అదే సమయంలో ఈ లాభాలలో ప్రభుత్వంలో ఉన్నవారు కొంతభాగాన్ని చేజిక్కించుకుంటారు. ఉదారవాద విధానాలు ప్రవేశించకముందు కాలానికీ, తరువాత కాలానికీ మధ్యవున్న అంతరాన్ని ఈ విషయం పట్టి చూపుతుంది. ఉదారవాద విధానాలు ప్రవేశించకముందు లాభాలను నియంత్రించి, అదుపులో ఉంచటమే రాజ్యం మౌలిక కర్తవ్యంగా ఉండేది. అయితే ప్రైవేటు రంగానికి చెందిన కొంతమంది వ్యక్తుల కోసం అవినీతిపరులైన అధికారులు నిబంధనలను సడలించి ఎంతోకొంత ప్రయోజనాన్ని పొందేవారు. కాగా ఇప్పుడీ పరిస్థితి మారిపోయింది. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వమే లాభాల వేటకు తలుపులు

తెరుస్తున్నది. నిర్దేశిత ఫీజును చెల్లించిన వారికి లాభాల పంట పండించుకునేందుకుగాను రాయితీలు ఇవ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నారు. ఈ రెండు దశల్లోనూ ప్రభుత్వం తనదైన పాత్రను నిర్వహిస్తున్నది.

ఉదారవాద శకంలో చోటు చేసుకున్న అసలు సినలైన మార్పు ఏమంటే, ప్రైవేటు రంగానికి చెందిన వారు దోపిడీకిగల మార్గాలను అన్వేషిస్తూ, సత్వర లాభాల కోసం ప్రభుత్వ పలుకుబడిని ఉపయోగించుకుంటున్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో ప్రభుత్వ కోశాగారాన్ని ఉపయోగించు కోవటానికి సైతం వెనుకాడటం లేదు. ఇందుకు రియల్

ఎస్టేట్, గనుల వ్యాపారులు చక్కని ఉదాహరణలు. వీటికితోడు మరికొన్ని ఇలాంటి వ్యాపారాలే ఉన్నాయి. ఏదియేమైనా అవినీతికి మూలకారణం ప్రైవేటు రంగమేకాని ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు కాదని కచ్చితంగా చెప్పవచ్చు.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా అవినీతికి సంబంధించిన ఉదాహరణలు కోకొల్లలుగా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు అమెరికాను తీసుకున్నట్లయితే పొదుపు పథకాల నుంచి రుణ సంక్షోభం వరకూ, ఎట్రాన్, వరల్డ్ కామ్ నుంచి మదోఫ్, 2008 నాటి ద్రవ్య సంక్షోభం వరకు అవినీతి కనపడుతుంది. మన భారతదేశానికి వచ్చినట్లయితే ఇక్కడ కూడా మోహతాలు, పరోక్షలు, రాజులు ఉన్నారు. బయటకు తెలిసిన దానికన్నా మోసం ఎక్కువగా ఉంటుందని నమ్ముటానికి తగిన కారణాలే ఉన్నాయి. ఎందుకంటే ప్రైవేటు, ప్రభుత్వ అవినీతి మధ్య మౌలికంగానే వ్యత్యాసం ఉండటమే ఇందుకు కారణం. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ఆదాయవనరును తేలికగానే తెలుసుకోవచ్చు. అతని జీవన వ్యయం ఆదాయ వనరులను మించి ఉన్నట్లయితే అతడు అక్రమ సంపాదనకు అలవాటు పడినట్లు తేలికగానే ఊహించవచ్చు.

మరోవైపున ప్రైవేటు రంగానికి చెందిన వ్యక్తి సంపద పెరిగినట్లయితే అది అతని బుద్ధి కుశలతకూ, వ్యాపార దక్షతకూ చిహ్నంగా భావిస్తారు. ఒక వ్యక్తి సంపదలో ఆకస్మిక పెరుగుదల ఉన్నట్లయితే అది అతని సామర్థ్యానికి గుర్తుగా చెప్తారు. అంతేగాని, లాభాల కోసం అధికార దుర్వినియోగం లేదా చట్టాల ఉల్లంఘన జరిగిందని ఎవరూ చెప్పరు. లాభాలను సంపాదించడాన్ని త్వరితగతిని సంపదలను పోగుచేయటాన్ని కీర్తిస్తున్న కాలంలో సంపదలు పోగైతే దానిమీద అనుమానం వ్యక్తం చేయటమే గగనమవుతుంది. ఒక వేళ అవినీతి ఉన్నదన్న అనుమానం పొడచూపినప్పటికీ ఐశ్వర్యపు ధగధగలు దానిని కప్పివేస్తాయి. డబ్బును పోగేయటమే ఘనకార్యంగా భావించి దాని వెనుకనున్న అవినీతిని ఉపేక్షించిన ఫలితంగా చివరికినాడు అమెరికాలో వినాశనకరమైన ఫలితాలు చోటుచేసుకున్నాయి. మన

దేశం విషయానికి వచ్చినట్లయితే, సత్యాసత్యాలను ఇప్పుడు చెప్పలేముగాని ఐపిఎల్ అధినేతగా లలిత్ మోడి తన వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసం తనకున్న అధికారాన్ని దుర్వినియోగపరచినట్లు ఆరోపణలు వచ్చాయి. అక్రమార్కనే అయినప్పటికీ డబ్బు అనేది వరప్రసాదమేగదా!

చట్టాన్ని ఉల్లంఘించినట్లు ప్రభుత్వం నిరూపించినప్పుడు మాత్రమే ప్రైవేటు అవినీతి అనేది అవినీతిగా గుర్తింపు పొందుతుంది. అన్వేషణకూ, వ్యాపార దక్షతకూ చట్టం అడ్డుగా ఉన్నదని సరళీకృత విధాన పెద్దలు భావించినట్లయితే ఆ చట్టాన్నే రద్దు చేయటం జరుగుతుంది. ప్రైవేటు

సంపాదనలో ఉన్నతాధికారులూ, రాజకీయవేత్తలు వాటాలు కోరుతారు. ఇక అప్పుడు అవినీతి రహిత రాజ్యమన్న నినాదం అవధులులేని లాభాలకు ప్రాతిపదికగా మారిపోతుంది. ప్రైవేటు రంగానికి స్వయం నియంత్రణ సామర్థ్యం ఉన్నదన్న వాదనలు బలంగా వినిపిస్తుంటాయి. ధన సంపాదనే నీతిగా మారినప్పుడు ఈ వాదనలో బలం కనిపించదు. వాస్తవానికి, సత్పరిపాలన ప్రమాణాలను నిర్దేశించేవారు మోసాలను ప్రోత్సహించడమో లేదా తామే వంచనకు పాల్పడడమో జరుగుతున్నది. ఉదాహరణకు, వ్యాపార దక్షత, అత్యుత్తమ నిర్వహణ వగైరాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే కార్పొరేట్ రంగానికి చెందిన సంస్థలను చూడండి. ఇండియన్ స్కూల్ ఆఫ్ బిజినెస్ (ఐఎస్బి) ఒక ఉదాహరణ. దీనిని ప్రధానమైన 45 కంపెనీలు కలిసి స్థాపించాయి. వీటిలో 34 విదేశాలకు చెందినవి. ఫార్బ్యూన్ 500 జాబితాలో చోటు చేసుకున్నవి వీటిలో

చాలా ఉన్నాయి. ప్రపంచంలోని వాణిజ్య విద్యాసంస్థలలో ఒకదానిగా అత్యున్నత స్థానాన్ని ఆక్రమించటమేకాకుండా ఒక విశిష్టమైన విద్యా సంస్థగా కూడా పేరు తెచ్చుకున్నది. పెద్ద పెద్ద కంపెనీలలో పనిచేసిన రామ్మోహన్ రావు, అనిల్ కుమార్, రజత్ గుప్తా వంటివారు ఈ సంస్థను నడిపారు. సత్యం కంపెనీ రూ.7000 కోట్లకుపైగా మోసానికి పాల్పడినప్పుడు దాని బోర్డు సభ్యునిగా రామ్మోహన్ రావు ఉన్నాడు. తాను పని చేస్తున్న సంస్థకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని మరో సంస్థకు అందచేశాడన్న ఆరోపణలను అనిల్ కుమార్ ఎదుర్కొన్నాడు. రజత్ గుప్తాపై కూడా ఇటీవల ఇలాంటి ఆరోపణలే వచ్చాయి. ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయమేమంటే గుప్తా, కుమార్లు ఇరువురు కలిసి ఐఎస్బిని స్థాపించటం. ఈ సంగతులన్నీ ప్రసారమాధ్యమం దృష్టికి వచ్చినప్పటికీ అది ఏమాత్రం పట్టించుకోవటం లేదు. డబ్బు సంపాదన మార్గం ఎలాంటిదైనప్పటికీ అది ఉత్కృష్ట వాణిజ్యంగానూ, నికృష్ట రాజకీయంగానూ చెప్పటం జరుగుతున్నది!

ఉదారవాద శకంలో చోటు చేసుకున్న అసలు సినలైన మార్పు ఏమంటే, ప్రైవేటు రంగానికి చెందిన వారు దోపిడీకిగల మార్గాలను అన్వేషిస్తూ, సత్వర లాభాల కోసం ప్రభుత్వ పలుకుబడిని ఉపయోగించు కుంటున్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో ప్రభుత్వ కోశాగారాన్ని ఉపయోగించు కోవటానికి సైతం వెనుకాడటం లేదు. ఇందుకు రియల్ ఎస్టేట్, గనుల వ్యాపారులు చక్కని ఉదాహరణలు. వీటికితోడు మరికొన్ని ఇలాంటి వ్యాపారాలే ఉన్నాయి. ఏదియేమైనా అవినీతికి మూలకారణం ప్రైవేటు రంగమేకాని ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు కాదని కచ్చితంగా చెప్పవచ్చు.

నాలోసారి వెలుగుచూస్తున్న శ్రీశ్రీ సాహిత్య ప్రస్థానం

అంపశయ్య నవీన్

అద్దేపల్లి రామమోహనరావు ఎంత కవో అంత విమర్శకుడు. విమర్శకుడుగా ఆయన రచించిన మొట్టమొదటి గ్రంథము: “శ్రీశ్రీ కవితా ప్రస్థానం”. 1968లో వెలువడిన ఈ పుస్తకానికి మరో ప్రత్యేకత కూడా ఉంది. అప్పటికే కవిగా ఎంతో ప్రఖ్యాతుడైన శ్రీశ్రీ మీద వెలువడిన మొట్టమొదటి విమర్శాగ్రంథం ఇది.

ఈ పుస్తకం కారణంగా ఆ రోజుల్లోనే శ్రీశ్రీ కవిత్వం మీద ఎంతో చర్చ జరిగింది. తన కవిత్వం మీద ఒక పుస్తకం రాబోతున్నదని తెలిసినప్పుడు శ్రీశ్రీ చాలా సంతోషించాడట. టి.ఎల్.కాంతారావు అనే శ్రీశ్రీ అభిమాని (ఈయన మంచి విమర్శకుడు కూడా) మద్రాసు వెళ్లినప్పుడు శ్రీశ్రీ గారింటికెళ్లి “మా గురువు అద్దేపల్లి రామమోహనరావు గారు మీమీద రాసిన వ్యాసాలన్నీ ఒక పుస్తకంగా తెస్తున్నారు” అని చెప్పాడట. వెంటనే శ్రీశ్రీ వంటింట్లో ఉన్న భార్యను ఒక పెద్ద కేకతో పిలిచి “నామీద పుస్తకం వస్తోందోయ్” అని పెద్దగా అరిచాడట! తన మీద మొదటిసారిగా పుస్తకం వస్తోందంటే యే కవైనా ఎంత ఆనందపడతాడో చెప్పటానికిదొక మంచి ఉదాహరణ. 1968లో మొదటిసారిగా వెలువడిన పుస్తకానికిది నాలోముద్రణ. ఒక విమర్శా గ్రంథం నాల్గు ముద్రణలు పొందటం గొప్ప విషయమే.

ఈ పుస్తకంలోని వ్యాసాలు మొదలు ఆంధ్రప్రభ దినపత్రిక ఆదివారం “కళాసాహిత్య విజ్ఞాన వేదిక” పేజీలో సీరియల్ గా వెలువడుతున్నప్పుడే వాటిని సాహిత్యాభిమానులు ఎంతో ఆసక్తిగా చదివారు. ఆ రోజుల్లో శ్రీశ్రీ కవిత్వం చదివి ‘అహో!’ ‘ఓహో!’ అని పొగిడిన వాళ్లే తప్ప ఆ కవిత్వంలోని సొగసుల్ని విడమర్చి చెప్పిన వాళ్లు ఎవరూ లేరు. ఆ పనిని మొదటి సారిగా చేసింది అద్దేపల్లి రామమోహనరావు.

శ్రీశ్రీ “మహాప్రస్థానం” కవితల్ని తను విశ్లేషించిన పద్ధతిని గూర్చి అద్దేపల్లి ఇలా చెప్పాడు:

“ఒకే కవిని శిల్పరీత్యా విశ్లేషిస్తూ అప్పటికి ఆధునిక సాహిత్యంలో పుస్తకమేదీ రాలేదు. ప్రాచీన కావ్యాలను గూర్చి (పెద్దన, సోమన, నన్నయ, కాళిదాసు) విశ్వనాథ ఆ పని చేశారు. నాకు ఆధునిక మార్గంలో శ్రీశ్రీపై ఆవిధంగా వ్యాసాలు రాయాలనిపించింది. శ్రీశ్రీ అప్పటికి తన శైలిపై ప్రభావం చూపిన సాహిత్యంపై చాలాచోట్ల

రాశాడు. అన్నిటికంటే గమనించవలసిన విషయమేమిటంటే ‘మహాప్రస్థానం’ సందర్భంలో “నేను మార్క్సిస్టు మార్గంలో రాశానని శ్రీశ్రీ ఒక్క మాట కూడా చెప్పకపోవడం”.

అద్దేపల్లి శ్రీశ్రీ “మహాప్రస్థానం”లోని ఈ కవితల్ని విశ్లేషిస్తూ రాసిన ఈ వ్యాసాల్లో ఈ కవితల మీద మార్క్సిస్టు ప్రభావం ఉందన్న విషయాన్ని చెప్పలేదు. భారతీయులు ప్రాచీన అలంకార శాస్త్రరీత్యా ఈ కవితల్ని విశ్లేషించే ప్రయత్నం చేశాడు. అందువల్ల ఈ కవితల్లో శ్రీశ్రీ యేం చెప్పాడన్న విషయం మీదకంటే ఎలా చెప్పాడన్న విషయం మీదనే అద్దేపల్లి తన దృష్టి నంతా కేంద్రీకరించాడు. శ్రీశ్రీ వీరాభిమానులకిది పెద్ద నేరంగా కనిపించింది.

ఆశ్చర్యమేమిటంటే మహాప్రస్థానానికి యోగ్యతాపత్రం పేరుతో చలం రాసిన ముందుమాటలో కూడా మార్క్సిజం ప్రసక్తి ఎక్కడా లేకపోయినా దాన్నే నేరంగా శ్రీశ్రీ మార్క్సిస్టు అభిమానులు పరిగణించకపోవడం.

‘మహాప్రస్థానం’లోని కవితలెంత ప్రఖ్యాతి చెందాయో ఆ కవితలకు ముందుమాటగా చలం రాసిన ‘యోగ్యతాపత్రం’ కూడా అంత ప్రఖ్యాతి చెందింది. చలం వీరాభిమానులు కొందరైతే మహాప్రస్థానంలోని కవితలకంటే చలం రాసిన ఈ ముందుమాటే బావుందన్నారు.

ఈ యోగ్యతా పత్రాన్ని గూర్చి చలం యేమన్నాడో తెలుసుకోవడం ఇక్కడ అవసరమనిపిస్తుంది. ‘సృజన’ కోసం నేను చేసిన ఇంటర్వ్యూలో చలాన్ని యోగ్యతాపత్రాన్ని గూర్చి అడిగినప్పుడు ఆయనిలా అన్నారు:

“యోగ్యతాపత్రం” అనే మాట ఎట్లా వచ్చిందో కాని, నేను రాసింది మహాప్రస్థానానికి జోహార్లు అంటాను. నాకు చాలా గౌరవం. నాకా పుస్తకంలో ఏ ఇజం కనిపించలేదు. ఓ గ్రేట్ పోయెట్ హార్ట్ నుంచి వచ్చిన అవుట్ స్పీర్నింగ్ తప్ప నేను ఇంట్లో రాసేనాటికి శ్రీశ్రీ ఇంకా తన స్థానాన్ని వెతుక్కుంటున్నాడు. అతడు తలెత్తాడో లేదో సాహిత్య రాబందులు గుర్తించాయి. ఒక గొప్ప నూతన స్వరం వినిపిస్తోందని మురికి ముక్కులతో అతన్ని చీల్చడం ప్రారంభించాయి. ఇదే సమయమని వాళ్లను చెండాడాను ఈ పీఠికలో”.

అద్దేపల్లి ఈ వ్యాసాల్ని రాసే రోజుల్లో ఆయనకూడా ఈ కవితల్లో ఒక 'ఇజం' అంటూ కనిపించి ఉండదు. ఆ కవితల్లోని శిల్పపరమైన సోగసులే ఆయనకు కనిపించి ఉండవచ్చు. అందువల్ల అద్దేపల్లి ఆ అంశాలకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చాడు. రా.రా.లాంటి విమర్శకులకు ఇదో మహానేరంగా కనిపించడంతో ఆయన ఈ వ్యాసాల్ని అతడు క్రొత్తగా ప్రారంభించిన 'సంవేదన' అనే త్రైమాసిక పత్రికలో చీల్చిచెండాడాడు. విమర్శకుడిగా అద్దేపల్లిని హత్య చేసినంతవని చేశాడు. ఎవరి సంస్కారాన్ని బట్టి, ఎవరి నేపథ్యాన్ని బట్టి వారు కవుల్ని అర్థం చేసుకుంటారు. కొందరు విమర్శకులకు కవులు ఊహించని అర్థాలు కూడా ఆ కవుల కవితల్లో స్ఫురించవచ్చు. కాబట్టి ఒక కవినీ "ఇలా తప్ప మరోలా అర్థం చేసుకోవద్దు" అని చెప్పడం నిరంకుశత్వమే అవుతుంది తప్ప ప్రజాస్వామ్యం అవదు. శ్రీశ్రీని రా.రా. పద్ధతిలో రా.రా. విశ్లేషించవచ్చు. అద్దేపల్లి పద్ధతిలో అద్దేపల్లి విశ్లేషించవచ్చు. అంతేగానీ శ్రీశ్రీని గురించి ఇలా రాయటం ఒక "కుట్ర" అనటం మాత్రం అన్యాయం. ఈ కారణం చేతనే స్వయంగా శ్రీశ్రీయే రా.రా.ను క్రూర విమర్శకుడన్నాడు.

ఈ పుస్తకంలో శ్రీశ్రీ రాసిన కొన్ని ముఖ్య కవితల విశ్లేషణ - "కవితా... ఓ కవితా" "దేశ చరిత్రలు" "బిక్కువర్షియసీ" లాంటి కవితల్లోని స్వారస్యాన్ని అద్దేపల్లి తన పద్ధతిలో విడమర్చి చెప్పడం బావుంది. "దేశ చరిత్రలు" కవితలోని "కాలానికి కత్తులవంటెన" "ఇతరేతర శక్తులు లేస్తే" మొదలైన చరణాలకు అద్దేపల్లి చేసిన వ్యాఖ్యానం తప్పని వాదించిన రా.రా.యే ఆ చరణాలకు తప్పుడు వ్యాఖ్యానాలు చేశాడని ఆ తర్వాతి కాలంలో రుజువైంది.

అయితే శ్రీశ్రీ కవితల్ని విశ్లేషించడంలో తను చేసిన పొరపాట్లని అద్దేపల్లి గుర్తించాడు. ఆ లోపాలేమిటో అద్దేపల్లి ఈ నాల్గో ముద్రణలో ఇలా చెప్పాడు:

1. రసానందం మాత్రమే గొప్పదని ఉద్ఘాటించటం
2. పదశక్తికి పాతకొత్త బేధాలు లేవని చెప్పటం
3. శైలిలో ఉన్న గ్రాంథికస్పర్శ
4. ఎంతగా సామాజికాంశాల్ని చెప్పినా వస్తు ప్రాధాన్యాన్ని

వివరించినా కొన్ని కవితల్లోని సామ్యవాద దృక్పథాన్ని గమనించలేకపోవడం."

5. వీరపూజ (హీరోవర్షిప్) అడుగుడుగునా కనిపించటం తన విశ్లేషణలోని ఈ ఐదులోపాల్ని అద్దేపల్లి అంగీకరించటం విమర్శకుడిగా ఆయనలోని నిజాయితీని తెలియజేస్తాయి.

అయితే అద్దేపల్లి గుర్తించని మరికొన్ని లోపాలు కూడా ఈ వ్యాసాల్లో కనిపిస్తాయి. ఉదాహరణకు ఈ వ్యాసాల్లో కొన్నిచోట్ల శ్రీశ్రీని విశ్వనాథతో పోల్చడం అనవసరమనిపిస్తుంది.

"కవితా... ఓకవితా"ను గూర్చి రాసిన వ్యాసంలో

"ఈ శిల్పం నేడు ప్రభలంగా తెలిసిన మహాకవులిద్దరే! ఒకరు విశ్వనాథ, రెండవవారు శ్రీశ్రీ"

ఈ వ్యాసంలోనే మరోచోట

"ఇంతటి కవితాశక్తినిముద్దుకున్నది కాబట్టే ఈ ఖండికను, కవితా శిల్పవేత్తయైన విశ్వనాథవారు విపరీతంగా ప్రశంసించారు" అన్నాడు అద్దేపల్లి.

విశ్వనాథ, శ్రీశ్రీ - వీరిద్దరివి పరస్పరం విరుద్ధమైన మార్గాలు. శ్రీశ్రీని విశ్వనాథతో ముడిపెట్టడం పూర్తిగా అనవసరం. ఇలాంటి మాటలే రా.రా.లాంటి ఒక మార్గానికి స్థిరపడి పోయిన విమర్శకులకు తప్పుడు సంకేతాల్ని పంపించాయి.

శ్రీశ్రీ రాసిన 'బాటసారి' 'బిక్కువర్షియసీ' 'ఆకాశదీపం' కవితల్ని కథాత్మక కవితలుగా వర్గీకరించి వాటిని విశ్లేషించిన పద్ధతి బాగుంది. శ్రీశ్రీ తర్వాత ఈ కథాత్మక కవితల్ని రచించిన కవులు చాలా తక్కువగానే కనిపిస్తారు.

ఈ పుస్తకం చివర్లో "సాగిపోయే రాస్తాలు మలుపుతిప్పే చౌరస్తాలు" పేరుతో కవిగా, విమర్శకుడిగా 1954 నుండి సాగిన తన ప్రస్థానాన్ని గూర్చి రాసిన వ్యాసాన్ని అద్దేపల్లి ఇలా ముగించాడు. "యాభైఏళ్ల నా సాహిత్య ప్రస్థానంలోని ప్రధాన రేఖలు ఈ విధంగా కొనసాగుతున్నై. కవిత్వం, విమర్శ నాకు రెండు కళ్లు. ప్రగతిశీల ఆవేదన నా ఊపిరి. నిరంతర చైతన్యం నా జీవిత మూల సూత్రం" అద్దేపల్లి ఈ యాభైఏళ్ల సాహిత్య ప్రస్థానాన్ని గమనించిన వాళ్లకు ఆయన అన్న ఈ మాటల్లో నిజముందనిపిస్తుంది. శ్రీశ్రీ శతజయంతిని జరుపుకుంటున్న ఈ సందర్భంలో శ్రీశ్రీ 'మహాప్రస్థానం'లోని కవితలను గూర్చిన ఈ తొలి విమర్శాగ్రంథం నాల్గోసారి వెలువడటం అర్థవంతంగా ఉంది.

<p>వృక్షం ఫలాలిస్తుంది ప్రగల్భాల ఎండుటాకుల్ని పడదోస్తుంది</p> <p>ఏ సంగీతం విన్నదో తన్మృత్యావన తల ఊపింది పువ్వుల కొమ్మ</p>	<h2 style="margin: 0;">వృక్షాలు</h2> 	<h3 style="margin: 0;">ఎన్.వి.రఘువీర్ ప్రతాప్</h3> <p>చెట్లు నరకడమంటే శృశానానికి సోపానం మేసినట్టే</p>	<p>కఠిన గొడ్డలికి కరుణా సుగంధం అందిస్తుంది గంధపు చెట్టు</p> <p>చెట్టు వణుకుతోంది గొడ్డలి వేటుకు కారు మనిషి ఆలోచనకి</p>
---	--	---	--

కవిత్వపు క్రాస్ రోడ్లో ఎర్ల సిగ్నల్ బాబ్జీ కవిత్వం

డా॥ వి.ఆర్.రాసాని

“నిలేసిన నిత్రాతి గుడిసింట్లో
దీగూడులో నుంచీ
భయం భయంగా తొంగి చూసే
చెల్లని తెల్లని రేషన్ కార్డే
నా బిరునామా”

ఇది నేటి పల్లెల దుస్థితికి అద్దం పట్టిన కొత్త వ్యక్తికరణ (Expression)

“నీ మొదటి వామన
పాదానికి మెత్తలైంది మాతలలే
నీ చేతి వెన్నముద్దగా మారింది నా తరం రక్తమే.”

ఇది తరతరాల అణచివేతను ధ్వనింపచేసిన సరికొత్త స్వరం (Tone)

“మార్కెట్ సంబంధాలుగా
మానవత్వానికి
దాలర్ ముఖం తగిలించెందెవరు?”

ఇది నేటి మార్కెట్ మాయాజాల రహస్యాన్ని ప్రశ్నించిన తెగవ.

“రోజూ నీవు కక్కే రక్తపు సూర్యుణ్ణి స్పర్శించి
కనుచూపు దోసిళ్లతో ముచ్చటించేవారిని
మృత్యు కుహరంలోకి లాగావు”

ఇది ఈ రాజ్య వ్యవస్థను నిలదీసిన నవ చైతన్యం.

ఇది “యుద్ధం అనివార్యమైన చోట” పేరుతో తాజాగా మనముందుకొచ్చి, గాఢ నిద్రలో ఉన్న మన బుర్రల శిగను పట్టి, చెంపలు వాయించి నిద్దుర మత్తును వదిలించి, ‘మరోప్రపంచాన్ని’ కలగన్న ఓ కలం మిత్రుని ‘పొలికేక’. ఆ స్వరం, ఆ గొంతుక కె.బాబ్జీది. రాయలసీమలో అభ్యుదయ కవిత్వాన్ని మొదట వినిపించిన

సూతలపాటి గంగాధరం తర్వాత చాలామంది ఆ బాటలో నడుస్తున్నారు. కానీ గాఢమైన సామాజిక నిబద్ధతతో, నిజమైన వర్గస్పృహలో పీడిత తాడిత శ్రామిక జనం యొక్క అన్ని సమస్యల పరిష్కారానికి తిరుగుబాటే తారకమంత్రంగా భావించే విప్లవ కవిత్వానికి చిత్తూరు జిల్లా మొదటినుంచీ ముందే వుంది.

పాలకుల అగ్రహానికి, నిషేధానికి గురైన ‘ఝంఝ’ తర్వాత వచ్చిన ఈ ప్రాంతపు ‘లే’ కవులు ఈ కుమ్మక్కవ్యవస్థకి ఒక ‘షాక్ ట్రీట్ మెంట్’ ఇచ్చారు. ఆ వెనుక ‘నిశి’ కవులు, ‘సముద్రం నా స్వప్నం’ పేరుతో ఎ.ఎన్.నాగేశ్వరరావు, సౌదా ఆ మార్గాన్ని కొనసాగించారు. ఆ తర్వాత దాదాపు పాతికేళ్లుగా మూసుకుపోయిందనుకున్న ఆ దారిలో ఓ కొత్త వెలుగు రేఖగా ‘యుద్ధం అనివార్యమైన చోట’ కవితాసంపుటితో మనముందుకు హఠాత్తుగా దూసుకువచ్చాడు బాబ్జీ. ఇన్నినాళ్ల విప్లవకవుల నిశ్శబ్దాన్ని ఒక్కసారిగా బద్దలు కొట్టాడు.

చిత్తూరు జిల్లాలోని పాకాల మండలంలో ఓబులసెట్టివారి పల్లె(ఓ.సి.వారి పల్లె)లో చిన్న వయసులోనే ప్రధానోపాధ్యాయుడై అటు పిల్లలకు ఈ పుస్తకరూపంలో ఇటు యువతకు ఒక కొత్త చైతన్యాన్ని కలిగించే క్రమంలో బాబ్జీ వెలువరించిన పుస్తకమిది.

అణగారిన సామాజిక వర్గంలో అరుదయిన విద్యావంతుల కుటుంబ వారసత్వం నుంచి వచ్చిన బాబ్జీ ‘ఫక్తు’ విరసం సభ్యుడు. ఉద్యోగరీత్యా ఈ ప్రాంతపు మారుమూల పల్లెల్లో పిల్లలకు పాఠాలతోబాటుగా వారి హృదయక్షేత్రాల్లో అభ్యుదయ బీజాల్ని నాటుతున్న నిత్య కృషివలుడు. తను అప్పుడప్పుడూ రాసి పెట్టుకున్న కవితల సమాహారమే ఈ సంపుటి. ఇవన్నీ వివిధ పత్రికల్లో అచ్చయినవే.

ఈనాడు ఒకవైపు కులవివక్ష, అణచివేత, మరోవైపు “నియోఫాసిస్టు ముఖానికి, గ్లోబల్ ముసుగు తొడుక్కుని” ప్రపంచంపైన దాడి చేస్తున్న ప్రపంచీకరణ విష సంస్కృతే పల్లెలను సైతం ముప్పేటలా దాడి చేసి ముంచేస్తున్నాయి. ఈ క్రమంలో తనను కదిలించి, బాధించి,

భయపెట్టిన విషయాలపైన ఎలాంటి భాషాభేషణాలు, టెక్నిక్ హైటెక్కులు లేకుండా సంధించిన అగ్నిగోళాలు ఈ కవితలు.

ప్రపంచాన్ని వణికిస్తున్న ఉగ్రవాదం గురించి “దేశం ఏదైనా ప్రాణం ఒక్కటే/ వేలాది మందిని పొట్టన పెట్టుకున్న వాణ్ణి/ మతం క్షమించినా చరిత్ర క్షమించదు” అంటూ, ప్రపంచాధిపత్యం కోసం ప్రాకులాడే క్రమంలో ఉగ్రవాదాన్ని పెంచిపోషించిన అంకుల్స్వామ్ నిజస్వరూపాన్ని నిలదీసి అడిగి కడిగేస్తాడు.

“క్రూర జంతువు కావచ్చు
పెంచింది, జూలు సవరించింది
మనిషి రక్తం రుచి చూపించింది ఎవరు?”
“మూడవ ప్రపంచ దేశాలపై
లాఠీ ఝాంకించినదెవరు?”
“నీవు అందించిన ఆయుధాలతో
కోట్లాదిమందిని నియంతలచే
చంపించినదెవరు?”
“దశాబ్దాల పాటు ముస్లిం దేశాలను
నిలుపునా చీల్చినదెవరు? ఎందుకు?”
“నువ్వునిప్పురాజేయని దేశం ఏదైనా ఉందా?
నీ గ్లోబల్ కుటుంబంలో
ఆకలి చావులేని రోజు ఏదైనా ఉందా?”
ఈ కవితా పంక్తులు చదివితే ఆలోచనలు మెదడును

తొలుస్తాయి పాఠకునికి.

మన దేశవాళీ మత తాబేదార్లు “మతోన్మాదరక్తం పులుముకున్న ముప్పురులు.” గుజరాత్ లో సాగించిన మారణహోమాన్ని ఎత్తిచూపుతూ “ప్రతిక్షణం గుండెను పిండే నెత్తుటి గాయాలు/ చూడలేక కళ్ళ పొడుచుకుని గాంధీ తలదించుకున్నాడు” అంటూనే ‘కత్తిమొనపై’ తన కలాన్ని నిలబెట్టి, కాలానికి సవాలు విసురుతున్నాడు బాబ్లీ.

“జీవితమే పోరాటమైనప్పుడు, పోరాడడాన్ని జీవితమే నేర్చుతుంది.” మెలిపడిన ప్రేమలు సరిచేసుకోవడానికి, ఎండిన గొంతును తడుపుకోవడానికి “బ్రతుకులు చీకటైనా చూపు చీకటి కాకూడదని/

చిదిగిన జీవితాలకు కొంత వెలుగు ఇమ్మన్నాం.” అంతమాత్రానికే “ఊపిరిని ఉరితీయొచ్చని భ్రమించావు/ ప్రజలు నీకు శత్రువులైనప్పుడు/ నీవు ప్రజలకు శత్రువే” (నేడు) అంటూ నిజమైన ‘కామన్ ఎనిమీ’ ఎవరో పసిగట్టగలిగిన పస బాబ్లీది.

“వాన వొకతోడు/ వొక జీవితం/ ఒక తీయని బాల్య జ్ఞాపకం/ పరవశించే తొలిసంగీతం” అంటూ మనల్ని వానలో తడిపిస్తూనే, వానలేమి పేరుతో ఒకచోట, అతివాన పేరుతో మరోచోట సాగించే పాలకుల దోపిడీ విష సంస్కృతినీ, వాన సమస్త దోపిడీ వనరుగా మారిన విధానాన్ని సరికొత్తగా చెప్తాడు. “గోడకు దిగ్గొట్టిన గడియారంలో రాల్చిన/ కాలం క్షణాల చప్పుడు పేలిన తూటాల్లో” వినిపించే ‘భయాన్ని’, ‘నిన్నటి జ్ఞాపకం మరక ఇంకా ఆరకముందే’, ‘వర్తమాన హంతకుల ఆయుధపూజ’ని సరికొత్త వ్యూహాలతో అడవుల్లోని గూడాలకు సైతం ‘సల్వాజుడు’గా తీసుకువచ్చిన దోపిడీని, అణచివేతనీ, ‘పుస్తకాలు మోయాల్సిన భుజాలపై/ తుపాకులు మొలుచుకొస్తున్న’ నేటి పరిస్థితుల్ని తనదైన శైలిలో అవిష్కరించాడు బాబ్లీ.

“ఉలి సుత్తి/ ఘర్షించుకుంటే/ నవ్వుతూ పుట్టిన” శిల్పాన్ని ‘చెట్టుకు పేగులు వేలాడదీసిన’ ఎన్కౌంటర్లని ఒకేసారి దర్శించగలడు బాబ్లీ. అందుకే అతని కవిత్వంలో వైవిధ్యముంటుంది. ఆలోచన వుంటుంది. ఆవేశమూ వుంటుంది.

“ఆవేశాల అగ్ని నెగళ్లపై వేడెక్కిన డప్పుతో

చిర్రే చిటికిన పుల్లతో దరువులు మార్చి

దండోరా వేసి” మొలత్రాడులో వేళ్లాడే సందుబిళ్లకు సరిరాని

పురాణాలను, మనుగాడి అమానవీయ భావజాలాన్ని “నా ఆరె గొడ్డు చర్మం కంటే నీ చర్మం వలిచేందుకే వదునెక్కతోంది” అంటూ సమాజంలోని ‘రెండో ముఖా’నికి తన కొరమట్టయిన కలాన్ని ఎక్కపెట్టిన కలం వీరుడు బాబ్లీ.

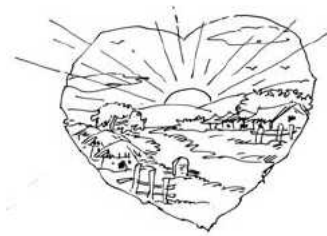
అందుకే “యుద్ధం అనివార్యమైన” ప్రతిచోటా ఇలాంటి కలం వీరులు మరింత మంది పుట్టుకువస్తారని, దానికి ఈ కవితా సంపుటి గొప్ప నిదర్శనమని చెప్పకనే చెప్పిన బాబ్లీ నేటి కవిత్వపు క్రాస్ రోడ్లో నిల్చున్న ఎర్రటి ట్రాఫిక్ సిగ్నల్ గా నిలుస్తాడని ఆశ కలుగుతోంది.

‘కవన మేఘం’

వై.హెచ్.కె.మోహన్ రావు

హనుమాజీ పేట ఆత్మలో
‘మట్టితో మనిషి’ మమేకమై
తొడిగిన కొత్త చిగురు
మూడక్షరాల ముత్తెపు మెరుపై
తెలుగు కవితా మంత్రమైంది
వెలుగు నవతా సంద్రమైంది
‘అక్షరాలకు గవాక్షాలు’ తెలిపి
‘హరివిల్లు’ల చిరుజల్లె కురిసి
‘హృదయంలో ఒక ఉదయమై’ విరిసి
జీవితాల ‘రెక్కలపై వెన్నెల సంతకం’ చేసింది
‘తేజస్వీ తపస్సు’గా

ఊపిరులే ఉషస్సుగా
‘మా ఊరితో మాట్లాడింది’
‘చైతన్యం ఇంటికి పేరై’
నవ నీతం కంటికి చూపై
అవధి దాటిన నది యద పరుగై
పట్ట పగలే పున్నమి పూయించింది
వసంతాన కర్పూర దివ్వెలై
‘జలపాతం’ మువ్వల నవ్వలై
దూరాలను దూసి మందహాసాలను
మోసుకొచ్చి

కోనగోటి జీవితాన్ని భూగోళ మంతా నింపిన
కవనం ఆలాపన సినారె, ఆ
కథనం గుండె చప్పుడు సితారె.

(జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీత డా॥ సి.నా.రె. 80వ
(జూలై 29) జన్మదినోత్సవం సందర్భంగా)

కొత్త పుస్తకాలు

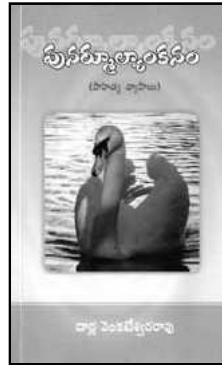
పెన్నులు (కథలు)

రచయిత: డి.సంపత్ కుమార్
పేజీలు: 170 **వెల:** రూ. 100/-
లభ్యత: నవోదయ, ప్రజాశక్తి, విశాలాంధ్ర బుక్ షాప్

రచయితగా సంపత్ కుమార్ 'జీవిత వాస్తవికత' పట్ల అవగాహన కలిగినవాడు. ప్రముఖ తెలుగు కథకుడు కొడవటిగంటి కుటుంబరావుగారు రచయితకు జీవిత వాస్తవికత అనేది తెలియాలన్నారు. అంతేకాదు - జీవితం తెలియడం వేరు.

జీవిత వాస్తవికత తెలియడం వేరు అని కూడా చెప్పారు. స్వానుభవంలో జీవితం చాలా మందికి తెలుస్తుంది. కాని, జీవితం ఎటుపోతున్నది? ఎలా పోవాలి? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానం తెలియడం వేరు అన్నారాయన. ఈ విషయం పట్ల అవగాహన కలిగివుండడమే 'జీవిత వాస్తవికత' అంటారాయన.

-కోడూరి శ్రీరామమూర్తి

పునర్మూల్యాంకనం

(సాహిత్య వ్యాసాలు)

రచయిత: దాద్ర వెంకటేశ్వరరావు
పేజీలు: 141 **వెల:** 75/-

లభ్యత: నవోదయ బుక్ షాప్, చిక్కడపల్లి

ఇది 'పునర్మూల్యాంకనం' ఇందులో ఉన్న ప్రతి వ్యాసంలోనూ చాలా స్పష్టంగా కనిపించే గుణాలు మూడు. అధ్యయనం-దర్శనం-దైర్ఘ్యం. విఫలీకరిస్తే ఈ ముందుమాట పుస్తకమంత అవుతుంది.

-బేతవోలు రామబ్రహ్మం

అంబేద్కర్ పాటలు

రచయిత: నాగాబత్తుల గోపాలకృష్ణ
పేజీలు: 72 **వెల:** 20/-
లభ్యత: నాగాబత్తుల గోపాలకృష్ణ, అంబేద్కర్ సామాజిక వేదిక వ్యవస్థాపక రాష్ట్ర అధ్యక్షులు, నందంపూడి, అంబాజీపేట, తూ.గోదావరి

నాగాబత్తుల గోపాలకృష్ణ తపన వున్న అంబేద్కర్ వాది. ఆయన పుట్టిన ప్రాంతం అంబేద్కర్ సిద్ధాంతాలు ప్రచారం ఉన్న ప్రాంతం. ఇందులో అంబేద్కర్ మీద రాసిన

పాటలు ఉన్నాయి. అవి సులభమైన శైలిలో ఉన్నాయి. భూమి కోసం పోరాటం, మానవ హక్కుల కోసం పోరాటం, విద్య కోసం పోరాటం, మానవ విలువల కోసం పోరాటం ఇందులో వుంది.

డా॥ కత్తి పద్మారావు

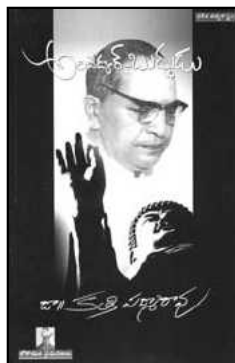
విద్యావరణం (దీర్ఘకవిత)

రచయితలు: డా॥ ద్వారానా.శాస్త్రి, డా॥ బండి సత్యనారాయణ

పేజీలు: 53 **వెల:** 30/-
లభ్యత: ద్వారానాశాస్త్రి 1-1-428, గాంధీనగర్, హైదరాబాద్-500080

నిజానికి కవిత్వానికి అంతగా ఒదగని పస్తువుని స్వీకరించి దీర్ఘ కవిత రాయటం ఒక సవాలు: ఆ సవాలును స్వీకరించి పొరలు పొరలుగా విప్పి చూపటం దగ్గర నుంచి, వ్యాఖ్యానించటం కూడా మితితమయిపోయి- ఒక ఊపును ఈ దీర్ఘ కవితకి ఇచ్చాయి.

-కె.శివారెడ్డి

అంబేద్కర్-బుద్ధుడు

రచయిత: డా॥ కత్తి పద్మారావు
పేజీలు: 194 **వెల:** 80/-

లభ్యత: కత్తి స్టర్లకుమారి, 9849741695

అంబేద్కర్-బుద్ధుడు, అనే ఈ గ్రంథం రెండు వ్యక్తిత్వాల సమన్వయంగా నడిచింది. మానవ వ్యక్తిత్వాన్ని కరుణమయం చేయడంలో వీరిరువురూ శిల్పిల్లా పనిచేశారు. ఇద్దరూ మానవోత్తములే! మానవాతీత అభూత కల్పనలను నిరాకరించిన వారే! మానవ మస్తిష్కంతో ఉన్న అనేక రుగ్మతలను రూపుమాపిన

వైద్యులే! అందుకే ఈ ఇద్దరూ మహోన్నత చారిత్రక పురుషులుగా ప్రపంచంలో నిలిచారు.

-డా॥ కత్తి పద్మారావు

వడగళ్లు -నానోలు

రచయిత: కవిభూషణ్ బొబ్బిలి జోసెఫ్
పేజీలు: 30 **వెల:** 20/-

లభ్యత: 9989261991

పన్నెండు పాదాలకు మించని కవితని మైక్రో (10-6) కవితనం అన్నప్పుడు ఇంకా మూడు రెట్లు కుదింపబడిన నానో (10-9) టెక్నాలజీ దృష్ట్యా కవిత కూడా ఆ మేరకు కుదింపబడాలని, నాలుగు పాదాల నిర్దేశం చేశారు హనుమాన్. దానితో పాటు పాదానికి ఒకే ఒక పదం ఉండాలని, మొత్తంగా పదిహేను అక్షరాలకు మించకూడదని లాక్షణీకరించారు. ప్రతిపాదం అయిదు అక్షరాలకు మించని పదాలతో రాయగలిగితే మంచి క్లుప్తత, గాఢత వస్తుందని తన అనుభవంగా చెబుతూ, ఒక ట్రిండు అక్షరాలు ఇటు ఫర్లేదని వెసులుబాటు కలిగించారు.

- మాకినీడి సూర్యభాస్కర్

కొత్త పుస్తకాలు

తెలంగాణ మట్టిపాటలు-2

మట్టిపాటలు-2".

నల్లెల రాజయ్య

పేజీలు: 68, వెల: రూ.25/-

లభ్యత : 9848348173

ఇయ్యక తెలంగాణలో జరుగుతున్న విధ్వంసాన్ని చూసి చలించిన రచయితలు ప్రజల పక్షాన నిలిచి నిర్వాసిత ప్రజలకు ధైర్యం ఇవ్వడానికీ, విధ్వంస రూపాన్ని వివరించడానికీ, చైతన్యవంతులను చేయడానికీ, ప్రతిఘటించడానికీ తమ కలాలను ఎక్కుపెట్టగా వచ్చిన పాటలే ఈ “తెలంగాణ

- ప్రభాకర్

కుంచెలు-కలాల

(కళా, సాహిత్యరంగాల

వ్యాసాలు-ప్రముఖుల ఇంటర్వ్యూలు)

సుదర్శన్

పేజీలు: 173 వెల:80/-

లభ్యత: 9440608208

చిత్రకళ, ఫోటోగ్రఫీ, సినిమా, నాటకరంగం, కళావిమర్శ, కళాశోధన, సాహిత్యం ఇలా అనేక రంగాలకు సంబంధించిన అనేకానేక విషయాలు ఈ రచనల్లో చర్చకు వస్తాయి. పుస్తకం చదివే పాఠకునికీ ఆయా విషయాలపై ఓ అవగాహనను కల్పిస్తాయి. కొన్ని రచనలు కేవలం విషయాన్ని తెలియచేసేవిగానే ఉంటాయి! కొన్ని లోతుకు వెళ్లి చర్చిస్తాయి! ఇది చిన్న పుస్తకమే అయినా చదివితే అర్థమయ్యే విషయాలు మాత్రం ఎక్కువగానే ఉంటాయి.

- బి.నరసింగరావు

లోతుకు వెళ్లి చర్చిస్తాయి! ఇది చిన్న పుస్తకమే అయినా చదివితే అర్థమయ్యే విషయాలు మాత్రం ఎక్కువగానే ఉంటాయి.

నాన్న (కవితా సంకలనం)

మద్దాళ రఘురామ్

పేజీలు: 94; వెల: రూ.60/-

లభ్యత: కిన్నెర పబ్లికేషన్, విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్

60 కవితల్ని సంకలనం చేసి 'నాన్న' గ్రంథ రూపంలో శ్రీ రఘురామ్ ప్రచురించడం హర్షణీయం.

డా॥ ద్వా.నా. శాస్త్రి సంకలనం చేసిన 'మా నాన్నగారు' గ్రంథావిష్కరణతో ప్రేరణ పొందిన కిన్నెర సంస్థ సారథి శ్రీ మద్దాళి రఘురామ్ 'నాన్న'పై కవితల పోటీని నిర్వహించడం అత్యంత ఔచిత్యమంతంగా ఉంది. వివిధ వయో వర్గాలకు చెందిన 87 మంది కవులతో పాల్గొన్నారంటే పితృ వాత్సల్య విశ్వాసం యథాపూర్వంగా నిలిచి వున్నట్లు స్పష్టమవుతుంది. వీటిలో 'నాన్న' గ్రంథ రూపంలో శ్రీ రఘురామ్

డా.సి.నారాయణరెడ్డి

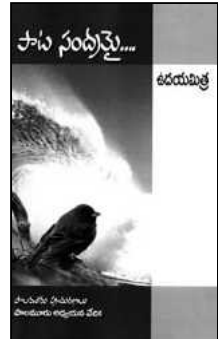
పాట సంద్రమై...

ఉదయమిత

పేజీలు: 176; వెల: రూ.60/-

లభ్యత: ఉదయమిత, 9-25, ఓట్ల

బజార్, స్టేషన్ జడ్చర్ల

వ్యంగ్యం సోయగంతో అలరారి గుండెల్ని పిండుతుంది.

చాలా నరళమైన నూటిగా కొట్టొచ్చినట్టు మాట్లాడే కవిత్యం, కాలిన్యంగా ఉన్నట్టు కనబడూ- ఎక్కడో అతని కవిత్య అంతరంతరాలలో ఒక మృదుత్వం ఉంది. ఒక సేదదీర్చే గుణం ఉంది. ఒక అభయహస్తం ఉంది. ఒక అనునయంతో కూడిన ఆజ్ఞ ఉంది. ఈ సంపుటిలోని ఆఖరి కవిత చదవండి- దానికే "కోరికలుంటాయమ్మా" ఒక అద్భుతమయిన వ్యంగ్యం సోయగంతో అలరారి గుండెల్ని పిండుతుంది.

- కె.శివారెడ్డి

ఒకే ఒక్క సిరాచుక్క..

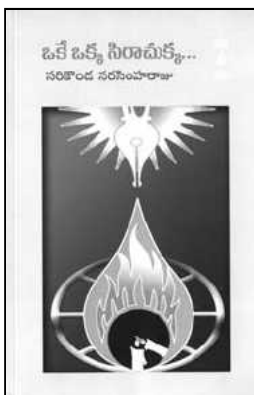
సరికొండ నరసింహరాజు

పేజీలు: 114; వెల: 60/-

లభ్యత: నవోదయ, ప్రజాశక్తి,

విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్

లోకంబడిలో

నా అక్షరాభ్యాసం దిద్దింది ఒక శ్రీ కాదు రెండు శ్రీలు! కవిత్యం రాయడం ప్రారంభించాను శ్రీరామతోనా... శ్రీశ్రీతోనే! 'ప్రభవ' నుండి 'ఖద్గ సృష్టి' దాకా 'మహాప్రస్థానం'లోనే నా సాహితీ ప్రయాణం! పుటం పెట్టిన ఆ 'కవితా!' పాదాలు... నా గుండె పటంలో మహాకవి పాదాలు!

-సరికొండ

శ్రీ కొమఱ్ఱాజు వేంకట

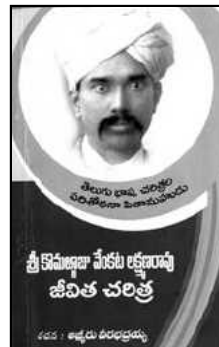
లక్ష్మణరావు జీవిత చరిత్ర

లక్ష్మీరు వీరభద్రయ్య

పేజీలు: 96; వెల: రూ.50/-

లభ్యత: 9290879849,

9700947292

అక్కడే పుట్టిన భండారు అచ్చమాంబను గురించి పాఠం ఎందుకు పెట్టారు? ఆమె ఫోటో కూడా ఉండటంతో ఆమె ఎంతో గొప్పవ్యక్తి అనేభావం కలిగింది. ఆమెను గురించి తెలుసుకోవాలన్న ఆసక్తి కలిగింది.

తెలుగు కొత్త ఆంధ్ర వాచకంలో భండారు అచ్చమాంబను గురించిన పాఠం ఉంది. ఆమె పుట్టింది పెనుగంచిప్రోలు అని పాఠంలో తెలిపారు. మా స్వగ్రామం మక్కవేట. పెనుగంచిప్రోలుకు నాలుగు మైళ్ల దూరం. పెనుగంచిప్రోలు అనగానే తిరుపతమ్మ తల్లి తిరునాళ్ల విషయం మాత్రమే నాకు తెలుసు.

- లక్ష్మీరు వీరభద్రయ్య

కవిత

రోజుకో వెన్నెల ముద్ద
వాళ్లు తెచ్చిపెడుతున్నారు,
మేము చాలా సుఖంగా ఉన్నాము

చంద్రుణ్ణి ప్రతిరోజు కొంచెం కొంచెం
కోసుకోనిచ్చిన ముక్కల్ని
ఐసు గడ్డలుగా మార్చుకుంటూ
అప్పుడప్పుడు వెన్నెల ఫలరసం
తాగుతున్నాము...

మేము చాలా సుఖంగా ఉన్నాము
రోజు మా చీకటి కడుపుల్లో
వాళ్లు వచ్చి చిరుదీపాలు వెలిగిస్తున్నారు,
సూర్యుణ్ణి ప్రతిరోజు వాళ్లు పిండుకుంటూ
సూర్యరసాన్ని బస్తాబస్తాలుగా
నింపుకుంటూ
మా పళ్లెలలో కాస్త ఒంచిపోతున్నారు
మమ్మల్ని మాటలతో కౌగిలించుకుంటూ
చావకుండా ఎప్పటికప్పుడు బతికిస్తున్నారు,
మా దేహా పుష్ప పరిమళాల్ని ఆఘ్రాణిస్తున్నారు
మేమే ఈ దేశానికి
రాజులమని ప్రకటిస్తున్నారు....

మా బుర్రల్లో దొంగలు పడ్డారని
మేము గట్టిగా చెప్పలేకపోతున్నప్పుడు
దేశంలో దొంగలు పడ్డ సంగతి
మాకింకా ఎలా తెలుస్తుంది?

రకరకాల వాళ్లు వచ్చి
మమ్మల్ని ఆసాంతం శల్యపరిక్ష చేస్తున్నారు,
కొందరు మా చర్మం రంగు చూస్తున్నారు
కొందరు మా పుట్టుమచ్చల్ని చూస్తున్నారు
కొందరు మాభాష చూస్తున్నారు
కొందరు మా యాస చూస్తున్నారు...
మమ్మల్ని మమ్మల్నిగా ఎవరూ చూడటం లేదు
మమ్మల్ని లోతుగా ఆలోచించనీయటం లేదు

మమ్మల్ని మమ్మల్నిగా
చూసుకుందామనుకున్నా
మా కన్నీళ్లు మాకు కనిపించటం లేదు
మా హృదయాలు మాకు వినిపించటం లేదు

ప్రకటన

రావి రంగారావు

మేమింకా బతికే ఉన్నామని
మాకే అనిపించటం లేదు...
పని చేయని మా బుర్రల్ని
బాగా సేవించుకుంటున్నారట,
పాతాళంలో ఉన్న మా బతుకుల్ని
పైకి తీసుకొస్తున్నారట,
బతుకంటే ఏంటో, సమాజం అంటే ఏంటో
దేశం అంటే ఏంటో, ప్రపంచం అంటే ఏంటో
మాకెందుకు?
అన్నం తెచ్చి మా నోట్లో పెడుతుంటే
సినిమాలు టీవీలు చూస్తున్నాము
మమ్మల్ని దోచుకుంటుంటే
క్రికెట్ ఈలలేస్తూ చూస్తున్నాము...

కుర్చీ నిలబడటానికి కాళ్లు కావాలి
భవన నిర్మాణానికి పిల్లల్లు కావాలి
చెల్లు పూసి కాయాలంటే వేళ్లు కావాలి...

మేమెప్పుడూ ఈ రాజ్యాన్ని మోస్తున్న కాళ్లమే
ఈ వ్యవస్థను భరిస్తున్న పిల్లల్లమే
వాళ్లంతా సుఖపడటానికి
మూలమైన మూలాలమే...

ఓ రోజు ఎప్పుడైనా తెగించి
జాబిల్లని స్వతంత్రంగా కోసుకుందామనుకుంటే
రాత్రి భయంకరంగా దూసుకొచ్చి మమ్మల్ని
ముదురు చీకట్లోకి నెడుతుంది
సూర్యపుత్రులం మేము, సూర్యుడి ఆస్తికి
వారసులం మేమంటే
ఎర్రెర్రని నిప్పుకణాల పగలు మా బతుకులతో
ఆడుకుంటుంది...
మాతో చాలా మంది స్నేహం నటించి
మాతో జూదం ఆడించి ముందు మమ్మల్ని
గెలిపిస్తున్నారు,
ఆనందంలోంచి నెమ్మదిగా బయటపడ్డాక
వెతుక్కుంటే మా జ్ఞానేంద్రియాలండవు

ఒంటినిండా సిరలు తప్ప
ధమనులుండవు...
చెంగుచెంగునా లేగదూడల్లా మేము
కాసేపు ఆడుకున్నాక తెలుస్తుంది
మాకు తెలియని ఆబోతులేవో వచ్చి
మమ్మల్ని నిలువునా గాయం చేశాయని,
మమ్మల్ని అడ్డంగా తరిగేశాయని...
మమ్మల్ని కన్న మట్టి తల్లికి
మేము పరాయి బిడ్డలైపోయాము,
ఆకాశంలోంచి ఊడిపడ్డవాళ్లు
పాలిచ్చి పెంచుకుంటున్న మట్టితల్లి
గారాబు బిడ్డలైనారు...

మాకిప్పుడిప్పుడే కళ్లు సరిగ్గా
కనిపిస్తున్నాయి
మా కళ్లమీద చల్లిన దుమ్ము - ఇక చాలు,
మా తలకాయల్లో కూరిన మురికి - ఇకచాలు,
మా మహారోగాలకు

మూల చికిత్స చేయకుండా
రోజు చేసే మీ ప్రథమ చికిత్సలు ఇక చాలు...
మాకు మూడో కన్నుందని,
తెరిస్తే మేము శివదేవుళ్లమని
మా చేతుల్లో విష్ణు చక్రం ఉందని,
మేము విష్ణు దేవుళ్లమని
మా చేతుల్లో గంటం ఉందని, మీ తలరాతలు
రాసే బ్రహ్మ దేవుళ్లం మేమేనని
ఇప్పుడిప్పుడే వేకువగా మాకు స్ఫురణ కొస్తోంది
చరిత్రను నడిపించగల సత్తా గుర్తుకొస్తోంది..

ఇన్నాళ్లు మిమ్మల్ని మాచేతులతో
ఎక్కించిన కుర్చీల్ని
ఇన్నాళ్లు మేము మోసిన కుర్చీల్ని
ఇన్నాళ్లు కష్టపడి
మేము తయారుచేస్తున్న కుర్చీల్ని
ఇప్పుడిక మేమే ఎక్కుతాం,
శ్రమించే వాడే భోజనానికి అర్హుడని
ప్రపంచమంతా ప్రకటిస్తాం
పదికాలాల శక్తులన్నిటిని
ప్రపంచమంతా ప్రసరిస్తాం,
దేవుడంటే ఎవరు?
పనిచేస్తూ పదిమందిని బతికించేవాడు

జనకవనం

సామాజిక సమస్యలే కవితా వస్తువు

వర్తమాన సామాజిక చిత్రాన్ని తమ కవితల్లో ప్రతిబింబించిన కవులకు విజయవాడ 'జనకవనం' వేదికయ్యింది. ప్రజలకు భారంగా మారిన వివిధ జీవన సమస్యల్ని వస్తువుగా తీసుకుని విభిన్న కోణాలలో కవులు కవిత్వీకరించారు. తాము రాసిన కవితల్ని ఉద్వేగంగా గొంతెత్తి వినిపించారు. తమ కవితా పఠనంతో సాహిత్యాభిమానులను అలరించారు. ఆలోచింపజేశారు. అస్వస్య విధానాలతో ప్రజా జీవితంపై పెనుభారాల్ని మోపుతున్న పాలకులపై అక్షరనిప్పుల్ని విరజిమ్మారు. ప్రజాపక్షం వహించిన జనకవనం కవులు 'కష్టజీవికి ఇరువైపులా ఉండేవాడే కవి' అన్న మాటను సార్థకం చేశారు. ఆగస్టు నెలలో సిపియం జాతీయ సమావేశాలు జరుగుతున్న నేపథ్యంలో ఆహ్వాననంభం ఆధ్వర్యంలో జూలై 18న విజయవాడ, గాంధీనగర్లోని ప్రెస్ క్లబ్ లో జరిగిన జనకవనానికి కవులు, సాహిత్యాభిమానుల నుండి మంచి స్పందన లభించింది. ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకూ జరిగిన జనకవనంలో 45 మంది కవులు తమ కవితల్ని చదివి వినిపించారు.

తెలుగునాట సుదీర్ఘకాలంగా కవిత్వ విశ్లేషణ చేస్తున్న ప్రముఖ విమర్శకులు డాక్టర్ రామమోహన్ రాయ్ జనకవనంలో ప్రారంభోపన్యాసం చేశారు. వర్తమాన సాహిత్యతీరుతెన్నులు గురించి ఆయన చేసిన ప్రసంగం సభకు నిండుగా హాజరయిన కవులను, సాహితీవేత్తలను ఆలోచింపజేసింది. అస్తిత్వవాదాల ప్రభావంతో

వెలువడుతున్న సాహిత్యం ఒక దశకు చేరుకుందని, అన్ని కోణాలను ప్రతిబింబింపజేసే సాహిత్యం ఒక సమగ్ర దృష్టితో నేడు రావాల్సిన అవసరముందని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ కార్యక్రమంలో సాహితీస్రవంతి రాష్ట్ర అధ్యక్షులు తెలకల్లి రవి మాట్లాడుతూ 'కవి సమ్మేళనాలకు బదులుగా జనంతో మమేకమయ్యే విధంగా 'జనకవనం' పేరును సాహితీస్రవంతి ప్రాచుర్యంలోకి తెచ్చిందని, ఈ కార్యక్రమం ద్వారా అనేక మంది ఔత్సాహిక కవులకు ప్రోత్సాహం అందుతున్నదని అన్నారు. సామాజిక సమస్యలకు కవులు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం అభినందనీయమని అన్నారు. ప్రారంభ సభకు అధ్యక్షత వహించిన సాహితీస్రవంతి రాష్ట్ర కార్యదర్శి ఎస్. వెంకట్రావు, సిపియం పార్టీ విజయవాడ నగర కార్యదర్శి రఘు జనకవనాన్ని ఉద్దేశించి ప్రసంగించారు. అనంతరం సాహితీస్రవంతి రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె. ఆనందాచారి, ఉపాధ్యక్షుడు వల్లభాపురం జనార్దన, కార్యదర్శి వొరప్రసాద్ జనకవనాన్ని నిర్వహించారు. జనకవనంలో చదివిన కొన్ని కవితలను ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాం...

జీవన పరమార్థం

పులిమళ్ళ సునంద

ప్రవాహంలా పరుగులు తీసే కాలం
నింపాదిగా నిలకడగా ఇంకా..
కదలని కాలం కలవరపెడుతూ
పరిశీలించ లేదెప్పుడూ తీరిగ్గా

రెప్పుచాటు తడి మస్తిష్కాన్ని తాకినపుడు
గతం వర్తమానాన్ని తాసుతో తూచింది
హృదయాన్ని చెరుకుగడలా పిండినా
తీయని జ్ఞాపకం మనసుకు చేరదు
ఆలోచించడానికి సమయం లేక అప్పుడు
ఆలోచించడానికి ఏమీ లేక ఇప్పుడు

జీవితం నిస్సారం నిస్తేజం
ఫలితాన్ని అనుభవించడం
జరిగేది చూడటం

గమ్యం చేరని గతం
అనుభవాలను నెమరేస్తుంది
నిలువెత్తు గాయమై...
అహం వెంట రాగా ఇహమంతా తీసిన
పరుగులు
ఆర్థిక స్నేహాలకు పలికిన హార్థిక స్వాగతాలు

మనిషిని లెక్కలతో కొలిచి
పక్కకు పెట్టిన జ్ఞాపకాలు
నేడు పరం కోసం ప్రాకులాడితే
వెంటాడే అహంకారం అనుభవాలు
అడుగుడుగునా ప్రశ్నిస్తూ... నిలదీస్తూ...

మమతను పంచడం లేదనే వ్యధ
మనిషిని పట్టించుకోలేదనే బాధ

కాని కాలంలో కాలం వెంట ఉండేలా

కాలం వెంట పరుగెత్తాలి
కదలని కాలం చెప్పే కథలు
మనుషుల మనసు వెతలు విప్పాలి

మనసు మాట, మనిషి విలువ తెలియాలి
సకాలంలో చేసిన సత్కార్యాలు
సగౌరవ మర్యాదనివ్వాలి

కదలనిది కాలమా... మనమా
తెలుసుకోవాలి నిజం
అదే జీవితం - జీవన పరమార్థం
తెలిసుంటే (తెలుసుకుంటే) బ్రతుకంతా
ఆనంద నందనమయం

తెలియదని బుకాయిస్తే
మిగిలేది చివరకు శూన్యం
తాత్పర్యం చేయక తీసుకోవాలి సరైన నిర్ణయం
భవిష్యత్కాలానికదే దిశా నిర్దేశం

జనకవనం

నోట మట్టి

పాన్నాడ సత్ప్రకాశరావు

సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్లయినా
హార్డ్‌కోర్ ఇండస్ట్రియలిస్టులయినా
స్నాక్స్‌గా తినేది చిప్స్‌నే కానీ
చిప్పులను కాదు..
చిప్స్‌ని లోన వేసుకోవడానికైనా
చిప్పులని బయట పడవేయాడానికైనా
కావలసింది భూమి
గ్రహించకంకటి మిగిలేది ఖాళీ
చిప్పలే..
చల్లబరిచే ఎయిర్ కండిషన్ల కోసం
పెడుతున్న విద్యుత్ కేంద్రాలు
పెంచుతాయి వేడిని చేసి మరిన్ని
రంద్రాలు
కండీషన్ చేయాల్సింది గదులని
కాదు
మెడదలని
మనిషి బ్రతకాలన్నా
మనిషిని కలపాలన్నా
కావలసింది మట్టిని
ఆ మట్టినిచ్చే పరిశ్రమలని పెట్టలేం
ప్రెస్ క్లబ్ క్రింద ఉన్నాయంటే ఏవో
గనులు
ప్రోక్లయిన్లతో సిద్ధం ఎందరో
ఘనులు
సాహితీ వ్యవసాయం జరిగేదెక్కడ...
కలం రైతులనైనా
హలం రైతులనైనా
కొట్టవద్దు నోట్లో మట్టి
అందుకేనా కావాలి మట్టి....

వానప్రస్థం

మహ్మద్‌ఖాన్

కూలిపోయిన
సామ్రాజ్య బురుజుల శకలాల నడుమ
గాయపడ్డ, దిక్కులేని
దిక్కుమాలిన బ్రతుకులకు ఆశ్రయం
ఈ వానప్రస్థం!

కాలం చూపిన ప్రతాపానికి
గూళ్ళు చెదరి
కూకటి వ్రేళ్ళలో పెకిలించుకుని
నేలవాలిన, వృక్షపు చిరునామాలూ
వీళ్ళు!

గుప్పెడు కరుణ కోసం
గంపెడు ఆశల్ని ఒకబోసుకుని
చారెడు నీడ కోసం
పట్టెడు ఆకలి కోసం, జీవితాన్ని
ధారబోసి
కాస్తంత చిరునవ్వు కోసం
ఆకాశమంత స్వేచ్ఛ కోసం
ఇంద్రభవనాన్ని తృణముగా పెట్టి
తరలి వచ్చిన నిర్భాగ్యులు వీరు!

జీవితమంతా
రక్తాన్ని చెమటగా మార్చి
చినిగిన బ్రతుగ్గా, చెదరిన విస్తరిగా
ఇమడలేక
రక్త సంబంధాన్ని వదులుకోలేక
వారి దురాగతాల చిట్టా విప్పలేక
పాత జ్ఞాపకాల త్యాగాలు
జీర్ణించుకోజాలక
సూటిపోటి బాణాలకు, అయిన

గాయాల్ని
రూపుమానులేక
జీవన సమరలో గెలిచి, రక్త
సంబంధంలో వోడిన
త్యాగపురుషులు లేరు
తన గడుపు మాడ్చుకుని
శ్రమను చెమట బిందువులుగా మార్చి
దారితప్పిన
ఏకైక వారసుని, మధ్యం సీసాలకు
నర్పించి
విధి విసిరిన తోపుకు
వీధినబడ్డ విశాల చెరసాలల బందీలు
వీరు!

రక్త సంబంధం కోసం
తమ రక్తాన్ని ధారబోస్తూ
అటు, మరణానికీ
ఇటు, జీవితానికీ నడుమ
ఊగినలాడుతూ బ్రతుకు ఈడుస్తున్న
నిరుపేదలు వీరే!

మహాప్రస్థానానికి ఆమడ దూరంలో
చూపు కోల్పోయిన కోరికలలో
ముంచుకొచ్చే వార్తకృత ప్రతాపములో,
కృంగి మహా ప్రస్థానాన్ని
చివరి రోజుల్లోనయిన స్వేచ్ఛగా
చిరునవ్వుతో
చేరుకోవాలన్న తపనతో
చివరి అవకాశాన్ని అంది పుచ్చుకుని
కొండంత ధైర్యాన్ని నింపుకొని
వానప్రస్థానికి చేరిన మహానుభావులు
వీరే!
వారే, మన తల్లీ, తండ్రీ, తాత
ముత్తాతలు!!

కవీ విజృంభించు

అణు శతాబ్దిలో పయనిస్తున్న కవీ
అణువు అణువున కలవరపరిచే శేషల్
చూస్తున్నా? నీవైనా ఖండించలేవా
సాంస్కృతికంగా వెదిగే మనిషిలో
హింసాత్మక, వికృత కర్మల చరిత్రను
హైటెంక్షన్, అదుపు దప్పిన ప్రమాదమో
సృష్టిలో జీవరాశి కొక పేరుందే ఫలానా అని
మరి మానవునిలో తర తమ భేదాలు తొలగలేదని
తెల్పుతుంటే, కాదు కాదు చూస్తున్నాము

ఎన్.కె. అహ్మద్

మానవ జాతికి మనిషి అని చెప్పుకోలేని దుస్థితి
పర్గ కుల మత మౌఢ్యాలు దిగజారుతుంటే
తరతరాల గడిసిన యీ లింగ సంస్కృతి
మారదా మానవుడు సామ్యవాదిగా ఎదుగుతూ
ఒడుగుతూ మానవత్వాన్ని రుజువు చేసుకోవాలని
నీ కలాన్ని ఖడ్గంలా కవీ విజృంభించుమా
ఒడిదుడుకుల సంస్కారవంతుల్ని కాపాడుమా
భౌతికవాదాన్ని విశదీకరించుమా
మానవీయాన్ని కాపాడుమా
ఏ మూల్యాన్ని సంస్కరిస్తూ చరిత్ర రాస్తావో
అది అందరి మార్గం కావాలి.

జనకవనం

అక్షర తూటాలు

వూసల రజనీగంగాధర్

కలం నాది - గళం నాది
నే దున్నే పొలం నాది
కలం పట్టి నే రాస్తా!
గళం యెత్తి నే పాడత
హలం పట్టి నే దున్నత

శ్రమజీవుల కండల్ని
నిరుపేదల రక్తాన్ని
గ్రద్దల్లా పీక్కు తినే
జలగల్లా పీల్చుకునే
బూర్జువాల పీకలపై
మహాఖడ్గమై లేస్తా
కలం తుపాకి లోన చేర్చి
అక్షర తూటాలను పేలుస్తా

తిండి లేక గంజి లేక
కంటి మీద కునుకు లేక
లేవలేక నడవలేక
చావలేక బ్రతకలేక
బ్రతుకుబండి నీడ్యలేక
అప్పుల ఊబిలో చిక్కి
చిప్ప చేతబట్టుకున్న
బక్క బడుగు రైతన్నల
రాబందుల్లా వ్యాఘ్రాల్లా
రక్తి రక్తి మెక్కి మెక్కి
వడ్డీ వ్యాపారంతో
ఉన్న పొలం తన్నుకుపోయే
మానవ రాక్షసి యెదపై
ఫిరంగినై పేలతా

అధికార మదంతోనో
గుండాగిరి జులుంతోనో
కన్నెపిల్ల శీలాన్ని - చిన్నపిల్ల
మానాన్ని
చిదిమి చిదిమి చంపేసి
మానవ మృగ కావరాన్ని
మొదలంటా కూల్చేస్తా

కులం కుళ్ళు కంపుల్లో -
స్వార్థపరుల ఉచ్చుల్లో
మూర్తి, కాలి, ప్రుగ్గి, చిక్కి
విలవిలలాడే జీవుల

ఆరోభూతం

కెంగార మోహన్

మనిషిలో మరో మనిషి చొరబడ్డాడు
మొదటివాడ్ని రెండోవాడు కబళించాడు
మనిషినే కాదు మనుగడను కూడా..
ఆలోచనల్నే అధీనంలో ఉంచుకున్నాడు
సంపద, శక్తి, యుక్తి, అన్నింటిపై
ఆధిపత్యం వాడిదే!
లౌకికత్వాన్ని లౌక్యంగా లాక్కుని
విలువల్ని వివస్రలుగా చేసి
వికటాట్రహాసం చేస్తున్నాడు
మంచినీళ్ళ నుండి మారణాయుధాల
వరకు తనవే, తనకే కావాలంటాడు
లేని అవసరతను సృష్టించి
కృత్రిమ అవసరత కల్పిస్తున్నాడు
కల్పనలతో స్నేహం చేసి
ఊహలలో స్వైరవిహారం చేయమంటాడు
రోకట్ల నుండి కుక్కర్ల దాకా
చందనం నుండి గార్నియర్ దాకా
లంగా ఓణీ దగ్గర్నుంచి
మిడ్డి సుర్భు దాకా అభివృద్ధి పరిచాడు
ఇదీ నాగరికత, ఇదే సంస్కృతి అంటూ
గ్లోబల్ పాఠాలు కర్ణభేరి బద్దలయ్యేలా
వినిపిస్తున్నాడు
పట్టెడన్నం వద్దు ఫాస్టు ఫుడ్లు తినమంటాడు
అమ్మ భాష వద్దు ఆంగ్ల భాష ముద్దంటాడు
పట్టా పుచ్చుకొని ఖండాలు దాటి
మన మేధస్సును వాడికి ప్రణమిల్లమంటాడు
సాఫ్ట్వేరయినా హార్డువేరయినా
మనిషి నుండి మనిషి వేరు కావాలంటాడు
మానవత్వాన్ని వీడి 'మనీ'తో బంధం
పెంచుకోవాలంటాడు
పంచభూతాలను కబళించి
మన మనుగడ మీదే పంధా
విసిరిన ఆరోభూతం వాడు

నేలను ముద్దాడుతున్నాయి
వేలకు వేల శవాలు
నిస్సహాయుడిగా నేను

పుట్లకు పుట్టు పండించిన
రైతన్నలు పట్టెడన్నం లేక
ఉరితాళ్ళల్లో వేలాడుతుంటే
ఆవేదనలో నేను

ఇకచాలు నేస్తం

మఉని

రగిలిపోతున్న దేహాలు
రాలిపోతున్నాయిక్కడ

అవేశ కామేశాలకు
ఆత్మలు గాలిలో కలిసిపోతున్నాయి

రేపు మహా వృక్షాలై
నీడనివ్వవలసిన మొక్కలు
చిరుగాలికి చెదిరిపోతున్నాయి

ఉద్యమాలంటే
ఊపిరి తీసుకోవడం కాదు
రగిలే శెగలలో
దేహాలను దహించుకోవడం కాదు

శవాలుగా మారినంత మాత్రాన
సమస్యలు సమసిపోతాయనుకుంటే
స్వతంత్రం కోసం
అన్ని సత్యాగ్రహాలు, ఆందోళనలు అవసరమా?

ఇప్పుడు
నీలో మరుగుతున్న ఒక్కొక్క రక్తం బొట్టు
నవ సమాజ నిర్మాణానికి చెమట బొట్టులా మారాలి
నీ నుండి వెలువడే వేడి నిట్టూర్పులు
నేటి తరాలకు స్ఫూర్తినిచ్చే నినాదాలుగా మారాలి

ఇక చాలు!
విలువైన ప్రాణాన్ని
వలువల్లా విరిచేయడం మానుకోండి
మాయల మరారాల మాటలకు
మోసపోకుండా చూసుకోండి
తల్లిదండ్రుల కంట తడిని
ఒక్కసారి తలుచుకోండి

నేను - నా మనస్సు

రావు

ప్రేమ, అప్యాయత, అనుబంధాలు
ఆవిరై
ఉన్మాదం త్రాచులా సమాజాన్ని
కాటేస్తుంటే
ఆందోళనలో నేను

చాలు..
ఇక చాలు..
లేవమంటుంది..
లేచి... పోరాడమంటుంది
పోరాడి సాధించమంటుంది..
నా మనస్సు
సమ సమాజాన్ని... నవ
సమాజాన్ని...

ప్రత్యామ్నాయ ప్రజాసంస్కృతి అవసరం

సుద్దాల హనుమంతు శతజయంతోత్సవ సభలో వక్రలు

జీవితాల్లో ప్రజా కళలు చిరంజీవులని, ప్రజా కవులకు మరణం లేదని పలువురు వక్రలు శ్లాఘించారు. ప్రపంచీకరణ మూలంగా రియాల్టిపోలతో హోరెత్తుతున్న ప్రస్తుత సమాజాన్ని రక్షించేందుకు ప్రజాసంస్కృతిని రూపొందించాల్సిన అవసరముందని సూచించారు. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటకాలంలో తన పాటలు, ఆటల ద్వారా ప్రజాపోరాట పథాన్ని నిర్మించిన సుద్దాల హనుమంతు జీవితం నేటి కవులు, కళాకారులకు ఆదర్శనీయమని అన్నారు. ప్రజాకవి సుద్దాల హనుమంతు శతజయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా హైదరాబాద్లోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో జూన్ 26న శతజయంతి వేడుకలు ప్రారంభమయ్యాయి. ప్రజానాట్యమండలి రాష్ట్ర కార్యదర్శి ఆర్.రమేష్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు గ్రహీత డాక్టర్ సి.నారాయణరెడ్డి ప్రసంగిస్తూ సుద్దాల హనుమంతు మామూలు మాటల్లో సైతం కవిత్వాన్ని పొందిగన గొప్ప కవి అని ప్రశంసించారు. 'పాలుగారే పిల్లగాడా, పశులకాసే మొనగాడా' అనే పాట ద్వారా పశువుల కాపరిలో కూడా ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపారని గుర్తుచేశారు. వెట్టిచాకిరీకి వ్యతిరేకంగా హనుమంతు రాసిన అనేక పాటల్లో కవిత్వంతోపాటు వాస్తవికతను కూడా జోడించేవారని తెలిపారు. ఆంధ్రమహాసభ ద్వారా కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం వైపుకు ఆయన మరలారన్నారు. ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా లెక్కచేయకుండా తన ఆశయసిద్ధి, లక్ష్యసాధన కోసం పనిచేశారని కొనియాడారు. సాహితీ స్రవంతి రాష్ట్ర కన్వీనర్ తెలకపల్లి రవి మాట్లాడుతూ సుద్దాల హనుమంతులాంటి ప్రజాకవులకు మరణం ఉండబోదన్నారు. తాను రాసిన ప్రజాపాటల్లో ఆయన బతికే ఉన్నారని శ్లాఘించారు. తెలంగాణ సాయుధ పోరాట స్ఫూర్తికి హనుమంతు సజీవమూర్తి అన్నారు. సాయుధ పోరాట కాలంలో ఒక చేతిలో పెన్ను, మరో చేతిలో గన్ను పట్టి ఏకకాలంలో పాటను, పోరాటాన్ని ఒకే స్థాయిలో నడిపిన గొప్ప పోరాటయోధుడని కొనియాడారు. హనుమంతు నూటికి నూరుపాళ్లు నిబద్ధగల కమ్యూనిస్టు అని చెప్పారు. ఆయన జీవితం, పాటలు, మాటలు ప్రజలతో పెనవేసుకుపోయాయని తెలిపారు. ప్రముఖ సినీగేయ రచయిత, సుద్దాల హనుమంతు కుమారుడు సుద్దాల

అశోక్తేజ మాట్లాడుతూ తన తండ్రి కమ్యూనిజానికి చివరి వరకూ అంకితమై పనిచేశారని చెప్పారు. తాను, తన సోదరులు బాల్యంలో ఉన్నప్పుడే ఎర్రజెండాను ఊయల పైభాగాన ఒక డబ్బాకు కట్టారని అన్నారు. ఉగ్రపాలతోనే ఉద్యమస్ఫూర్తిని నూరిపోశారని చెప్పారు. ప్రజా జీవితాన్ని నిశితంగా పరిశీలించి, ఆ అనుభవాల నుండే పాటలు రాశారని గుర్తుచేశారు. ప్రజల భాషకు, ప్రజల బాణీలనే సొగసులుగా అద్ది వాటి ద్వారా ఉద్యమస్ఫూర్తిని రగిలించారని చెప్పారు. పిఎన్ఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి ఆర్.రమేష్ మాట్లాడుతూ హైదరాబాద్లో ప్రారంభమైన సుద్దాల హనుమంతు శతజయంతి వేడుకలను రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అన్ని జిల్లాల్లో నిర్వహించాలని నిర్ణయించినట్లు తెలిపారు. దీనికి సూచికగా హనుమంతు సొంత గ్రామమైన సుద్దాల నుండి అమరజ్యోతి హైదరాబాద్కు తరలివచ్చిందని అన్నారు. పిఎన్ఎం కళాకారులు తీసుకొచ్చిన ఈ జ్యోతిని సభావేదికపై సి.నారాయణరెడ్డి, తెలకపల్లి రవి, అశోక్తేజ అందుకున్నారు. సభ ప్రారంభానికి ముందు సి.నారాయణరెడ్డి, తెలకపల్లి రవి, అశోక్తేజ తదితరులు హనుమంతు చిత్రపటానికి పూలమాలలు వేసి నివాళులర్పించారు. ఈ సందర్భంగా సుద్దాల హనుమంతు రాసిన 'జోహార్లూ, జోహార్లూ, జోహార్లూ అమరవీరులార మీకు జోహార్లూ, ప్రజాప్రభుత్వం, ప్రజాప్రభుత్వం, ప్రజాప్రభుత్వం సాధిస్తాం, పాలూగారే పిల్లగాడా' గేయాల్ని పిఎన్ఎం కళాకారులు ఆలపించారు. సుద్దాల హనుమంతు అనుచరుడు మంగళపల్లి నర్సింహారావు ఆలపించిన 'జోహార్లూ, జోహార్లూ' పాటకు కరతాళ ధ్వనులు మిన్నుముట్టాయి. వృద్ధాప్యంలోనూ ఆయన ఎంతో హుషారుగా పాటను ఆలపించి సభికుల్ని ఆకట్టుకున్నారు. పిఎన్ఎం రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యుడు పోతగాని సత్యనారాయణ రచించిన 'అనల సమీరం' పుస్తకాన్ని సి.నారాయణరెడ్డి ఆవిష్కరించారు. అనంతరం సుద్దాల హనుమంతు కుటుంబ సభ్యుల్ని ఆయన సహచరుల్ని తెలకపల్లి రవి నన్నానించారు. ఉదయం జరిగిన సెమినార్లో ప్రజాశక్తి మాజీ సంపాదకులు వి. శ్రీనివాసరావు ప్రధాన ప్రసంగం చేశారు.

మానవత్వమే ఆయన మతం

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

జయంతి సభలో పవిత్రసర్కార్

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ మానవత్వాన్నే మతంగా మల్గులుకున్న మహనీయుడని విశ్వభారతి విశ్వ విద్యాలయం మాజీ వైస్ ఛాన్సలర్ పవిత్ర సర్కార్ అన్నారు. మంగళవారం హైదరాబాద్ లోని సుందరయ్య విజ్ఞానకేంద్రంలో ప్రజాశక్తి సంపాదకులు ఎస్.వినయకుమార్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఠాగూర్ 150వ జయంతి సభలో ఆయన పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఠాగూర్ చిత్రపటానికి పూలమాలలు వేసి ఘనంగా నివాళులర్పించారు. అనంతరం 'మానవ విలువలు-రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్' అనే అంశంపై జరిగిన సదస్సులో పవిత్రసర్కార్ మాట్లాడుతూ రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ రచనల్లోనూ, నిజ జీవితంలోనూ మానవతా విలువలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారని చెప్పారు. సమాజంలోని అణగారిన కులాల ఆవేదనను ఆయన వివరించారని తెలిపారు. ఠాగూర్ రచన 'చందాలిక'ను ఆయన ప్రస్తావించారు. జలియన్ వాలాబాగ్ ఘటనకు నిరసనగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వైట్ హుడ్ గౌరవాన్ని తృణప్రాయంగా తిరస్కరించారని చెప్పారు. వ్యక్తిగత జీవితంలో చోటుచేసుకున్న తీవ్ర విషాదాన్ని ప్రకృతిలో సహజమైనదిగా భావించిన ఆయన జలియన్ వాలాబాగ్ మారణకాండను తీవ్రంగా పరిగణించారని చెప్పారు. సమాజం పట్ల ఠాగూర్ ధోరణికి ఇది నిదర్శనమని అన్నారు. చైనాపై జపాన్ దండయాత్ర సందర్భంగానూ ఠాగూర్ వ్యవహరించిన తీరును పవిత్ర సర్కార్ వివరించారు. జపాన్ రచయితకే రాసిన లేఖలో మీకు విజయం కాకుండా పశ్చాత్తాపం కలగాలని కోరుకుంటున్నట్లు ఠాగూర్ పేర్కొన్నారు తెలిపారు. ఠాగూర్ రచనలు చదవడం, ఆయనను అర్థం చేసుకోవడం నిరంతరంగా సాగే యాత్ర లాంటిదని అభివర్ణించారు. ఆయన రచనలన్ని మానవతా విలువలను ప్రతిబింబిస్తాయన్నారు. ఆ రచనలు ప్రకృతితో అనుబంధం కలిగి ఉంటాయన్నారు. గీతాంజలి రచనల్లో శ్రమ చేసే రైతుల్లో ఆయన దేవుణ్ణి చూసినట్లుగా పేర్కొన్నారు. ఠాగూర్ జీవితాన్ని, మృత్యువును సమానంగా భావించారని అన్నారు. సమాజంలో కుటుంబ సభ్యులతో,

ప్రకృతితో ఆత్మీయ సంబంధాలు కొనసాగించాలని కోరుకున్నారని తెలిపారు. ఈ సదస్సుకు అధ్యక్షత వహించిన ప్రజాశక్తి సంపాదకులు ఎస్.వినయకుమార్ మాట్లాడుతూ ఠాగూర్ రచనలు అణిముత్యాల్లాంటివని అన్నారు. మతతత్వానికి వ్యతిరేకంగా రచనలు సాగించిన ఠాగూర్ పదో ఏటనే మొదటి కవిత రాశారని తెలిపారు. సంగీతం, సాహిత్యం, కళలు అన్ని రంగాల్లో ప్రావీణ్యత సాధించారు కనుకనే ప్రతి రాష్ట్ర కేంద్రంలో ఆయన పేరిట సాంస్కృతిక కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేశారని తెలిపారు. బంగ్లాదేశ్ విముక్తి ఉద్యమానికి ఆయన రచనలు స్ఫూర్తిగా నిలిచాయని అన్నారు. సోవియట్ రష్యాపై దుష్ప్రచారం జరుగుతున్న తరుణంలో తప్పుడు ప్రచారానికి వ్యతిరేకంగా ఠాగూర్ తన రచనలు చేశారని అన్నారు. బహుభాషావేత్త నిఖిలేశ్వర్ మాట్లాడుతూ భారతీయ సాహిత్యానికి ఠాగూర్ వారసత్వం లాంటివారన్నారు. విలువలు దిగజారుతున్న నేటి కాలంలో ఆయన్ని స్మరించుకోవడం ఎంతో సముచితమన్నారు. ఠాగూర్ బహుముఖ ప్రజ్ఞాశీలి అని పేర్కొన్నారు. ఠాగూర్ ప్రపంచాన్ని ఆకట్టుకున్న రచనలు చేశారు. కాబట్టే ఆయన విశ్వకవిగా పేరొందారని ప్రసంసించారు. సిసిఎంబి శాస్త్రవేత్త మాధవ్ ఛటోపాధ్యాయ మాట్లాడుతూ రవీంద్రుడు తన అంతరాత్మ చెప్పిన విధంగా నడుచుకునేవారని పేర్కొన్నారు. మహాత్మాగాంధీ స్వయంగా ఆయనను గురుదేవ్ అని సంబోధించేవారని తెలిపారు. సభకు ముందు రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ పై ప్రముఖ బెంగాలి దర్శకులు సత్యజిత్ రే రూపొందించిన ఆంగ్ల డాక్యుమెంటరీ ప్రదర్శించారు. ఈ సభలో ఎస్వికె కార్యదర్శి సిద్ధయ్య, మేనేజింగ్ ట్రస్టీ సి.సాంబిరెడ్డి పలువురు మేధావులు, సాహితీవేత్తలు పాల్గొన్నారు.

సాంఘిక చైతన్యం

తెచ్చిన జాషువా రచనలు

సాహితీ ప్రపంచం అధ్యక్షులలో హైదరాబాద్ లోని ట్యాంక్ బండ్ పై గల గుట్టం జాషువా విగ్రహం వద్ద జూలై 24న ఆయన 39వ వర్షంతో కార్యక్రమం జరిగింది. ఈ నివాళి కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించిన సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర కార్యదర్శి వొరప్రసాద్ మాట్లాడుతూ తెలుగు సాహిత్యంలో అత్యంత విలువైన సాహిత్యం సృష్టించిన అతికొద్దిమందిలో మహాకవి జాషువా ఒకరని అన్నారు. జాషువా రచనలు సాంఘిక చైతన్యానికి దోహదం చేస్తాయని, అటువంటి సాహిత్యాన్ని ప్రజల్లోకి విస్తృతంగా ప్రజల్లోకి తీసుకువెళ్లడానికి సాహితీ ప్రపంచం కృషిచేస్తుందని అన్నారు. సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యుడు, ప్రముఖ కవి హిమజ్వాల్ మాట్లాడుతూ 'జాతీయోద్యమ కాలంలో తెలుగునాట ఆవిర్భవించి, గొప్ప సాంఘిక, అభ్యుదయ సాహిత్యాన్ని సృష్టించిన మహాకవి గుట్టం జాషువా అన్నారు. కుల, మత, ప్రాంతాలకతీతంగా విశ్వనరుడు భావనను ప్రకటించిన జాషువా విశ్వమానవుడయ్యాడని అన్నారు. సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర నాయకులు మోతుకూరి నరహరి మాట్లాడుతూ అణిచివేయబడిన నేపథ్యంలోంచి జాషువా తన ప్రతిభా సామర్థ్యాలతో సాహిత్యరంగంలో రాణించారన్నారు. సుందరయ్య విజ్ఞానకేంద్రం (ట్రస్టు కార్యదర్శి సిద్దయ్య గారు మాట్లాడుతూ జాషువా స్ఫూర్తితో నేటి తరం రచయితలు సాహిత్య సృజన చేయాలన్నారు. జాషువాకు సన్నిహితులు సుమంతరావు జాషువా రాసిన పద్యాలను ఆలపించారు. జాషువా సమీప బంధువు మాజీ డిఎంహెచ్ఎం డాక్టర్ సుధీర్ మాట్లాడుతూ జాషువా వారసత్వాన్ని కొనసాగిస్తున్న సాహితీ ప్రపంచం వంటి సంస్థలు జాషువాకు నిజమైన నివాళి అర్పిస్తున్నాయని అన్నారు. సాహితీ ప్రపంచం కోశాధికారి కె. లక్ష్మయ్య, సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యుడు జి. యాదగిరిరావు, సాహితీకిరణం సంపాదకులు, కవి పొత్తూరి సుబ్బారావు, కవులు శర్మ, కె.ఎల్. కామేశ్వరరావు, రచయిత, ప్రయోక్త కె. శాంతారావు, శాంతి తదితరులు ప్రసంగించారు. పలువురు సాహితీవేత్తలు, కవులు, రచయితలు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యుడు తంగిరాల చక్రవర్తి వందనసమర్పణతో ఈ కార్యక్రమం ముగిసింది.

సాహితీ ప్రపంచం, ప్రజాశక్తి సాహితీ సంస్థలు సంయుక్తంగా జూలై 23న ప్రముఖ సాహితీ విమర్శకుడు హరిపురుషోత్తమరావు 2వ వర్షంతో కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాయి. ఆజామాబాద్ లోని ప్రజాశక్తి ప్రధాన కార్యాలయంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర అధ్యక్షులు తెలకపల్లి రవి మాట్లాడుతూ హరిపురుషోత్తమరావు తక్కువ మాటల్లోనే చాలా విలువైన విశ్లేషణలు చేసేవారన్నారు. తెలుగునాట ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక పరిణామాలపై వాస్తవిక అవగాహనను కలిగి ఉండేవారని అన్నారు. నిరాడంబరంగా ఉండే హరి సామాజిక నిబద్ధత స్ఫూర్తిదాయకమని, కమ్యూనిస్టుగా ఆదర్శనీయుడని నివాళి అర్పించారు. ప్రజాశక్తి సంపాదకులు

హరి పురుషోత్తమరావుకు

ఘన నివాళి

వినయ్ కుమార్ మాట్లాడుతూ ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ లో చాలా సాధారణ వ్యక్తిగా కూర్చుని, కలిసిన వారితో మాట్లాడుతూ వుండేవారని, మేధావి అయిన ఆయన నిరాడంబరత ఆదర్శనీయుమని అన్నారు. ప్రజాశక్తితో వారి అనుబంధం ఎంతో విలువైనదని పేర్కొన్నారు. ప్రజాశక్తి వైర్యన్ కృష్ణయ్య మాట్లాడుతూ 'ఎవరు కలిసినా వారికి సంబంధించిన అంశాలను పేర్కొంటూ ఉండేవారని, మేధావిగా ఎందరినో ప్రభావితం చేసిన హరిపురుషోత్తమరావుకు నివాళి అర్పించడం ద్వారా స్ఫూర్తి పొందడం చాలా సముచితమని అన్నారు. ప్రస్థానం మేనేజర్ కె. లక్ష్మయ్య మాట్లాడుతూ తెలుగు సాహిత్య ప్రముఖులందరూ హరిని కలుసుకోవడానికి చిక్కడపల్లిలోని బుక్ హౌస్ కు వచ్చేవారని అన్నారు. రచయిత, ప్రయోక్త శాంతారావు మాట్లాడుతూ 'కళాకారులు, రాజకీయ నాయకులు ప్రజల నుండి నేర్చుకోవడానికి సదా సిద్ధంగా ఉండాలని' హరి అనేవారని అన్నారు. ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించిన సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర కార్యదర్శి వొరప్రసాద్ మాట్లాడుతూ 'సామాజిక పరిణామాన్ని వాస్తవిక రీతిలో విశ్లేషణ చేసేవారన్నారు. ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ సిబ్బంది, ప్రజాశక్తి దినపత్రిక సిబ్బంది ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

'మేము సైతం' ఆవిష్కరణ

శ్రీశ్రీ అను రెండక్షరాలు శబ్ద తరంగాలని, చైతన్యానికి ప్రతీక శ్రీశ్రీ కవిత్వమని సాహితీ ప్రపంచం రాష్ట్ర కన్వీనర్ తెలకపల్లి రవి అన్నారు. ఆదివారం శ్రీశ్రీ జయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా సాహితీ ప్రపంచం కర్నూలు జిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో రూపొందించిన 'మేము సైతం' కవితా సంకలనాన్ని జిల్లా పరిషత్ ఆవరణలోని కర్నూలు మండల పరిషత్ సమావేశ మందిరంలో ఆవిష్కరించిన అనంతరం ఆయన మాట్లాడారు. శ్రీశ్రీ కాలం సృష్టించిన కవి అని అన్నారు. కాలం చెప్పే సందేశాన్ని, సంకేతాన్ని గ్రహించి సామాజిక దృక్పథంతో కవిత్వం రాశారని తెలిపారు. సాహిత్యంపై పట్టు, సమాజ స్థితిగతులపై స్పందించే గొప్పతనం ఆయనలో ఉందని రవి చెప్పారు. శ్రీశ్రీకి ముందున్న తెలుగు కవిత్వం వేరు, ఆ తరువాతి తెలుగు కవిత్వం వేరని చెప్పవచ్చని అన్నారు. అనేక పద ప్రయోగాలు వచ్చాయని తెలిపారు. శ్రీశ్రీ కవిత్వం వింటే ఎన్ని తలలు ఊగాయనేది కాదు ఎన్ని తలలు తిరిగాయనేది ముఖ్యమని, సాహితీ ప్రపంచం దిమ్మ తిరిగేలా చేశాడని గతంలో ఓ సభలో చెప్పిన అంశాలను రవి ఉటంకించారు. అన్ని వర్గాల ప్రజల స్థితిగతులను, ప్రపంచ బాధలను గుర్తించి మరో ప్రపంచానికి దారి చూపిన మహాకవి శ్రీశ్రీ శతజయంతి ఉత్సవాలను అధికారికంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించక పోవడం బాధాకరమని అన్నారు. అదేవిధంగా విశ్వవిద్యాలయాలు కూడా కవిత్వంపై సమగ్ర పరిశోధన చేసి ఒక పద సూచిక తయారు చేయలేక పోయాయని అన్నారు. కర్నూలులో కొత్తగా ఏర్పడిన రాయలసీమ విశ్వవిద్యాలయమైనా అలాంటి ప్రయత్నం చేస్తే మంచిదని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. భాషను కూడా ప్రజాస్వామీకరించాల్సిన అవసరం వుందని అన్నారు. విశ్వజనీనమైన విప్లవ కవి శ్రీశ్రీ భారతీయ స్ఫూర్తిని ప్రదర్శించిన మహాకవి అని అన్నారు. శ్రీశ్రీ నూటికి నూరుపాళ్ళు సమైక్యవాది అని విభజన వితండవాదాలకు వ్యతిరేకి అని చెప్పారు. కొందరు ఆయన అగ్రవర్గాల కవి అని, దళితుల గురించి, స్త్రీల గురించి, తెలంగాణ గురించి

రాయలేదని తప్పుడు విమర్శ చేస్తుంటారని, అది సరైంది కాదని అన్నారు. కవితా ఓ కవితా అనే కవితలో అనేక అంశాలను మహిళకు సంబంధించిన పదాలను వాడారని, హాళికులు, దరిద్రులు... బహుస్పృతులు... తాజ్ మహల్ కు రాళ్ళెత్తిన కూలీలవారు ... కష్టజీవుల గురించి మహాప్రస్థానంలో రాశారని గుర్తుచేశారు. అదేవిధంగా తెలంగాణా సాయుధ పోరాటంలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్నారని అన్నారు. సాహితీ ప్రపంచం జిల్లా అధ్యక్షులు జంద్యాల రఘుబాబు, కెంగార మోహన్ 'మేము సైతం' సంకలనానికి పలువురు కవులతో శ్రీశ్రీపై కవితలు రాయించడం అభినందనీయమని అన్నారు. అంతకుముందు ప్రముఖ రచయిత హరికిషన్, సాహిత్య ప్రస్థానం సంపాదక వర్గ సభ్యులు వొరప్రసాద్ ప్రసంగించారు. మేము సైతం సంకలనంలోని కవితలు నేరుగా రచించిన వారే పాల్గొని చదివారు. ఎస్.వి.కృష్ణమూర్తి, వి. కామేశ్వరశర్మ, కె.వి. ప్రసాద్, పల్లెపట్టు నాగరాజు, డి.వి. రాజేశ్వరి, ఎస్. నాగమణి, సురేష్ బాబు, చిన్న నగేష్, పి. జి. నల్లారెడ్డి, కరణం లక్ష్మి, నిస్సార్ అహ్మద్, జంద్యాల రఘుబాబు, కెంగార మోహన్, ఎం. శ్రీసుధ, వి.కె. శర్మ, మల్లికార్జున, మాదన్న, నూర్జహాన్ తదితరులు కవితలు చదివి వినిపించారు. పలువురు సాహితీ ప్రియులు పాల్గొన్నారు.

ఇసిఐఎల్ సాహితీ ప్రపంచం ఆధ్వర్యంలో కవుల సమ్మేళనం

ఇసిఐఎల్ సాహితీ ప్రపంచం ఆధ్వర్యంలో జూలై 12 కవుల సమ్మేళనాన్ని నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమానికి ఇసిఐఎల్ సాహితీ ప్రపంచం కన్వీనర్ గిన్ని ఆనంద్ రావు అధ్యక్షత వహించారు. తిరునగిరి మురళి కలబోత కార్యక్రమానికి సంధాన కర్తగా వ్యవహరించారు. ఈ సందర్భంగా ఇసిఐఎల్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షులు బొమ్మారాజు నాగేంద్రప్రసాద్ మాట్లాడుతూ తెలుగుభాషలందు తెలుగు లెస్సు కాదు లెస్సు అన్నారు. పరభాషరాజు కృష్ణ దేవరాయలు ఆస్వాదించిన భాష, ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్ గా కీర్తించిన తెలుగును వెలుగు నింపాలని కోరారు. తెలుగులో ఛందస్సులు, అలంకారాలు, పద్యాలు, ఎంతో సోయగాలను ప్రసాదిస్తున్నాయని పేర్కొన్నారు. మాతృభాష తెలుగు

మన సంతతికి వారసత్వంగా అందించాలని కోరారు. సాహితీ ప్రపంచం నగర కో-కన్వీనర్, ఇసిఐఎల్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ కోశాధికారి జి.యాదగిరిరావు మాట్లాడుతూ పాలకులు తెలుగును నిర్లక్ష్యం చేసినా ప్రజలు దానిని కాపాడుకొని జనరంజకం చేస్తున్నారని తెలిపారు. రామోహనరావు తెలుగు జెన్నత్యంపై, ధరల పెరుగుదలపై కవితలు చదివి శభాష్ అనిపించుకున్నారు. గణపతిరాజు, కృష్ణంరాజు, గిన్నె ఆనంద్ రావు, తిరునగిరి మురళి, వెంకటేశ్వర్లు, మూర్తి, జి.యాదగిరి రావు కవితలు చదివి వినిపించారు. నర్సింగరావు తెలుగుపై పద్యాలను ఆలపించారు. కార్యక్రమంలో శివరామకృష్ణ, బాలకృష్ణ, సోమయ్య, గౌరయ్య, నర్సింగరావు, విరలాచారి, సిహెచ్ వి స్వామి పాల్గొన్నారు.

'యుగ పతాక శ్రీశ్రీ' పుస్తకావిష్కరణ

సాహితీ ప్రవంతి మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా శాఖ అధ్యక్షులలో జూన్ 27న జిల్లా కేంద్రంలోని రాజీవ్ విద్యామిషన్ సమావేశ మందిరంలో ప్రముఖ కవి వల్లభాపురం జనార్దన రచించిన “యుగపతాక శ్రీశ్రీ” దీర్ఘ కవిత పుస్తకావిష్కరణ సభ జరిగింది. సాహితీప్రవంతి రాష్ట్ర కార్యవర్గసభ్యుడు నవీన్ అతిథులకు స్వాగతం పలుకగా కవి, సాహితీ వేత్త విరజాజి రామిరెడ్డి సభకు అధ్యక్షత వహించారు. ప్రముఖ కవి హిమజ్వాల పుస్తకావిష్కరణ చేయగా ముఖ్య అతిథులుగా విచ్చేసిన యస్.వి.యూనివర్సిటీ అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ మేడిపల్లి రవికుమార్ పుస్తక సమీక్ష చేశారు. విరజాజి రామిరెడ్డి అధ్యక్షోపన్యాసం చేస్తూ వల్లభాపురం సాహిత్య కృషిని ప్రశంసించారు. అనంతరం హిమజ్వాల మాట్లాడుతూ శ్రీశ్రీని వ్యక్తీకరించడం, శ్రీశ్రీ సాహిత్యాన్ని వ్యాఖ్యానించడం కష్టమైనపని అని అన్నారు. అటువంటి పనికి పూనుకున్నందుకు కవిని అభినందించారు. పుస్తకంలోని కవితా పంక్తులను ఉటంకిస్తూ తనదైన శైలిలో చమత్కరించారు. తానెరిగిన వల్లభాపురం జనార్దన, సాహిత్య కృషిని వివరించారు. పుస్తక హృదయాన్ని, కవి అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరించే ప్రయత్నం చేశారు అనంతరం మేడిపల్లి రవికుమార్ పుస్తక సమీక్ష చేస్తూ శ్రీశ్రీపై దీర్ఘకవిత రచించడం మంచి ప్రయత్నమని, ఇంతవరకు దీర్ఘ కావ్యాలు రచించబడినాయనీ, శ్రీశ్రీపై దీర్ఘ కవిత రచించడం బహుశా తొలి ప్రయత్నం కావచ్చునని వివరించారు. శ్రీ అంటే పర్వతమని శ్రీ అంటే సముద్రమని పర్వతాన్ని, సముద్రాన్ని ప్రక్క ప్రక్కన చేర్చడమే శ్రీశ్రీ అని చమత్కరించారు. కవిత్వమంటే అర్థాలు కావు భావాలు మాత్రమేనని, శ్రీశ్రీ కవిత్వంలో అర్థాలుండవు భావాలు ఉంటాయని చెప్పారు. అర్థాలు నిఘంటువుల్లో ఉంటాయని, భావాలు జీవితాల్లో ఉంటాయని వ్యాఖ్యానించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో కవులు, వల్లభురెడ్డి బుచ్చారెడ్డి, కోట్ల వెంకటేశ్వరరెడ్డి, జలజం సత్యనారాయణ, దేవదానం, యం.కె.కుర్మన, నందిగామ కిషోర్, కమలేశ్వర్ శ్యాంప్రసాద్, భీంపల్లి శ్రీకాంత్, జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ మాజీ చైర్మన్ సత్తూరు రాములుగౌడ్ తదితర సాహిత్యాభిమానులు పాల్గొన్నారు. సంస్థ కార్యదర్శి ఇరువంటి వెంకటేశ్వరశర్మ వందన సమర్పణతో కార్యక్రమం ముగిసింది

విజయనగరంలో సాహిత్య 'మెరుగు' సమాలోచనలు

ఔత్సాహికులైన యువకవులు, రచయితలు,, కళాకారులకు వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలపై అవగాహన కలిగించడానికి సాహిత్య సమావేశాల నిర్వహణ చేపట్టడానికి సాహితీ ప్రవంతి అధ్యక్షులలోజూన్ 28న సమాలోచన జరిగింది. విజయనగరం పట్టణంలోని గురజాడ నివాసంలో జరిగిన ఈ సమావేశంలో సాహితీప్రవంతి జిల్లా కన్వీనర్ చీకటి దివాకర్ మాట్లాడుతూ కవిత, కథ వంటి వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలను అవగాహన చేసుకోవడానికి ఎటువంటి పద్ధతిలో సమావేశాలు నిర్వహించుకుంటే బావుంటుందో ఆలోచించాలని కోరారు. కవిత వంటి ఒకే ప్రక్రియకి సమావేశాలు పరిమితమైతే ఎలా ఉంటుంది అని కూడా సూచనలు ఇవ్వవలసిందిగా కోరారు. అలాగే సమావేశాలను ఎన్ని రోజులకు, ఏ రోజున నిర్వహించాలో కూడా సూచించమని కోరారు.

ప్రముఖ రచయిత్రి చాగంటి తులసి యువకవులనుద్దేశించి

మాట్లాడుతూ యిప్పటికే కవిత్వంలో కొంత ప్రయాణం చేసి వున్నారని, అయినా మంచి కవిత్వం రావాలంటే ప్రస్తుత సమాజం పోకడల పట్ల అవగాహన వుండాలని, భాష మీద పట్టు కోసం ప్రాచీన కవుల తాలూకా కొన్ని కావ్యాలు కంఠస్థం రావాలని, ఉదాహరణకు అల్లసాని పెద్దన 'మనుచరిత్ర'లోని కొన్ని పద్యాలు పట్టుపడితే భాష మీద ఆధిపత్యం సాధించడానికి వీలవుతుందని, కవిత్వమే కాకుండా మంచి రచనల పట్ల చర్చ, సమీక్ష కొనసాగాలని సమావేశం కాగలిగితే వారం కొకసారైనా బాగుంటుందనీ, లేనిపక్షంలో పక్షం రోజులకొకసారి యిలాంటి సమావేశాలు నిర్వహిస్తుండాలని సూచించారు.

సాహిత్య విమర్శకులు డాక్టర్ రామసూరి మాట్లాడుతూ కృష్ణశాస్త్రిగార్ని తను రాసిన కవితను వినిపిస్తే అంతకంటే తగ్గించి రాయమని సూచించారని, కవిత్వానికి క్లుప్తత అవసరమని, కవిత్వం చదవడం కూడా రావాలని శివారెడ్డి కవిత చదివి వినిపించారు. నెలరోజులకోసారి యిలాంటి సమావేశాలు నిర్వహిస్తే అందరికీ వెసులుబాటుగా వుంటుందని సూచించారు. 'పిల్లనగర్ర' కవి శ్రీరెడ్డి రామకృష్ణగారు ఈ సమావేశంలో మాట్లాడారు.

ఎక్కువమంది యువ కవులు 15 రోజులకొకసారి నిర్వహిస్తే బాగుంటుందని సూచించారు. అందరి ఆమోదంతో తదుపరి

డైరీ

సమావేశం జూలై 16న యిదే వేదికపై సాయంత్రం 6.00 గంటలకు నిర్వహించబడింది. డాక్టర్ రామసూరి సూచన మేరకు కవితాంశంగా 'జీవిత సత్యం' స్వీకరించడం జరిగింది.

ఆ ప్రకారంగా జూలై 16న చీకటి దివాకర్ గారి నిర్వహణలో నరసింహం, రామసూరిగార్లు ముఖ్య అతిథులుగా వ్యవహరించగా 14మంది కవులు వారి వారి స్వీయ కవితల్ని 'జీవిత సత్యం' అనే అంశంపై చదివి వినిపించారు. వారి కవితల్ని సమీకరించి తదుపరి సమావేశంలో సమీక్షించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఈ సాహితీ సభకు 'మెరుగు' అని పేరు పెట్టడానికి సూత్రప్రాయంగా అంగీకరిస్తూ యింతకంటే మెరుగైన పేరు సూచించే వరకు యిదే పేరును

కొనసాగిస్తామని, రోజు రోజుకి మన ఆలోచనకు మెరుగు పెట్టుకుంటూ మన ప్రస్థానం కొనసాగుతుందని దివాకర్ అన్నారు.

ఈ 'కవితా పఠనం' కార్యక్రమంలో విశాఖ నుంచి వచ్చిన శ్రీమతి సరోజిని దేవి కవితతో పాటు ధూమపాన నిషేధంపై ఒక పాట కూడా పాడారు. కవులు ఎన్.కె. బాబు, బద్రి కూర్మారావు, శ్యామల, తిరుపతిరావు, మానాపురం రాజాచంద్రశేఖర్, మరువాడ భానోజీ, పి.ఎల్. నరసింహం, విశ్వనాథరం, హృషికేశ, సత్యనారాయణ, నాగేంద్రప్రసాద్, లక్ష్మణరావు, దాలియాయుడు, పాయల మురళీకృష్ణ, వాసు, చంద్రిక, ఎస్.వి.ఆర్. కృష్ణారావు, జి. రామకృష్ణ, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

మరపురాని సాహితీసదస్సు

ప్రకాశం జిల్లా మార్కాపురంలోని స్థానిక శ్రీసాధన డిగ్రీ కళాశాలలో జూన్ 27న జరిగిన "నెలనెలా వెన్నెల" పదకొండవ సాహితీ సదస్సుకు ఆర్డీఓ సుల్తాన్ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొని ప్రసంగించారు. తెలుగు భాషా ఔన్నత్యాన్ని చాటుతూ సుల్తాన్ చెప్పిన చమత్కార కథలు ఆసాంతం కరతాళ ప్రశంసలనందుకున్నాయి. "సాహితీ చర్చలో" భాగంగా వై.పాలెంకు చెందిన ప్రసిద్ధ కవి పండితులు దిట్టకవి శ్రీనివాసాచార్యులు ఉపన్యాసం అలరించింది. "చాటు కవిత్వం-సామాజిక నీతి" అన్న అంశంపై దిట్టకవి లోతైన అధ్యయనంతో ప్రసంగించారు. సద్యస్పూర్తి, చమత్కారం, వ్యంగ్యం, సామాజికత వెరసి చాటుకవిత్వమని సంస్కృతంలో వాల్మీకి, భారవి, కాళిదాసాది కవులు, తెలుగులో పోతన, శ్రీనాథాదికవులు చాటువులు రచించారని సోదాహరణంగా శ్రీనివాసాచార్యులు వివరించారు. చౌడప్ప, శ్రీనాథ, తెనాలి రామకృష్ణ కవుల చాటువులపై దిట్టకవి చేసిన విశ్లేషణ తెలుగు సాహితీ మాధుర్యానికి దర్పణం పట్టింది. సభకు అధ్యక్షత వహించిన ఓరుగంటి మల్లిక్ మాట్లాడుతూ మార్కాపురంలో క్రమం తప్పకుండా సాహితీ సదస్సులు నిర్వహించగలగడం, ఆర్డీఓ వంటి పెద్దలు అభిమానంగా ప్రశంసలను, తోడ్పాటును అందించడం స్థానిక కవులకు మరింత ఉత్సాహాన్ని కలిగించగలదని చెప్పారు. శ్రీసాధన సాహితీ వేదిక ద్వారా సాహితీ అధ్యయనాన్ని, కవితా వ్యాసంగాన్ని ప్రోత్సహించే "వెన్నెల" ప్రయోగం ప్రవృత్తిపరంగా ఎంతో తృప్తినిస్తున్నదని వేదిక

కన్వీనర్, డిగ్రీ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ కప్పగంతుల మధుసూదన్ అన్నారు. విజ్ఞానాత్మకమైన కార్యక్రమాలన్నిటికీ తమ పూర్తి సహకారం అందిస్తామని శ్రీసాధన విద్యాసంస్థల డైరెక్టర్ వి.ఆర్.కె. ప్రసాద్ హామీ ఇచ్చారు. అనంతరం కొంతం వెంకటరమణారెడ్డి ఆధ్వర్యంలో జరిగిన కవినమ్మోళనం ఆకట్టుకుంది. దిట్టకవి శ్రీనివాసాచార్యులు, ప్రత్తిపాటి పర్వతాచారి, ఎం.వి.సుబ్బారావు, ఎస్.లలితానంద్, దుర్గా వెంకటేశ్వర్లు, ఎస్.రామసుబ్బయ్య, డాక్టర్ అన్నపూరెడ్డి వీరారెడ్డి, హరివరం మహేశ్వరాచారి వినిపించిన కవితలు అలరించాయి. తెలుగు సాహిత్యాన్ని పునరుజ్జీవింపజేసే క్రమంలో "నెలనెలా వెన్నెల" చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని పండిత పరిషత్ డివిజనల్ అధ్యక్షులు జి.ఎల్.రమేష్ బాబు అభినందించారు.

విహారి 'వీక్షణం' గ్రంథావిష్కరణ

మాసం ఆర్ట్ థియేటర్స్ ఆధ్వర్యంలో హైదరాబాద్ నగర కేంద్ర గ్రంథాలయంలో ప్రముఖ రచయిత విహారి రచించిన ఇనాక్ కథానికా దర్శనం వీక్షణం ఆవిష్కరణ సభ జూలై 8న ప్రముఖ రచయిత్రి అబ్బూరి ఛాయాదేవి అధ్యక్షతన జరిగింది. దూరదర్శన్ డైరెక్టర్ డా.పాలకుర్తి మధుసూదనరావు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసి గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా డా.పాలకుర్తి మాట్లాడుతూ 'వీక్షణం'లోని వ్యాసాలు చక్కటి విశ్లేషణతో, నిర్మోహమాటంగా, నిష్పక్షపాతంగా, సునిశితంగా స్పందించి రాసిన ఉత్తమ శ్రేణివని, గ్రంథకర్త కృషి అపూర్వమని అన్నారు. అనంతరం మాసం ఆర్ట్స్ పక్షాన గ్రంథకర్తను ఘనంగా సత్కరించారు. సభలో ఆచార్య ననుమాన స్వామి, ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్, రఘుశ్రీ, గ్రంథకర్త విహారి ప్రసంగించారు. సభాకార్యక్రమానికి ముందు చిన్నారి చేతనాతస్మయి అలపించిన గీతాలు సభికులను అమితంగా అలరించాయి. పి.ఎం.కె.గాంధి, రఘువీర ప్రతాప్, రఘుశ్రీలు సమన్వయకర్తలుగా వ్యవహరించారు.

స్థాపన : ఆగస్టు 6,1968

తెలుగు అకాడమి

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర తెలుగు భాషా సంస్థ

హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాదు.

ఈ మెయిల్: info@teluguacademy.com

ఫోన్ నంబర్లు: 040-23225215, 23226041, ఫ్యాక్స్:040-23225359

తెలుగు అకాడమి స్థాపన ప్రధాన లక్ష్యాలు

- * ఉన్నత విద్యలోని అన్ని స్థాయిల్లోను తెలుగును బోధన భాషగా స్థిరం చేయడానికి అవసరమైన పాఠ్యపఠనీయ గ్రంథాలను, అనువాదగ్రంథాలను, జనరంజకగ్రంథాలను, మోనోగ్రాఫ్లను, బులెటిన్లను ప్రచురించి విద్యార్థి లోకానికి, అధ్యాపక వర్గానికి అందించడం.
- * తెలుగు భాషావ్యాప్తిని పెంపొందించడానికి భాషను సుసంపన్నం చేయడానికి ఆధునికరీతిలో కృషి చేయడం.
- * పాలన సౌలభ్యం కోసం తెలుగును అధికార భాషగా ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రభుత్వం చేసే కృషిలో సహకరించడం; తెలుగు రాని ప్రభుత్వోద్యోగులు, తదితరులకు శిక్షణ తరగతులు, పరీక్షలు నిర్వహించడం, ఉత్తీర్ణులైన వారికి యోగ్యతాపత్రాలు ఇవ్వడం.
- * తెలుగులో శాస్త్రీయ, సాంకేతిక పరిభాషను ప్రమాణీకరించడానికి ఎప్పటికప్పుడు శాస్త్ర సాంకేతిక పరిభాష సంఘం (సిఎన్టీటి) వారి సూర్గదర్శక సూచనలను అనుసరించి పారిభాషిక పదకోశాలు, నిఘంటువులు తయారుచేసి ప్రచురించడం.
- * శాస్త్ర సాంకేతిక విషయాలపైన ఇతర భాషల్లో ఉన్న ప్రామాణిక గ్రంథాలను తెలుగులోకి అనువాదం చేయడానికి ప్రోత్సాహం, అవకాశం కలిగించడం.

-: తెలుగు అకాడమి విద్యావిషయక కార్యక్రమాలు :-

ఉన్నత విద్యారంగంలో పాఠ్యపుస్తక ప్రచురణలు

- > ఇంటర్మీడియట్ స్థాయి పాఠ్యపుస్తకాలు
- > ఎంసెట్ పుస్తకాలు
- > డిగ్రీ స్థాయి పాఠ్యపుస్తకాలు
- > పి.జి. స్థాయి పాఠ్యపుస్తకాలు

ఉన్నత విద్యారంగంలో పాఠ్యేతర పుస్తక ప్రచురణలు

- * నిఘంటువులు
- * భాషాశాస్త్రీయ గ్రంథాలు
- * పారిభాషిక పదకోశాలు
- * విద్యార్థి వ్యక్తిత్వ వికాస గ్రంథాలు
- * సాహిత్యకోశాలు
- * జనరంజక గ్రంథాలు
- * అనువాదాలు
- * సోటీ పుస్తకాలు
- * స్వయం ఉపాధి అవగాహన గ్రంథాలు
- * మోనోగ్రాఫులు - బులెటిన్లు
- * బోధన శిక్షణ గ్రంథాలు
- * 'తెలుగు' వైజ్ఞానిక త్రైమాసిక పత్రిక
- * తెలుగు విశేషసంచిక
- * "40సం||రాల తెలుగు అకాడమి"

ఇటీవల విడుదల చేసిన డిగ్రీ ఆంగ్ల మాధ్యమం పుస్తకాలు

1 Chemistry - I	7 Microbiology - I	13 Statistics - II
2 Physics - I	8 Bio Chemistry - II	14 Business Economics - I
3 Zoology - I	9 Bio Chemistry - I	15 Social Psychology -II
4 Zoology - II	10 Bio Technology - I	16 Financial Accounting - II
5 Mathematics - I	11 Bio Technology - II	17 Business Organisation&Mngt.
6 Mathematics - II	12 Statistics - I	18. General Mgmt&Organisational Behaviour

అధ్యక్షులు
మాస్టర్ శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు
ఉన్నతవిద్యాశాఖామాత్యులు
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, హైదరాబాదు

ఉపాధ్యక్షులు
శ్రీ ఆర్. బిశ్వాల్, ఐ.ఏ.ఎస్
రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యాశాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి

సంచాలకులు(ఎఫ్.ఏ.సి)
శ్రీ జి. బలరామయ్య, ఐ.ఏ.ఎస్
కార్యదర్శి, ఇంటర్మీడియట్ విద్యామండలి

సం/-జి. బలరామయ్య
(సంచాలకులు)

బాలసాహిత్యం అభివృద్ధికి కృషి పెరగాలి

బాల సాహిత్యాన్ని నేటి బాలలకు అందించేందుకు మంచి కృషి జరగాలని, ఇందుకు రావెళ్ళ అభినందన సభ వేదిక కావాలని ప్రజాశక్తి అసిస్టెంట్ ఎడిటర్, సాహితీ ప్రవంతి కోస్తా జిల్లాల కన్వీనర్ ఎస్. వెంకట్రావు అన్నారు. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం డాక్టరేట్ గ్రహీత రావెళ్ళ శ్రీనివాసరావు అభినందన సభ సాహితీ ప్రవంతి ఆధ్వర్యం జూలై 11న విజయవాడలో, గవర్నర్ పేట నవరంగ్ థియేటర్ సమీపంలోని మహాకవి శ్రీశ్రీ సభా మందిరంలో జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ బాల సాహిత్యంపై తగిన స్థాయిలో చర్చ జరగడం లేదన్నారు. తెలుగు సాహిత్యంలో బాల సాహిత్యానికి ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం లేదన్నారు. ఈ నేపథ్యంలో రావెళ్ళ దానిపై పరిశోధన చేసి పొట్టి శ్రీరాములు విశ్వవిద్యాలయం నుండి డాక్టరేట్ పొందడం అభినందనీయమని అన్నారు. బాల సాహిత్యాన్ని ఏ విధంగా అందించాలో బాల సాహితీవేత్తలు ఆలోచించాలన్నారు. తమవంతు కర్తవ్యంగా దీనిపై సాహితీ ప్రవంతి ఆధ్వర్యం రాష్ట్ర స్థాయిలో వర్క్ షాపు నిర్వహిస్తామన్నారు. బాలల్లో జిజ్ఞాసను పెంచే విధంగా సాహిత్యం రావాలన్నారు. సాధారణంగా కనపడే రావెళ్ళ శ్రీనివాసరావు మంచి వ్యక్తిత్వం గలవారన్నారు. చినుకు పత్రిక సంపాదకులు నందూరి రాజగోపాల్ మాట్లాడుతూ రావెళ్ళ ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేస్తూనే ఎన్నో రచనలు చేశారని, మరెన్నో కార్టూన్లు వేశారని అన్నారు. ఇంకా ఆ ఒరవడిని కొనసాగిస్తున్నారన్నారు. మల్లెతీగలు కార్టూన్స్ లో ఆయన రచన చాలా సరళంగా ఉంటుందన్నారు. శ్రీశ్రీ సాహిత్య నిధి కన్వీనర్

రావెళ్ళ శ్రీనివాసరావు అభినందన సభలో ప్రసంగిస్తున్న ఎస్. వెంకట్రావు

సింగంపల్లి అశోక్ కుమార్ మాట్లాడుతూ రావెళ్ళకు డాక్టరేట్ వచ్చిందని తెలియగానే ఆనందించిన వారిలో తానూ ఒకడినని అన్నారు. కార్టూన్స్ పైనా ఆయనకు డాక్టరేట్ రావాలని ఆకాంక్షించారు. ఆంధ్రా లయోలా కళాశాల తెలుగు విభాగాధిపతి డాక్టర్ గుమ్మా సాంబశివరావు మాట్లాడుతూ బాలబంధు అలపర్తి వెంకట సుబ్బారావు రచనలపై పరిశీలన చేసినందుకు గాను పొట్టి శ్రీరాములు విశ్వవిద్యాలయం డాక్టరేట్ ఇవ్వడం అభినందనీయమన్నారు. నేడు తెలుగులో పరిశోధనలు చేసేవారు చాలా తక్కువమంది ఉన్నారని, భవిష్యత్తులో వారి సంఖ్య పెరగాలని ఆకాంక్షించారు. సాహితీ ప్రవంతి నగర కన్వీనర్ కె. సత్యరంజన్, అలపర్తి సుబ్బారావు, కవయిత్రి కోకా విమలకుమారి తదితరులు రావెళ్ళను సత్కరించారు. సన్మాన గ్రహీత డాక్టర్ రావెళ్ళ శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ బాల సాహిత్యంపై తన రచనలు కొనసాగిస్తానని అన్నారు. బాల సాహిత్యంపై నేడు రచనలు చాలా తక్కువగా వున్నాయని, దీనితో నేటి తరం వారికి ఆ సాహిత్యం గురించి తెలియజేయాలనే ఉద్దేశంతోనే దానిపై పరిశోధన చేసినట్లు తెలిపారు.

యాకూబ్ కు ఉమ్మడిశెట్టి సాహిత్య అవార్డు

ఉమ్మడిశెట్టి సాహిత్య అవార్డును అందుకుంటున్న యాకూబ్, సన్మానిస్తున్న డాక్టర్ రాధేయ, ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్, ప్రేమ్ చంద్, మధురశ్రీ తదితరులు

అనంతపురంలోని స్థానిక ప్రెస్ క్లబ్ లో జూలై 11న కవి యాకూబ్ ఉమ్మడిశెట్టి సాహిత్య అవార్డును అందుకున్నారు. గత 22 ఏళ్ళుగా డాక్టర్ రాధేయ సాహిత్య వ్యవస్థాపకులు, వారి కుటుంబం పేరున ఈ అవార్డును ఇస్తున్నారు. యాకూబ్ రాసిన 'ఎడతెగని ప్రయాణం' కవితా సంపుటికి ఈ అవార్డు లభించింది. ఈ సందర్భంగా చంద్రశేఖర్ శాస్త్రి రచయితను పరిచయం చేశారు. అనంతరం కావ్య విశ్లేషకులు నరసింహమూర్తి ప్రసంగిస్తూ ఎడతెగని ప్రయాణం కావ్యరచన ఉన్నత మనోభావాలతో రూపుదిద్దుకుందన్నారు. ప్రతి కవితా మానవ మేధస్సును కదిలించేదిగా ఉందన్నారు. అవార్డు గ్రహీత యాకూబ్ స్పందిస్తూ తన చిన్ననాటి అనుభవాలను, చదువుకునేందుకు పడిన పాట్లు, తనను ఆదరించిన మానవతా మూర్తులను గుర్తుచేసుకున్నారు. చిన్నప్పటి నుండి తనకు పాటలంటే మక్కువ ఎక్కువన్నారు. ఈ సందర్భంగా శ్రీశ్రీ రాసిన ఏడవకండేవకండి వస్తున్నాయ్... వస్తున్నాయ్ జగన్నాథ రథచక్రాలు అనే గీతాన్ని భావోద్వేగంగా ఆలపించారు. ఈ సభలో మల్లె నరసింహమూర్తి, ప్రముఖ కథా రచయిత సింగమనేని నారాయణ, చిలకూరి దేవపుత్ర, మధురశ్రీ, బండి నారాయణస్వామి, తదితర కవులు, రచయితలు, పట్టణ ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు.

అద్దేపల్లి 'విలోకనం' విలక్షణ గ్రంథం

హైదరాబాద్ శ్రీత్యాగరాయగానసభలో జూలై 15న మానస ఆర్ట్స్ ఆధ్వర్యంలో 'విలోకనం' గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న దేవాదాయశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి డాక్టర్ కె.వి. రమణాచారి. చిత్రంలో మానస రఘుశ్రీ, గ్రంథకర్త డాక్టర్ అద్దేపల్లి రామమోహనరావు, డాక్టర్ ఒలేటి పార్వతీశం, అంపశయ్య నవీన్ ఉన్నారు.

మానస ఆర్ట్స్ థియేటర్స్, శ్రీ త్యాగరాయగానసభ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో గానసభలో గురువారం జరిగిన డాక్టర్ అద్దేపల్లి రామమోహనరావు రావు ముందు మాటల సంపుటి విలోకనం

ఆవిష్కరణ సభ జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన దేవాదాయశాఖ, రెవెన్యూ ముఖ్య కార్యదర్శి డాక్టర్ కె.వి.రమణాచారి గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ఏ కళకైనా భావ వ్యక్తీకరణ ఆత్మ వంటిదని, చెప్పదలుచుకొన్న విషయం ఏ ప్రక్రియలోనైనా ఆకట్టుకొని ఆలోచింపజేసేదిగా ఉండాలని, సామాజిక ప్రయోజనాన్ని చేకూర్చగలగాలని అన్నారు. అనంతరం గ్రంథకర్త డాక్టర్ అద్దేపల్లిని నిర్వాహక సంస్థల పక్షాన ఘనంగా సత్కరించారు. సభాధ్యక్షులు దూరదర్శన్ ప్రయోక్త డాక్టర్ వోలేటి పార్వతీశం మాట్లాడుతూ విలోకనం గ్రంథంలోని రచయితలు మున్ముందు మరిన్ని విశిష్ట రచనలను చేయాలని ఆకాంక్షించారు. ప్రముఖ రచయిత డాక్టర్ అంపశయ్య నవీన్ పుస్తకాన్ని పరిచయం చేస్తూ నిజాయితీతో కూడిన పీఠికలు రచయితలను తీర్చి దిద్దుతాయని తద్వారా మంచి రచనలు వెలువడుతాయని అన్నారు. ముందు మాటలు ప్రాచీన ఆధునిక సాహిత్యాల సమన్వయంగా, గ్రంథకర్తకు, పాఠకులకు వారధిలా ఉండాలన్నారు. ఇంకా సభలో మానస రఘుశ్రీ, కళాదీక్షితులు గ్రంథకర్త డాక్టర్ అద్దేపల్లి ప్రసంగించారు. అనంతరం 'విలోకనం' గ్రంథంలోని ముందు మాటలు రాయించుకున్న రచయితలకు పుస్తకాలు బహూకరించారు. తొలుత సమన్వయకర్త తాళ్లపల్లి మురళీధర్ గౌడ్ సభకు స్వాగతం పలుకగా మానస ఆర్ట్స్ వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి రఘుశ్రీ వందన సమర్పణ చేశారు.

మార్కాపురంలో 'పుస్తకం హస్తభూషణం'

ప్రకాశం జిల్లా, మార్కాపురంలో తిక్కన రచయితల సంఘం ఆధ్వర్యంలో జూన్ 27న ఆర్.యల్.యన్.రెడ్డి స్మారక భవనంలో "పుస్తకం హస్తభూషణం" అనే అంశంపై కవి సమ్మేళనం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన అఖిల భారత యాదవ వర్సింగ్ కమిటీ అధ్యక్షులు మాట్లాడుతూ కవులు కాలం మీది సంతకాలు. గాలికి గొంతిస్తారు, ప్రకృతికి కల్లిస్తారు, ప్రజలకు చేతులిస్తారు, ప్రజల చేతుల్లో పద్యాన్ని పెడతారు. అంతటి మహోన్నత వ్యక్తులు కవులని తెలియజేసారు. సభాధ్యక్షులు ఆచార్య ఆదిత్య మాట్లాడుతూ రామాయణం, మహాభారతం, భాగవతం లాంటి మహాకావ్యాలు చదివితే అప్పుడు తెలుస్తుంది పుస్తకం యొక్క విలువ మనిషి జ్ఞానాన్ని

అర్జించాలంటే పుస్తకాలే ప్రముఖంగా ఉపయోగపడతాయని తెలియజేశారు. జిల్లా టాక్స్ బార్ అసోసియేషన్ గౌరవాధ్యక్షులు ఆర్.వి.శేషయ్యనాయుడు మాట్లాడుతూ నువ్వు ఒక పాత చొక్కా అయినా తొడుక్కో- ఒక మంచి పుస్తకాన్ని కొనుక్కో, మనిషిలోని అజ్ఞానాన్ని తొలగించి జ్ఞానాన్ని నింపేదే పుస్తకమని, అందుకే ప్రతి ఒక్కరికీ పుస్తకం హస్తభూషణం కావాలని పిలుపునిచ్చారు. నాయీ బ్రాహ్మణ సంఘం జిల్లా అధ్యక్షులు వినుకొండ వెంకటేశ్వర్లు మాట్లాడుతూ నేను కవిని కాను కానీ నాకు నాకు సాహిత్యం అంటే చాలా ఇష్టమంటూ సందేశాన్ని అందించారు. తిక్కన రచయితల సంఘం అధ్యక్షులు కె.మురళీ మోహన్ రాజు మాట్లాడుతూ కలం పట్టి గళం విప్పి పాండిత్యాన్ని పండించడం నా ఆలోచన నా ఆచరణ నా ఆకాంక్ష అంటూ మున్ముందు ఇలాంటి సాంస్కృతిక, సంగీత, సేవా కార్యక్రమాలు మరెన్నో నిర్వహిస్తామని తెలియజేశారు. ఇటీవల హైదరాబాద్ లో త్యాగరాజ గానసభలో దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి సాహిత్య రాష్ట్ర స్థాయి అవార్డు పొందిన శానంపూడి కృష్ణయ్యను తిక్కన రచయితల సంఘం ఘనంగా సన్మానించారు. ఈ కార్యక్రమానికి సమీక్షకులుగా పాయసం సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి వ్యవహరించారు. ఈ కార్యక్రమంలో గుర్రాల రమణయ్య, సర్వేపల్లి రామమూర్తి, ఊరుబిండి వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి, సంయుక్త కార్యదర్శి చీదరాల చెన్నయ్య, విజయ్ కుమార్, రంగస్థల నటుడు వల్ల కవి వేంకట సుబ్బారావు, ములుగు లక్ష్మి, అవ్వూరు శ్రీధర్ బాబు, ఇసుకనాక దయాకర్ రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కొలకలూరి ఇనాక్ సప్తతి

హైదరాబాద్ నగర కేంద్ర గ్రంథాలయంలో కళానిలయం, ధర్మకేతనం మాస ఆర్ట్ థియేటర్స్ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ 70వ జన్మదినవేడుకలు (సప్తతి) ఘనంగా జరిగాయి. నగర గ్రంథాలయంలో జూలై 9న జరిగిన ఈ కార్యక్రమానికి దూరదర్శన్ న్యూస్ డైరెక్టర్ డా.పి.జె.సుధాకర్ అధ్యక్షత వహించగా, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పూర్వ ఉపాధ్యక్షురాలు ఆచార్య ఆవుల మంజులత ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసి ఆచార్య ఇనాక్ను శాలువ, జ్ఞాపికలతో సత్కరించారు. రాష్ట్ర పురావస్తుశాఖ సంచాలకులు ఆచార్య పి.చెన్నారెడ్డి విశిష్ట అతిథిగా విచ్చేసి ఇనాక్కు పట్టువస్త్రాలు బహుకరించి సత్కరించారు. చైతన్య ఆర్ట్స్ కార్యదర్శి కె.కె.రాజు సౌజన్యం అందించారు. డా.ఈడ్డుగంటి పద్మజారాణి, ఆచార్య ననుమానస్వామి, రఘుశ్రీలు సభలో పాల్గొని ప్రసంగించారు. ఆచార్య ఇనాక్ బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి, విశిష్ట మనస్వీయని, ఆయన రచనలు సమాజానికి కరదీపికలని వక్తలు వక్కాణించారు. ఇనాక్ తన స్పందనను తెలియజేస్తూ- కాలానుగుణంగా, కర్తవ్యాన్ని నిర్వహిస్తూ-కష్టజీవులు ఉన్నత స్థితిలోకి రావాలని, అందరూ సమాన హక్కులు పొందాలని భావించి రచనలు చేశానని, ఈ సన్మానం ఏర్పాటు చేసిన నిర్వాహకులకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

హైదరాబాద్లోని నగర కేంద్ర గ్రంథాలయంలో వూసల రజనీ గంగాధర్ పద్యకావ్యం 'గంగాఝరి' ని ఆవిష్కరణ దృశ్యం. చిత్రంలో పి.వి. బ్రహ్మం, గుడిబండి వెంకటరెడ్డి, డాక్టర్ పోతుకూచి సాంబశివరావు, ఓలేటి పార్వతీశం, గురజాడ అప్పారావు, లంకా సుబ్రహ్మణ్యం తదితరులు

సాహిత్య ప్రస్థానం ఆగస్టు, 2010

ఇటీవల త్యాగరాయ గానసభ, హైదరాబాద్లో ఆంధ్రప్రభ, జి.వి. కల్చరల్ ఫౌండేషన్ నిర్వహించిన కవితల పోటీలో ఉత్తమ కవితకు గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ చైర్మన్ ఎ. చక్రపాణి, ప్రముఖ కవి మల్లెమాల చేతుల మీదుగా పురస్కారం స్వీకరిస్తున్న సి.హెచ్.వి. బృందావనరావు. చిత్రంలో ఆంధ్రప్రభ ఎడిటర్ పి. విజయబాబు, ముత్తా గౌతమ్ ఉన్నారు.

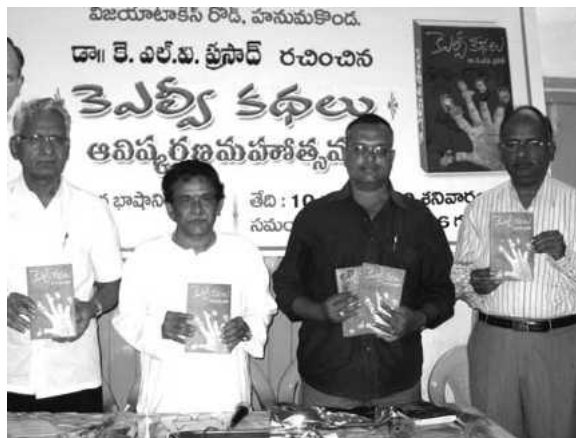
చింతపెంట కమల కథల సంపుటి ఆవిష్కరణ దృశ్యం. చిత్రంలో డాక్టర్ కడియాల రామమోహన్ రాయ్, రావూరి భరద్వాజ, డాక్టర్ దాస్ నా శాస్త్రి, అబ్బూరి ఛాయాదేవి

హైదరాబాద్లోని విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్ ఆవరణలో జూన్ 14న బుచ్చిబాబు కథలు 2వ సంపుటిని ఆవిష్కరిస్తున్న ప్రముఖ కథకుడు మునిపల్లె రాజు. చిత్రంలో శివరాజు సుబ్బలక్ష్మి, తంగిరాల వెంకటసుబ్బారావు, బి. ఈశ్వర్ రెడ్డి, డాక్టర్ ఏటుకూరి ప్రసాద్, డాక్టర్ అంపశయ్య నవీన్, రాజు తదితరులు ఉన్నారు.

ప్రముఖ కవి డాక్టర్ ఎన్. గోపి పట్టిపూర్తి సందర్భంగా జూన్ 25న 'గోపి సమగ్ర కవిత్వం' మూడు సంపుటలను హైదరాబాద్ రవీంద్రభారతిలో ఆవిష్కరిస్తున్న డాక్టర్ సి. నారాయణ రెడ్డి. చిత్రంలో కపిలవాయి దిలీప్ కుమార్, ఎం.ఎల్.సి., సద్దురు కె. శివానందమూర్తి, డాక్టర్ కె. వి. రమణాచారి, డాక్టర్ గోపి, ఎన్. అరుణ, కిన్నెర రఘురాం, కరి శ్రీనివాసరావు ఉన్నారు.

వరంగల్ పట్టణంలో జూలై 10 న డాక్టర్ కె.ఎల్.వి. ప్రసాద్ రచించిన కెఎల్వీ కథల సంపుటి ఆవిష్కరణ సభ.

ఇటీవల గుంటూరు జిల్లా రచయితల సంఘం ఆధ్వర్యంలో చిలకలూరిపేటలో నరికొండ నరసింహరాజు 'ఒకే ఒక్క సిరాచక్క..నానీలు' పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న సోమేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య. చిత్రంలో పాపినేని శివశంకర్, బి. హనుమారెడ్డి, బీరం సుందరరావు, పెరుగు రామకృష్ణ, కోసూరి రవికుమార్ తదితరులున్నారు.

విలక్షణ కవి జాషువా

కర్నూలు పట్టణంలోని ప్రజాశక్తి కార్యాలయంలో సాహితీస్రవంతి, గుఱ్ఱం జాషువా వర్ధంతి కార్యక్రమంలో ప్రసంగిస్తున్న సాహితీస్రవంతి రాష్ట్రకార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు. చిత్రంలో ప్రజాశక్తికర్నూలు ఎడిషన్ మేనేజర్ వెంకటేశ్వర్లు, ఎడిషన్ ఇన్చార్జి పాసుగంటి చంద్రయ్య ఉన్నారు.

సాంప్రదాయ కవిత్వం రాస్తూనే సమాజ రుగ్గుతలపై పోరాడిన విలక్షణ కవి గుఱ్ఱం జాషువా అని సాహితీస్రవంతి రాష్ట్ర కార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు అన్నారు. జూలై 24న ప్రజాశక్తి దినపత్రిక కార్యాలయంలో సాహితీస్రవంతి, ప్రజాశక్తి సాహితీ సంస్థలు సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో జాషువా వర్ధంతి సభ ప్రజాశక్తి ఎడిషన్ ఇన్చార్జి పాసుగంటి చంద్రయ్య అధ్యక్షతన జరిగింది. జాషువా చిత్రపటానికి ప్రజాశక్తి ఎడిషన్ మేనేజర్ ఎ. వెంకటేశ్ మూలమాల వేసి నివాళులర్పించారు. ఈ సందర్భంగా రఘుబాబు మాట్లాడుతూ సాంప్రదాయ పద్ధతిలో కవిత్వం రాసి ప్రజలను పోరాటాల వైపు మళ్ళించారని అన్నారు. నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ వంటి గొప్పనాయకుల పోరాటాలకు స్పందించి జాషువా కవిత్వం రాశారన్నారు. జాషువా కవిత్వంలోని ప్రత్యేకతలను వివరించారు. గబ్బిలం, సాలెపురుగు ఖండకావ్యాలను, కాందిశీకుడు, కొత్తలోకం, ముంతాజ్ మహల్ తదితర కావ్యాలు ఆయనకు మంచి పేరు తెచ్చాయని అన్నారు. ఆ కాలంలో గండపెండేరం తొడిగించుకుని పలువురి మన్ననలు పొందారని చెప్పారు. ప్రజాశక్తి ఎడిషన్ మేనేజర్ ఎ. వెంకటేశ్ మాట్లాడుతూ సమాజ మార్పుకోసం కృషిచేసిన మంచి కవి జాషువా అన్నారు. ఇటువంటి కవులను ఆదర్శంగా తీసుకొని అందరూ సమాజమార్పు కోసం కృషిచేయాలని సూచించారు. ఎడిషన్ ఇన్చార్జి పాసుగంటి చంద్రయ్య మాట్లాడుతూ జాషువా జీవిత విశేషాలను వివరించారు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయం జాషువాకు కళాప్రపూర్ణ బిరుదు ఇచ్చి సత్కరించిందని తెలిపారు. అదేవిధంగా భారత ప్రభుత్వం 1970లో పద్మభూషణ్ తో సత్కరించిందని తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో ప్రజాశక్తి సిబ్బంది పాల్గొని జాషువాకు నివాళి అర్పించారు.

Heartful wishes to
Sahitya Prasthanam

a comprehensive literary magazine

from

ICAFAI

FOUNDATION FOR HIGHER EDUCATION

ఉపాధ్యాయులు, తల్లికంద్రులు చదువలసిన పుస్తకాల జాబితా

క్ర.సం	పుస్తకం పేరు	వెల	క్ర.సం	పుస్తకం పేరు	వెల
1	పిల్లలు నేర్చుకోవడంలో ఎలా విజయవంతం?	60.00	13	పిల్లల వెనుక	25.00
2	పిల్లలు ఎలా నేర్చుకుంటారు	60.00	14	వయస్సు నిర్ణయాలు	25.00
3	టీచర్	40.00	15	మనోభావ నిర్ణయాలు	35.00
4	వయస్కి-పరిష్కారం	40.00	16	మనస్కి శక్తి	40.00
5	టీచర్లకు ఉత్తరం	40.00	17	లాగ్ బుక్స్	25.00
6	హాస్పిటల్	10.00	18	విద్యార్థులకు మంచి విద్యా పుస్తకం 1893-2003	15.00
7	మీ జీవితం	15.00	19	వేదాంతం	10.00
8	కథన శాస్త్రం	25.00	20	విద్యార్థులకు మంచి విద్యా పుస్తకం	15.00
9	బోధన-కాండ	30.00	21	పుస్తకం చదివిన తర్వాత విద్యార్థులకు	10.00
10	విద్యార్థుల విద్యా నిర్ణయాలు	25.00	22	పిల్లల అభివృద్ధి	25.00
11	భాష-భాష	20.00	23	భారతదేశ చరిత్ర	25.00
12	మీరు - మీ పిల్లలు	15.00	24	పిల్లల భాష - ఉపాధ్యాయుడు	25.00

పిల్లలు చదివే పుస్తకాల జాబితా

క్ర.సం	పుస్తకం పేరు	వెల	క్ర.సం	పుస్తకం పేరు	వెల	క్ర.సం	పుస్తకం పేరు	వెల
1	మనోభావ మన భాష	20.00	34	మన జీవితం	10.00	67	మనకు మంచి భాష	10.00
2	అభివృద్ధి	25.00	35	పిల్లలకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	68	మనకు మంచి భాష	15.00
3	విద్యార్థుల నేర్పాటు	15.00	36	అభివృద్ధి-విద్యార్థులకు	10.00	69	మనకు మంచి భాష	15.00
4	పుస్తకం	20.00	37	మన	10.00	70	మనకు మంచి భాష	15.00
5	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	38	అభివృద్ధి-విద్యార్థులకు	15.00	71	మనకు మంచి భాష	10.00
6	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	39	అభివృద్ధి-విద్యార్థులకు	40.00	72	మనకు మంచి భాష	10.00
7	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	40	పిల్లల పుస్తకం	15.00	73	మనకు మంచి భాష	15.00
8	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	41	మనకు మంచి భాష	20.00	74	మనకు మంచి భాష	10.00
9	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	42	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	75	మనకు మంచి భాష	15.00
10	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	43	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	76	మనకు మంచి భాష	10.00
11	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	44	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	77	మనకు మంచి భాష	10.00
12	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	45	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	45.00	78	మనకు మంచి భాష	10.00
13	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	46	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	79	మనకు మంచి భాష	15.00
14	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	47	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	80	మనకు మంచి భాష	15.00
15	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	48	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	81	మనకు మంచి భాష	15.00
16	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	49	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	82	మనకు మంచి భాష	25.00
17	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	50	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	83	మనకు మంచి భాష	25.00
18	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	51	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	84	మనకు మంచి భాష	45.00
19	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	52	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	85	మనకు మంచి భాష	25.00
20	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	53	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	86	మనకు మంచి భాష	15.00
21	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	40.00	54	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	87	మనకు మంచి భాష	15.00
22	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	55	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	88	మనకు మంచి భాష	25.00
23	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	56	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	89	మనకు మంచి భాష	15.00
24	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	57	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	90	మనకు మంచి భాష	40.00
25	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	58	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	91	మనకు మంచి భాష	10.00
26	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	30.00	59	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	92	మనకు మంచి భాష	20.00
27	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	60	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	93	మనకు మంచి భాష	25.00
28	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	61	మనకు మంచి భాష	20.00	94	మనకు మంచి భాష	20.00
29	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	15.00	62	మనకు మంచి భాష	20.00	95	మనకు మంచి భాష	15.00
30	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	25.00	63	మనకు మంచి భాష	10.00	96	మనకు మంచి భాష	25.00
31	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	20.00	64	మనకు మంచి భాష	20.00	97	మనకు మంచి భాష	25.00
32	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	65	మనకు మంచి భాష	10.00	98	మనకు మంచి భాష	20.00
33	విద్యార్థులకు తెలియజేయవలసినవి	10.00	66	మనకు మంచి భాష	15.00	99	మనకు మంచి భాష	10.00

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

1-1-187/1/2, చక్కదాపల్లి, హైదరాబాద్-20. ఫోన్ : 27660013

గమనిక : పై పుస్తకాలు స్కూలు గ్రాంటు నుండి కాని, టీచర్ గ్రాంటు నుండి కానీ మీ స్కూలుకు కొనుగోలు చేసుకోవచ్చును. ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్, హైదరాబాద్ పేరిట డి.డి./ఎం.ఓ. తీసి పంపవలెను.